

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Verificatie van beeld bij Liveblogs

Maassen, Yvet Jody

Citation

Maassen, Y. J. (2021). *Verificatie van beeld bij Liveblogs*.

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [License to inclusion and publication of a Bachelor or Master thesis in the Leiden University Student Repository](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/3215019>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

VERIFICATIE VAN BEELD BIJ LIVEBLOGS

Hoe redacties van liveblogs binnenkomende
beelden controleren tijdens brekend nieuws

Auteur: Y. J. Maassen
Instelling: Universiteit Leiden
Opleiding: Master Journalistiek en Nieuwe Media
Studentennummer: 1368303
Datum: 28 juni 2021

Begeleider: Dr J.P. Burger
Tweede Lezer: Dr. A.W.M. Koetsenruijter

Voorwoord

Voor u ligt de scriptie 'Verificatie van beeld bij liveblogs'. In deze scriptie is onderzoek gedaan naar de verificatiemethoden die journalisten gebruiken bij *user-generated content* voor liveblogs. Deze scriptie is geschreven voor de Master Journalism and New Media aan de Universiteit Leiden.

Tijdens het schrijven van mijn scriptie is er veel gebeurd. Zo kreeg ik een baan, zette de coronapandemie de wereld op zijn kop en zorgde een korte ziekenhuisopname voor de nodige vertraging. Daarnaast veranderde de functie van het liveblog tijdens mijn onderzoek. Waar voorheen het liveblog vooral bij terroristische aanslagen op de voorpagina verscheen, sieren nu coronaliveblogs elke dag de nieuwswebsites.

Bij deze wil ik graag mijn scriptiebegeleider Dr. J.P. Burger bedanken voor zijn begeleiding. Door persoonlijke omstandigheden en de coronapandemie heeft de scriptie iets langer op zich laten wachten dan gedacht. Desondanks kon ik altijd op feedback van Peter Burger rekenen.

Ook wil ik alle respondenten bedanken die mee hebben geholpen aan dit onderzoek. Deze journalisten hebben allen de ruimte gevonden in hun drukke rooster om mij inzage te geven in hun werk en in de verschillende journalistieke redacties waar zij werkzaam zijn. Hun openhartigheid en professionaliteit worden door mij erg gewaardeerd.

Bovendien wil ik mijn vrienden bedanken die meegelezen hebben en geholpen hebben met de nodige controles. Specifiek wil ik medestudent Linus Verloop benoemen. Samen hebben wij de schouders onder onze scripties gezet en elkaar gemotiveerd verder te gaan. Zonder deze samenwerking was dit niet gelukt. Tot slot wil ik mijn ouders bedanken en in het bijzonder mijn moeder Annette die in haar vrije tijd altijd klaar stond om een tekst na te kijken. Zonder haar was deze scriptie hier nu niet. Bedankt!

Ik wens u veel leesplezier toe,

Yvet Jody Maassen

8 juni 2021

Samenvatting

Het afgelopen jaar is dankzij de coronapandemie het liveblog niet meer weg te denken uit de Nederlandse nieuwswebsites. Liveblogs zijn een hybride journalistieke vorm waarin tekst, foto's en video's omgekeerd chronologisch verschijnen zodat de lezer op de hoogte kan blijven van het laatste nieuws. Dit, zonder dat er een compleet artikel geschreven hoeft te worden; ook kleine nieuws elementen kunnen worden toegevoegd. Hierdoor kan het liveblog sneller inspelen op het laatste nieuws, maar dit betekent ook dat de verificatie van de bronnen sneller moet.

Het doel van dit onderzoek is om te onderzoeken hoe journalisten controleren of de multimediale beelden op hun liveblog kloppen. Daarom is de onderzoeksvraag van dit kwalitatieve onderzoek: welke verificatiemethoden gebruiken journalisten bij de *user-generated content* voor de liveblogs?

Hiervoor zijn journalisten van verschillende media, met verschillende functies en van verschillende leeftijden geïnterviewd over liveblogs. Daarnaast is er bij de respondenten een veldexperiment afgenomen waarin aan de hand van drie opdrachten bekeken wordt welke verificatiemethoden de journalisten gebruiken bij *user-generated content*.

Uit de interviews wordt geconcludeerd dat journalisten weinig verificatiemethoden benoemen, zelf beginnen ze vaak over een 'journalistiek onderbuik gevoel'. Uit de veldexperimenten wordt geconcludeerd dat de respondenten wisselende vaardigheden hebben betreffend het verifiëren van beeldmateriaal. Terwijl alle respondenten bekend zijn met fotoverificatie via Google Reverse Image Search, hebben maar enkelen de vaardigheden om video's te verifiëren. Daarnaast controleren veel respondenten hun berichten met berichten van andere nieuwsmedia. Tot slot controleren de respondenten de betrouwbaarheid van de beelden veelvuldig door de betrouwbaarheid van de bronnen te raadplegen.

Uit het onderzoek blijkt dat veel respondenten voorzichtig zijn met *user-generated content* en daardoor meer leunen op verslaggevers bij liveblogs. Uit dit onderzoek en uit eerder onderzoek blijkt dat er geen eenduidige verificatiemethode is onder journalisten. Daarnaast wordt geconcludeerd dat onder de meeste respondenten weinig kennis is van verificatiehulpmiddelen. Deze scriptie adviseert journalisten de verificatievaardigheden door middel van digitale hulpmiddelen te vergroten, zodat ze makkelijker gebruik kunnen maken van *user-generated content* en er daarnaast een eenduidige methode voor beeldverificatie kan ontstaan.

Voorwoord	1
Samenvatting	2
1. Inleiding: Liveblogs	5
1.1. Onderzoeksvraag	6
2. Theoretisch kader	8
2.1. Verificatie	8
2.2. Sociale media	10
2.3. Brekend nieuws	12
2.4. Beeldverificatie	13
3. Methoden: kwalitatief onderzoek en semigestructureerde interviews	14
3.1. Semigestructureerde interviews	15
3.2. Respondenten	15
3.2.1. Selectie respondenten	16
3.3. Eerder onderzoek	17
3.4. Onderzoeksmateriaal	17
3.4.1. Interviewvragen	18
3.4.2. Veldexperiment	18
3.4.3. Analyse	19
4. Uitkomsten onderzoek	20
4.1.1. Liveblogs	20
4.1.2. Verificatie	22
4.2. Praktijkopdracht	26
4.2.1. Opdrachten	27
4.2.2. Verificatiemethoden	27
5. Conclusie en discussie	32
5.1. Conclusie	32
5.2. Discussie	34
Literatuurlijst	37
6. Bijlage	39
6.1. Semigestructureerde vragen	39
6.2. Bijlage praktijkproef	40
Proef 1	40
Proef 2	40
Proef 3	40
6.3. Bijlage praktijkproef antwoorden	41
Proef 1	41
Proef 2	41
Proef 3	41
6.4. Bijlage transcripties respondenten	42
Geïnterviewde: 001	42
Geïnterviewde: 002	55

Geinterviewde: 003	62
Geinterviewde: 004	68
Geinterviewde: 005	77
Geinterviewde: 006	87
Geinterviewde: 007	93
Geinterviewde: 008	101
Geinterviewde: 009	114
Geinterviewde: 010	126
Geinterviewde: 011	135
Geinterviewde: 012	143

1. Inleiding: Liveblogs

Het is maart 2021, de verkiezingen komen eraan en Nederland is alweer een jaar in de ban van het coronavirus. Bij een online bezoek aan de Volkskrant, NRC, AD en NOS heeft de coronaliveblog standaard een prominente plek op de nieuwswebsites. Liveblogs worden gebruikt in het journalistieke landschap om snel mensen te informeren over een actueel nieuwsmoment dat snel verandert. Voorheen werden liveblogs voornamelijk gebruikt bij terroristische aanslagen, natuurrampen en rechtszaken. Sinds 2020 is het medium populair geworden voor het verslaan van de ontwikkelingen rondom het coronavirus. Alle losse informatie kan meteen online zonder dat er gewacht moet worden op een compleet uitgeschreven verhaal of artikel. Daarnaast kunnen losse ontwikkelingen gebundeld worden. Zo staan in het coronaliveblog de ontwikkelingen rondom het vaccineren, de laatste sterftcijfers, maar ook informatie over steunpakketten.

Met de snelheid van een liveblog komen ook de beperkingen aan het licht. Verificatie, oftewel het controleren van de juistheid van een bewering, is één van de hoofdtaken van de journalistiek (Hermida, 2012, p. 661; Shapiro et al., 2013, p. 658; Martin, 2017, p. 51). Echter, de snelheid van het liveblog zorgt ervoor dat dit in een nog sneller tempo moet gebeuren voordat het online wordt geplaatst. Er is een 24-uurs nieuwscyclus waarin we op elk moment van de dag nieuws online kunnen consumeren. Van journalisten wordt verwacht feitelijk gecontroleerde nieuwsbronnen te citeren, maar omdat het gaat om een liveblog moet dit sneller dan bij 'normale' artikelen. Hierdoor is er dus minder tijd om te controleren of bijvoorbeeld het filmpje dat op Twitter is geplaatst, wel echt is. Journalisten voelen een druk om steeds sneller iets te publiceren, vooral bij liveblogs. Thurman en Schapals spraken verschillende Britse journalisten en concluderen dat journalisten steeds meer afhankelijk zijn van eerdere gepubliceerde verhalen in andere media (Thurman en Schapals, 2016, p. 290). Ook concluderen ze in hun onderzoek dat er relatief weinig *user-generated content*, of onofficiële bronnen, het liveblog halen; verslaggevers ter plaatse zijn nog steeds de hofleveranciers (p. 290).

In de afgelopen jaren hebben technologische ontwikkelingen zoals sociale media, verbeterde en goedkopere camera's en smartphone-technologie ervoor gezorgd dat er steeds meer beeld is door niet-journalisten. Deze zogenoemde *user-generated content* haalt ook vaker het nieuws (Brandtzaeg et al., 2015, p. 323). Daarnaast bereikt een groeiend aantal beelden de consument zonder de verificatie van journalisten. Bedrijven kunnen op sociale media hun berichten meteen delen met consumenten zonder de tussenkomst van een nieuwsorganisatie. Desalniettemin blijft het van belang om deze beelden te controleren. Photoshop, *deep fakes* en framing zorgen ervoor dat binnenkomende beelden niet altijd kloppen.

De nieuwe technologische ontwikkelingen leiden tot een groei in verificatiehulpmiddelen zoals TinEye en Google Reverse Image Search. Toch zorgt dit niet gelijk voor een verbetering in de verificatievaardigheden van de journalisten. Door de economische crisis aan het begin en het eind van de jaren nul werd er bezuinigd op journalistiek en door de digitalisering van het nieuws stagneerden de inkomsten binnen de journalistiek. Dit leidde tot ontslagen, ook onder ervaren journalisten. Verificatie komt steeds meer onder druk door de toenemende snelheid van het nieuwslandschap en door de stagnerende beschikbare tijd voor factchecken (Brandtzaeg et al., 2016, p. 324).

Daartegenover staat dat nieuwsorganisaties steeds vaker de focus leggen op verificatie om het vertrouwen in de media te herstellen (Tong, 2018, p. 264). Martin concludeert dat het steeds moeilijker is geworden voor burgers om de feiten van fabels te scheiden, hierdoor hebben journalisten een rol om informatie te controleren (2017, p. 51). Internationaal is er een groei in factcheckorganisaties (Stencel & Luther, 2020). In Nederland brengen televisieprogramma's als Pointer en Propaganda verificatie op de televisie. Daarnaast zijn er losstaande factcheckorganisaties in Nederland zoals Nieuwscheckers, Factory en AFP Fact Check. In Nederland hadden meerdere kranten een factcheckrubriek, zoals NRC Checkt en Klopt Dit Wel bij de Volkskrant. Echter, er is in Nederland alleen nog maar NuCheckt overgebleven (Bos, 2021). Tegen de internationale verwachting in is er dus stagnerende aandacht voor factchecken in Nederland.

1.1. Onderzoeksvraag

Rauchfleisch et al. onderzochten het gebruik van het medium Twitter bij de aanslag op de luchthaven Zaventem in Brussel (2017) en concluderen dat *user-generated content* een cruciale bron is in de eerste uren van de aanslag voor de berichtgeving. Daarnaast wordt geconcludeerd dat journalisten verschillen in hun verificatievaardigheden; sommige journalisten hebben zelfs geen kennis van de basisvaardigheden (Rauchfleisch et al., 2017, p. 1). Ook uit de vraaggesprekken bij Brandtzaeg et al. (2015) wordt geconcludeerd dat een groot deel van de journalisten niet de vaardigheden heeft om beelden te verifiëren (p. 331).

De Haan et al. concluderen na onderzoek naar beeldverificatie onder studenten dat expliciete verificatiemethoden, oftewel het gebruik maken van bijvoorbeeld TinEye of InVid, het minst wordt toegepast (2017, p. 18). Terwijl het onderzoek van Rauchfleisch et al. de verificatie van journalisten in een crisissituatie onder de loep neemt met een kwantitatieve inhoudsanalyse van Twittergebruik, bouwt deze studie verder met kwalitatieve interviews met de journalisten die verantwoordelijk zijn voor de verificatie en plaatsing van artikelen op een liveblog. Daarnaast wordt in het onderzoek gekeken naar de beeldverificatiemethoden die De Haan et al. gedestilleerd hebben in het onderzoek. Daarbij is de hoofdvraag:

Welke verificatiemethoden gebruiken journalisten bij de user-generated content voor de liveblogs?

Dit wordt onderzocht door middel van semigestructureerde interviews met journalisten die hebben gewerkt aan een liveblog. De respondenten werken voor verschillende media, van commerciële tot publieke en van lokale tot nationale. De interviews geven een inzicht in wat journalisten belangrijk vinden betreffend verificatie en liveblogs. Om te controleren of de woorden van de journalisten ook kloppen met hun daden, wordt er naast een semigestructureerd interview ook een veldexperiment voorgelegd aan de journalisten. De structuur van het interview en het veldexperiment zullen verder beschreven worden bij de methoden in hoofdstuk 3.

Ik verwacht dat er een vergelijking getrokken kan worden tussen deze scriptie en de onderzoeken van Rauchfleisch et al. (2017), Brandtzaeg et al. (2015) en De Haan et al. (2017). Ik verwacht dat de verificatiemethoden per journalist zullen verschillen en dat inderdaad een deel van de respondenten geen kennis heeft van beeldverificatie. In De Haan et al. worden de volgende verificatiemethoden onderscheiden: expliciete, hybride circulaire en hybride achtergrondverificatie. Expliciete verificatie is verificatie door middel van speciaal ontwikkelde hulpmiddelen voor verificatie. Deze expliciete verificatiestrategieën zoals de kennis van InVid en TinEye zullen niet onder alle respondenten bekend zijn. Hybride achtergrondverificatie betekent het controleren van sociale mediacontent door de bron ervan te keuren. Hybride circulaire verificatie is het raadplegen van verschillende type bronnen om zo te controleren of informatie correct is. Ik verwacht dat hybride achtergrondverificatie het meest gebruikt wordt; meer dan expliciete en hybride circulaire verificatiemethoden (De Haan et al., 2017, p. 18).

Om goed te begrijpen welke verificatiemethoden worden gebruikt bij liveblogs verdiept deze scriptie zich eerst in wat verificatie is en hoe de rol van verificatie is veranderd in de afgelopen jaren. Daarnaast is het belangrijk om de rol van sociale media in de journalistiek te onderzoeken, het begrip 'brekend nieuws' te begrijpen en tot slot te weten wat beeldverificatie is.

2. Theoretisch kader

Het woord liveblog is een samenvoeging van de Engelse woorden live en weblog. Een weblog, ook wel blog genoemd, is een omgekeerd chronologisch geschreven online publicatie op een website. Een liveblog kent dus publicaties op omgekeerd chronologische volgorde die *live*, oftewel in *real time* geschreven worden. Deze blog wordt continu geüpdatet met de laatste informatie. Kenmerkend aan het liveblog is dat de 'losse publicaties' vaak geen lange artikelen zijn, maar kort samengevatte updates van een live-evenement of gebeurtenis. Ze kunnen door één iemand geschreven worden of hebben verschillende bijdragers. De liveblog is in opkomst sinds de coronapandemie. Voorheen werd het medium voornamelijk gebruikt bij rampen en grote evenementen. Tegenwoordig openen verschillende nieuwswebsites hun pagina met een liveblog met een bundeling van de laatste corona-ontwikkelingen. Deze scriptie onderzoekt welke (online) verificatiemethoden journalisten gebruiken bij een liveblog. Dit theoretisch kader onderzoekt eerst wat de rol van verificatie is in de journalistiek. Ten tweede wordt de rol van sociale media in de journalistiek beschreven. Ten derde komt de term brekend nieuws aan bod en tot slot beeldverificatie.

2.1. Verificatie

Om verificatie van liveblogs te begrijpen wordt eerst beschreven wat verificatie is en wat het betekent voor journalisten. Daarnaast wordt de veranderende rol van verificatie binnen de 24-uurs nieuwscyclus onderzocht.

Verificatie betekent het controleren van bronnen en feiten. Uit verschillende onderzoeken wordt geconcludeerd dat journalisten verificatie belangrijk vinden (Shapiro et al., 2013; Diekerhof & Bakker, 2012). Uit onderzoek van Shapiro et al. onder Canadese journalisten blijkt dat de meerderheid van de journalisten verificatie als de essentie van hun werk beschouwen (2013, pp. 668-669). Ook uit de interviews met 22 Nederlandse journalisten door Diekerhof en Bakker wordt geconcludeerd dat journalisten weten dat het hun taak is om hun bronnen te verifiëren (2012, p. 249). Uit onderzoek bij studenten journalistiek door De Haan et al. wordt geconcludeerd dat verificatie een onderdeel is van de online journalistieke routine (2017, p. 19). Echter, er is geen eenduidige methode onder journalisten voor een correcte verificatie (Shapiro et al., 2013; Brandtzaeg et al., 2016). Shapiro et al. concluderen dat de verificatiemethoden onder journalisten verschillen (2013, pp. 666-668). Uit onderzoek naar de verificatie van sociale media door Europese journalisten wordt geconcludeerd dat de journalisten geen universele verificatiemethode hebben (Brandtzaeg et al., 2016, p. 337). Daarnaast blijkt uit het onderzoek van Diekerhof

en Bakker dat journalisten selectief verifiëren en dus niet alle bronnen controleren (2012, p. 249).

Door de opkomst van het internet is het mogelijk 24 uur per dag het nieuws te consumeren, bronnen te vinden, bronnen te raadplegen en *user-generated content* te bekijken. Een voordeel van de technologische vooruitgang is dat er steeds meer verificatie en factcheckhulpmiddelen zijn die gebruikt kunnen worden om (online) berichten te controleren (Brandtzaeg et al., 2018, p. 1110), al hebben weinig journalisten verstand van deze hulpmiddelen (Brandtzaeg et al., 2018, p. 1118). Er zijn meer nadelen aan de opkomst van het internet voor verificatie. Ten eerste is er een groei in het aantal nepnieuws berichten die verspreid worden over het internet (Silverman, 2015, p. 144). Ten tweede zorgt deze 24-uurs nieuwscyclus ervoor dat sneller bepaald moet worden of de net verworven informatie voldoende gecontroleerd is voor publicatie (Thurman & Newman, 2014, p. 664; Lewis et al., 2008, p. 47; Thurman & Schapals, 2016, p. 290). Daarnaast is er ook meer informatie beschikbaar die gecontroleerd moet worden (Van der Haak et al., 2012, p. 2933). Er is bij een brekend nieuws verhaal altijd meer druk voor journalisten om snel het nieuws te brengen (Rauchfleisch et al., 2017, p. 1). Met de snelheid van de 24-uurs nieuwscyclus is dit vergroot. Daar komt een ander probleem bij. Veel nieuwsorganisaties hebben een groot aantal mensen ontslagen en het personeelsbestand is flink uitgedund. Dit betekent dat er nu dus met minder mensen meer informatie geverifieerd moet worden, aldus Rauchfleisch et al. (2017, p. 1). Er is dus minder tijd beschikbaar voor de verificatie en minder mensen verifiëren.

Deze ontwikkelingen gebeuren in een tijd dat verificatie steeds belangrijker wordt voor de journalistiek. Volgens het *Digital News Report 2019* vertrouwt een meerderheid van de Nederlandse nieuwsconsumenten de berichtgeving in de landelijke media; ons vertrouwen ligt een stuk hoger dan het wereldwijde gemiddelde (Costera Meijer & Groot Kormelink, 2018, p.80). Ook is volgens het onderzoek de gemiddelde Nederlander niet bang voor misinformatie (Newman, 2019, p. 22). Het CBS geeft echter andere cijfers. Hoewel het vertrouwen gestegen is volgens het CBS in 2018, is er nog steeds meer dan 50 procent van de Nederlanders die de media niet vertrouwt (Centraal Bureau voor de Statistiek, 2018). Dit verschil is te verklaren door te kijken naar de kwantiteit van de respondenten: CBS bevroeg 7500 mensen voor hun steekproef en Reuters 'slechts' 2036 mensen (Newman et al., 2019, p. 6; Centraal Bureau voor de Statistiek, 2018). Dit slechte imago van de journalistiek is niet een landelijk fenomeen, maar iets wat internationaal speelt (Brandtzaeg, 2016, p. 323; Newman, 2019, p. 10).

Om het imago van de journalistiek te verbeteren is er hernieuwde interesse van nieuwsorganisaties in verificatie. Tong zegt dat in een tijd dat nepnieuws zegeviert, vasthouden aan verificatie het meest belangrijk is voor de geloofwaardigheid van alle

nieuwsorganisaties (2018, p. 264). De inauguratie van Trump en de Brexit hebben hernieuwde aandacht gegeven aan de term nepnieuws, en daardoor ook voor het controleren van het nieuws. Journalistieke grootheden zoals The New York Times, The Guardian en CNN onderstrepen weer dat het essentiële karakter van journalistiek verificatie is (Tong, 2018, p. 267). Verificatievaardigheden bewijzen de democratische waarde van de journalistiek. Dit is erg belangrijk in een politiek onzekere tijd, volgens Tong (2018, p. 257). Voornamelijk de technologische ontwikkelingen binnen de journalistiek zijn essentieel om de journalistieke waarde van verificatie te waarborgen voor de toekomst (2018, p. 257).

2.2. Sociale media

Steeds meer mensen gebruiken sociale media (Dailey & Starbird, 2014, p. 445). Tijdens grote rampen en gebeurtenissen gaan gebruikers naar deze platformen om informatie te delen met anderen en om zelf informatie te vinden, aldus Dailey en Starbird (2014, p. 445). Sociale media zijn dus niet alleen om sociale contacten te onderhouden, steeds meer mensen gebruiken het als nieuwsvoorziening. De meeste Nederlanders consumeren hun nieuws online en doen dit voornamelijk zonder te betalen. Dit blijkt uit onderzoek van Reuters (Costera Meijer & Groot Kormelink, 2019, pp. 96-97) De grootste online nieuwsverstrekkers zijn de gratis online nieuwswebsites van de NOS en NU.nl (Costera Meijer & Groot Kormelink, 2019, pp. 96-97). Aan de andere kant zijn er verminderde journalistieke inkomsten ten gevolge van de digitalisering van het nieuws. Veel abonnementen zijn stopgezet en print is van 42% naar 33% abonnees gegaan in de afgelopen vijf jaar in Nederland. In Nederland consumeren meer mensen nieuws via online kanalen dan via televisie, het voorheen populairste medium (Costera Meijer & Groot Kormelink, 2019, pp. 97). 28% van de Nederlanders gebruikt Facebook en 18% gebruikt Whatsapp voor hun nieuwsconsumptie (Costera Meijer & Groot Kormelink, 2019, p. 97). Toch daalt ook het aantal mensen dat via sociale media hun nieuws volgt in Nederland, vooral apps van traditionele nieuwsaanbieders, zoals kranten en tijdschriften, worden gebruikt voor het consumeren van nieuws.

Naast dat sociale media gebruikt worden om nieuws te consumeren, worden sociale media ook gebruikt als bron voor journalisten (Brandtzaeg et al., 2016, p. 328; Rauchfleisch et al., 2017, p. 9). Een bericht dat viraal gaat op Twitter, wordt weer overgenomen door andere media. Denk bijvoorbeeld aan de Twitterberichten van voormalig president Trump of steunbetuigingen van de overheid na een ramp. De meerderheid van de berichtgeving op sociale media wordt gecreëerd door gebruikers, oftewel door *user-generated content* (Singer, 2014, p. 55). Sociale media worden niet alleen gebruikt om artikelen op te plaatsen, maar ook als bron voor journalisten. De gevonden bronnen kunnen makkelijk geplaatst worden in interactieve *longreads* of verwerkt worden in liveblogs, die per minuut bijgewerkt

kunnen worden. Op de interactieve websites van nieuwsorganisaties evenals op sociale mediaproducties worden berichten van het publiek gebruikt als ooggetuigenverslag bij het journalistieke verhaal (Brandtzaeg et al., 2016, p. 329). Vooral bij crisissituaties is er vaak een tekort aan officiële bronnen en wordt er gezocht naar ooggetuigen die kunnen vertellen wat er gebeurd is (Rauchfleisch et al., 2017, p. 3). Hierdoor raadplegen journalisten vaak Twitter en andere sociale media tijdens een crisis. Dit heeft ook een nadeel: artikelen met *user-generated content* worden door de nieuwsconsument lichtelijk als minder betrouwbaar gezien (Grosser et al., 2019, p. 510).

Met de opkomst van sociale media is er ook een groeiend belang van verificatie (Brandtzaeg, 2018, p. 337). Door het nieuws online te lezen via sociale mediakanalen zoals Facebook of Instagram zien we meer nepnieuws verschijnen (Brandtzaeg et al., 2018, p. 1109). Brandtzaeg et al. (2016) concluderen dat het verifiëren van sociale media essentieel is voor journalisten, zeker voor degenen die werken met brekend nieuws (p. 337), omdat hierbij meer vraag naar ooggetuigen is. Er moet gecontroleerd worden of deze getuigenverklaringen ook kloppen.

Brandtzaeg et al. concluderen dat een merendeel van de ondervraagde journalisten het verifiëren van sociale media moeilijk vindt (2018, p. 1117). Er zijn nog geen vaste protocollen of richtlijnen voor het verifiëren van online content en veel journalisten gebruiken nog traditionele methoden van analoge journalistiek voor het verifiëren van online content (Brandtzaeg et al., 2016, p. 328). Uit onderzoek van Rauchfleisch et al. bij de aanslag in Zaventem wordt geconcludeerd dat er geen standaard is rondom factchecken van berichten op Twitter. Daarnaast concludeert het onderzoek dat een merendeel van de journalisten de Twitterberichten die zij doorsturen niet gecontroleerd heeft (Rauchfleisch et al., 2017, p. 10). Brandtzaeg et al. hebben onderzoek gedaan bij 32 journalisten uit Noorwegen en Spanje en concludeerden daaruit dat eenderde van de ondervraagde journalisten geen verificatie- en factcheckwebsites gebruikt (2018, p. 1116). Ook kent een meerderheid van de journalisten volgens dat onderzoek geen online-verificatiehulpmiddelen zoals TinEye en InformaCam (2018, p. 1118). Kortom: niet alle journalisten zijn bekend met de digitale verificatie mogelijkheden.

Daarnaast vindt verificatie van nieuws niet alleen meer plaats in de privacy van de redactie. Steeds meer verificatie vindt plaats online in het publieke zicht, zoals bijvoorbeeld op Twitter (Hermida, 2012, p. 665). Ook zijn er steeds meer journalisten die hun verificatiestappen laten zien en soms zelfs gebruiken in het verhaal. Een goed voorbeeld hiervan is de speurtocht van Simon Heijmans in de podcast De Brand in het Landhuis. In deze podcast beschrijft Heijmans de stappen die hij en de redactie hebben genomen om het verhaal rondom de dood van Ewald Marggraff te kunnen verifiëren. Sinds de opkomst van het internet heeft de consument een nieuwe rol gekregen; lezers kunnen reageren op

nieuwsartikelen via sociale media of via de website. Hiermee verwerven zij een rol binnen de verificatie van de journalistiek door middel van opmerkingen, controle en toevoegingen op gepubliceerde nieuwsartikelen. Nieuwsconsumenten kunnen nu actief meehelpen en -werken aan de journalistieke productie (Singer, 2014, p. 57). In praktijk nemen de consumenten niet de rol van de journalist over maar de passieve houding is nu wel voorbij (Singer, 2014, p. 57). Nieuws wordt gedeeld, bediscussieerd en aangevuld met externe informatie online.

2.3. Brekend nieuws

Volgens Shoemaker hebben biologische en culturele factoren invloed op de natuurlijke drang van de mens om te willen weten wat er gebeurt in de wereld. Daarbij hebben mensen een voorkeur voor brekend nieuws, wat in de realiteit vaak slecht nieuws betekent (Shoemaker, 1996, pp. 44-45). Brekend nieuws, oftewel het laatste nieuws, blijft het hoogst haalbare voor veel journalisten. *“News, after all, is partly about newness, and what could be newer than breaking news?”* aldus Lewis en Cushion (2009, p. 304). Echter, wat als brekend nieuws gezien wordt, is in de afgelopen jaren veranderd. Volgens Lewis en Cushion is het een dagelijks onderdeel van de 24-uurs nieuwscyclus (2009, p. 306). Het komt dus elke dag voor. Dit heeft echter ook een nadeel. Lewis en Cushion concluderen dat de hoeveelheid brekend nieuwsverhalen zorgt voor een vermindering in de kwaliteit van de journalistieke verhalen (2009, p. 316).

Het consumeren van brekend nieuws is veranderd in de loop der jaren. Voorheen gebeurde dit via de televisie, radio en kranten. Tegenwoordig consumeren de meeste mensen in Nederland hun nieuws via online kanalen, inclusief sociale media (Costera Meijer & Groot Kormelink, 2019, p. 97). Uit onderzoek van Tandoc en Johnson blijkt dat meer dan de helft van de onderzochte universiteitsstudenten brekend nieuws te horen krijgt via Twitter (2016, p. 7). Daarnaast gaan 38% van de onderzochte studenten, nadat ze persoonlijk hoorden van brekend nieuws rondom de aanslag in Boston, alsnog naar Twitter om nog meer nieuws te consumeren (2016, p. 10). Echter, uit ander onderzoek naar crisisrapportage in de Verenigde Staten, wordt geconcludeerd dat Twitter vooral gebruikt wordt door journalisten en in mindere mate door burgers zelf (Dailey & Starbird, 2014, p. 470). In Nederland gebruikt slechts 7% van de bevolking Twitter voor nieuws: Facebook, WhatsApp en YouTube zijn populairder voor nieuwsgaring (Costera Meijer & Groot Kormelink, 2019, p. 97). Journalisten onderstrepen dat verificatie extra belangrijk is bij sociale mediaberichten bij brekend nieuws (Brandtzaeg et al., 2016, p. 337). Sociale media worden steeds meer gebruikt in de nieuwsgaring van journalisten en hierdoor is kennis van online verificatie steeds belangrijker (Brandtzaeg et al., 2016, p. 337).

Een veel gebruikt medium om brekend nieuws snel bij de consument te brengen is een liveblog (Thurman & Newman, 2014, p. 662). Deze zien we de afgelopen jaren dan ook steeds meer op websites van kranten en omroepen verschijnen. Consumenten die liveblogs lezen, geven aan deze dan ook te consumeren tijdens brekend nieuws (Thurman & Newman, 2014, p. 663). Dat terwijl liveblogs ook gemaakt worden bij minder actuele nieuwsgebeurtenissen zoals nationale feestdagen, evenementen en sportwedstrijden.

2.4. Beeldverificatie

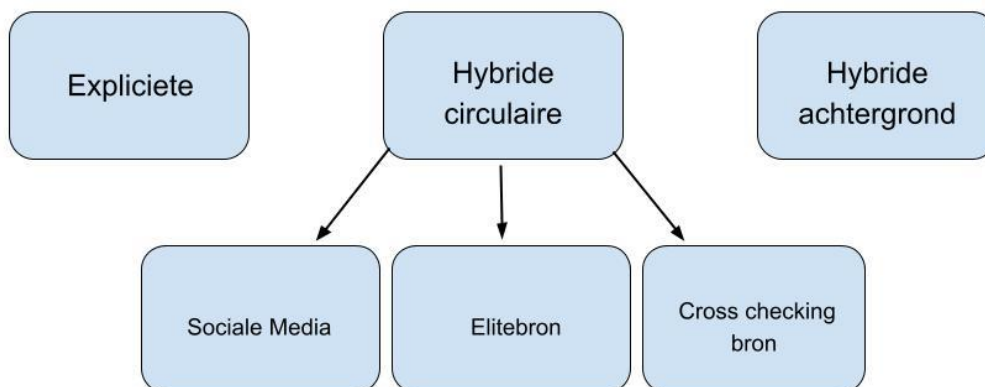
Berichten op sociale media worden gebruikt als bron door journalisten bij brekend nieuwsverhalen omdat er een tekort is aan bronnen op zo'n moment. Getuigenverklaringen worden namelijk eerder gebruikt als er een gebrek is aan beschikbare officiële bronnen. Journalisten hebben geen eenduidige methode om deze bronnen te controleren en vinden het controleren van deze bronnen lastig (Zhang & Li, 2019, p. 3). Veel van deze bronnen bestaan uit foto's en video's geplaatst op sociale media.

Uit onderzoek in Hong Kong wordt geconcludeerd dat journalisten die hun berichten verifiëren door sociale media te raadplegen, hierdoor vaak niet meer iemand interviewen of bevragen om het gegeven te verifiëren (Zhang & Li, 2019, p.14). De authenticiteit van een online bericht is echter moeilijk te controleren, zeker met betrekking tot nepaccounts en voorgeproduceerde nepartikelen (2019, p. 14). Een ander probleem voor het verifiëren van *user-generated content* is de hoeveelheid berichten, foto's en video's die online geplaatst worden (Brandtzaeg et al., 2016, pp. 331-332). Nepaccounts zijn niet altijd goed te onderscheiden van echte accounts en om video's en foto's te controleren op echtheid moet een journalist bekend zijn met bepaalde technische hulpmiddelen. Hierbij is kennis van diverse zoekmachines en de verschillende functies van zoekmachines van belang. Uit verschillende onderzoeken blijkt dat niet alle journalisten deze kennis hebben (Brandtzaeg et al., 2016; Brandtzaeg et al., 2018). Google Reverse Image Search is bij veel journalisten wel bekend, maar bijvoorbeeld de mogelijkheden van andere zoekmachines zoals Yandex en InVid niet.

Uit het onderzoek van De Haan et al. worden verschillende verificatiestrategieën onderscheiden onder journalisten in opleiding: expliciete, hybride circulaire en hybride achtergrondverificatiestrategie (2017). Met expliciete verificatiestrategieën worden de specifieke verificatietechnologieën bedoeld die speciaal voor verificatie zijn ontworpen (De Haan et al., 2017, p. 9). Hieronder valt bijvoorbeeld het gebruik van de zoekmachine TinEye, maar ook de zoekfunctie op geolocatie bij de fotowebsite Flickr. Uit onderzoek van De Haan et al. blijkt dat deze niet door veel respondenten gebruikt worden (2017, p. 17). Hybride circulaire verificatiestrategieën worden omschreven door De Haan et al. als het raadplegen van verschillende type bronnen om zo informatie van *user-generated content* te controleren

(p. 10). De Haan et al. onderscheiden drie verschillende toepassingen van circulaire verificatie bij journalisten. Ten eerste de verificatie van sociale media berichten door dit te controleren bij instituties. Ten tweede door de elitebron te verifiëren. Hiermee worden berichtgeving van een gerenommeerde nieuwsorganisatie gecontroleerd door het institutionele bericht te raadplegen. Een voorbeeld hiervan is als de NOS een bericht publiceert dat verwijst naar een rapport van het CBS, de journalist doorklikt en zelf het CBS rapport leest. De derde methode is cross checking bronverificatie: het controleren van institutionele bronnen door sleutelwoorden te gebruiken bij zoekmachines. Naast een hybride circulaire strategie is er ook een hybride achtergrondverificatie. Hiermee wordt het controleren van de echtheid van een sociale mediabron zelf bedoeld. Dit kan bijvoorbeeld door middel van het controleren van het aantal volgers, een verificatievinkje bij Twitter of Instagram, of het controleren van een website door de contactpagina van de website te bekijken.

Verificatiestrategieën

Afbeelding 1: Verificatie strategieën

3. Methoden: kwalitatief onderzoek en semigestructureerde interviews

Deze scriptie onderzoekt de verificatie van liveblogs. Verschillende media gebruiken dit medium bij crisissituaties en terugleesexemplaren van liveblogs staan online. De hoofdvraag is: 'welke verificatiemethoden gebruiken journalisten bij de *user-generated content* voor de liveblogs?' Hiervoor worden semigestructureerde interviews afgenomen bij journalisten die een liveblog hebben bijgehouden. Daarnaast maakt deze scriptie gebruik van een veldexperiment om te onderzoeken welke verificatiemethoden gebruikt worden. Deze methoden worden hierna verder toegelicht.

3.1. Semigestructureerde interviews

Dit kwalitatieve onderzoek gebruikt semigestructureerde interviews om journalisten die werken aan liveblogs te bevragen. Het interview heeft een script waarin de vragen in een bepaalde volgorde zijn opgesteld voor de respondent; het is een *sequential interview guide* (Guest et al., 2013, p. 19). Ondanks dat de gesprekken goed gemonitord worden en gekeken wordt of alle thema's benoemd in de bijlage besproken worden, is er de mogelijkheid om af te wijken van het voorbereide gesprek en om hierdoor informatie te krijgen die niet van tevoren bedacht is.

Om een open karakter te krijgen in het interview zijn ten eerste de interviews één op één afgenomen om zo goed te kunnen observeren wat de geïnterviewde antwoordt. Ten tweede zijn de meeste vragen open vragen. De open vragen zijn er om de respondent aan te moedigen om zijn of haar gedachten, ervaringen, standpunten en geloof naar boven te halen (Guest et al., 2013, p. 2). Ten derde is er in dit semigestructureerde interview ruimte om door te vragen op antwoorden van respondenten die meer uitleg vergen.

3.2. Respondenten

De geïnterviewden zijn geselecteerd op kennis en vaardigheden. In dit onderzoek betreft dat journalisten die medeverantwoordelijk zijn voor het publiceren van liveblogs op hun representatieve werkplek. De journalisten komen van verschillende media en bekleden diverse posities binnen de redactie. In dit onderzoek wordt er gekeken naar de journalisten achter de liveblogs van lokale omroepen tot landelijke media, van publieke tot commerciële omroepen, maar ook van kranten en online-only nieuwswebsites.

3.2.1. Selectie respondententent

Een kwalitatief onderzoek verschilt in representativiteit van een kwantitatief onderzoek. De representativiteit is niet gebaseerd op het aantal respondententent. “De resultaten zijn kwalitatief representatief als de steekproef zodanig is samengesteld dat alle relevante variaties in meningen, opvattingentent, gevoelentent en motivatietent de mogelijkheid krijgen om zich te manifesterentent binnen de steekproef en binnen het onderzoek” (Remmers & Groenland, 2006, p. 22). Het kwalitatieve onderzoek moet daarom voor representativiteit zorgen door verschillende variabelentent te raadplegentent. In dit onderzoek betekentent dit dat er gelet wordt op een diversiteit in leeftijd, ervaring en werkplek.

In totaal zijn er twaalf respondententent geïnterviewd over liveblogs waarvan elf respondententent het veldexperiment hebben uitgevoerd. De gemiddelde leeftijd van de respondententent is 31,5 jaar en de mediaan is 29,5 jaar. De jongste respondent is 24 op het moment van het interview, de oudste respondent 51.

Tabel 1: Leeftijd respondententent

Leeftijd	24	25	27	29	30	32	33	42	51
Hoeveelheid	1	2	2	1	1	1	2	1	1

Op veel redactietent zijn het de redactententent van de online redactentent die aan liveblogs werken. Op deze redactietent werken voornamelijk beginnende en jonge redactententent. Dit verklaart waarom de mediaan vrij jong is. Het is belangrijk om alsnog een zo divers mogelijke afspiegeling per leeftijd te hebben, omdat mensentent van verschillende leeftijdentent verschillende werkervaringentent hebben. Ook hebben ze andere vaardighedentent in technologie.

De respondententent werken voor verschillende typentent mediaorganisatietent. Twee respondententent werken voor een nationale omroep, twee voor een nationale krant en twee voor een online-only nieuwswebstent. Eén respondent is zowel voor een lokale als een regionale omroep. Daarnaast werken drie andere respondententent voor een regionale en twee andere respondententent voor een lokale omroep. Er is gekozen om respondententent van verschillende type organisatietent te selecteren voor dit onderzoek om te zien of krantentent en online-only nieuwswebstent verschillend omgaan met hun online publicatietent.

De ondervraagde journalistentent hebben verschillende functietent. Vier van de respondententent hebben een specifieke online functie: één van de respondententent is online redactentent nadat ze tot voorkort stage had gelopen bij de omroep, één respondent is sociale mediaredactentent, één is *community manager* en een ander is hoofd online. Vier

respondenten hebben dubbele taken: één respondent is eindredacteur en verslaggever, een ander is algemeen redacteur en rechtbankverslaggever, een andere respondent vertelt dat hij alles doet behalve presenteren bij zijn omroep. Daarnaast is er een freelance redacteur die naast verslaggeving, ook liveblogs bijhoudt voor een lokale omroep. Vier andere respondenten zijn redacteur. Eén daarvan is bureauredacteur, een ander heeft een eigen portefeuille, weer een ander werkt bij de 24-uurs nieuwsdienst. Kortom, de ondervraagde respondenten hebben verschillende functies. De één staat in het begin van haar carrière, een ander werkt al jaren voor dezelfde media-organisatie. Daarnaast gaan verschillende redacties wisselend om met online publicaties: bij de ene redactie moeten alle redacteurs online werken, bij andere zijn daar aparte vacatures voor.

3.3. Eerder onderzoek

Uit eerder onderzoek wordt geconcludeerd dat journalisten geen eenduidige vorm van verificatie hebben (Rauchfleisch et al., 2017; Shapiro et al., 2013; Zhang & Li, 2019). Ook concluderen de onderzoeken dat er weinig kennis is van expliciete verificatie (De Haan et al., 2017; Brandtzaeg et al., 2016; Brandtzaeg et al., 2018). Dit zijn dan ook de verwachtingen van de resultaten uit het onderzoek.

In eerdere onderzoeken zijn journalisten uit verschillende landen bestudeerd. Rauchfleisch et al. (2017) deden onderzoek naar de verificatie van *user-generated content* op Twitter door journalisten tijdens de terroristische aanslag in het Belgische Zaventem. Waar Rauchfleisch et al. journalisten interviewden over de hele wereld, specificeert dit onderzoek zich op journalisten die werken voor Nederlandse media. Dit onderzoek beperkt zich niet alleen tot Twitter-berichten, maar focust op alle *user-generated content* die journalisten kunnen vinden tijdens het maken van een liveblog.

3.4. Onderzoeksmateriaal

Om antwoord te krijgen op de onderzoeksvraag zijn er drie subthema's waar het diepte interview op ingaat, namelijk de identiteit van de journalist, hoe een liveblog werkt binnen zijn of haar medium en hoe hij of zij verifieert. Daarnaast is er een veldexperiment om de verificatievaardigheden te testen met betrekking tot de voornemens. Tot slot wordt er een vergelijking gemaakt tussen de antwoorden van de respondenten en hun vaardigheden.

Het interview en het veldexperiment zijn online afgenomen via Skype. Bij het veldexperiment deelt de respondent zijn of haar beeldscherm zodat de interviewer mee kan kijken naar de stappen en methoden die de respondent gebruikt om het veldexperiment op te lossen. Het interview en het experiment zijn opgenomen met OBS Studio. Hierna is het

interview getranscribeerd en het experiment genoteerd. Hiervan worden in hoofdstuk 4 de uitkomsten beschreven en in hoofdstuk 5 de conclusies getrokken.

3.4.1. Interviewvragen

Het interview is semigestructureerd en de gestructureerde vragen zijn terug te vinden in de bijlage. De vragen zijn gestoeld op drie focuspunten. Ten eerste is het van belang om een goed beeld te schetsen van de desbetreffende respondent. Daarom begint het onderzoek met het vaststellen welke identiteit de respondent heeft. Hierbij wordt gevraagd naar leeftijd, functie en het nieuwsmedium waarvoor hij of zij werkt. Ten tweede worden er vragen gesteld over hoe de werkzaamheden eruit zien als een journalist werkt aan een liveblog. Ten derde gaan de vragen verder in op de affiniteit met verificatie van de desbetreffende respondent.

3.4.2. Veldexperiment

Het veldexperiment bestaat uit drie elementen die terug te vinden zijn in de bijlage. Het eerste experiment gaat over een foto van een man. De identiteit van de man moet achterhaald worden en daarnaast wordt de respondent gevraagd om te achterhalen waar de foto voor het eerst online is geplaatst. Hiervoor is voornamelijk kennis van fotoverificatie nodig. Het tweede experiment focust zich op videomateriaal en vraagt de respondent om de identiteit van de vrouw in de video te verifiëren. Hiervoor is videoverificatie nodig. Het derde experiment vraagt om de authenticiteit van een foto in een artikel te achterhalen. Voor dit experiment is kennis van verschillende zoekmachines nodig en daarnaast kennis van foto- en videoverificatie. Hierdoor zullen de twee foto-experimenten in moeilijkheidsgraad van elkaar verschillen.

De respondenten krijgen allemaal hetzelfde veldexperiment. Er wordt van te voren geen tijdsframe afgesproken met de journalisten. Desondanks is er een tijdslimiet van tien minuten per experiment, waarna de respondent wordt gevraagd het experiment af te ronden. Er is geen strakke tijdslimiet afgesproken zodat de journalisten zelf kunnen bepalen of ze de opdracht voldoende hebben gecontroleerd voor publicatie.

De respondenten nemen het veldexperiment af vanaf hun eigen laptop, dit in verband met de huidige coronamaatregelen. Veel journalisten werken vanuit huis en contact met andere mensen wordt zoveel mogelijk afgeraden. Bovendien kan de journalist in een vertrouwde (digitale) omgeving laten zien hoe hij of zij normaal gesproken te werk gaat. Tijdens het afnemen van het experiment zijn de respondenten gevraagd het proces hardop te beschrijven. Hierin neemt de respondent de interviewer mee met wat hij of zij denkt voor stappen te moeten zetten en waarom. Zo kunnen niet alleen de stappen worden onderzocht

maar ook de afwegingen die de respondent maakt. Nadat het veldexperiment is afgelegd geeft de onderzoeker mogelijke oplossingen van het experiment.

3.4.3. Analyse

De gesprekken met de respondenten geven kwalitatieve informatie over de verificatie van liveblogs door journalisten. De interviews zijn getranscribeerd en na afloop heeft de onderzoeker deze geanalyseerd op wat de grote thema's zijn uit het onderzoek. Alle respondenten hebben een numerieke aanduiding gekregen op volgorde van de interviews.

Uit onderzoek van De Haan et al. (2017) zijn in totaal drie verschillende verificatiestrategieën te onderscheiden: expliciete verificatie, hybride achtergrondverificatie en hybride circulaire verificatie. De hybride circulaire verificatiemethode is daarnaast nog onderverdeeld in drie categorieën: elitebronverificatie, sociale mediaverificatie en cross checking bronverificatie. Deze scriptie noteert welke verificatiestrategieën gebruikt worden door de respondenten. Ook wordt er gekeken of er eventueel andere strategieën te destilleren zijn uit het onderzoek. Uit het interview wordt geconcludeerd wat de journalisten belangrijk vinden betreffend verificatie en welke verificatie de respondenten zeggen te gebruiken. Uit het veldexperiment wordt geconcludeerd welke verificatiemethoden daadwerkelijk gebruikt worden.

4. Uitkomsten onderzoek

De interviews en veldexperimenten zijn afgenomen in de periode augustus tot november 2020. Het onderzoek vond plaats op Skype en in enkele gevallen via Zoom of FaceTime. De onderzoeken zijn opgenomen in beeld en geluid, de interviews zijn getranscribeerd en de veldexperimenten genotuleerd. De transcripties en notities zijn terug te lezen in de bijlagen. Eerst worden de resultaten uit het interview beschreven. Het interview is opgedeeld in drie delen: de identiteit, de liveblogs en de verificatie. Tot slot wordt gekeken naar de uitkomsten van het veldexperiment. Hiervoor worden de verificatiemethoden van De Haan et al. (2017) gebruikt.

4.1.1. Liveblogs

In het interview met de respondenten worden verschillende facetten van liveblogs besproken. Ten eerste wie er wordt gekozen om het liveblog te schrijven. Ten tweede wat de taakverdeling is bij een liveblog en ten derde wanneer een redactie of organisatie een liveblog begint.

Wie werkt als liveblogger?

Er zijn verschillende factoren die bepalen wie het liveblog gaat maken. Er zijn redacties die stellen dat iedereen op de redactie vaardig moet zijn om een liveblog te updaten en dat het ligt aan wie ingeroosterd is. Bij sommige mediabedrijven is het liveblog puur de taak van de sociale mediaredeur. Ook worden er op sommige redacties technische vaardigheden verwacht, zoals het begrijpen van de techniek van het liveblog. Daarnaast is de typesnelheid van belang op sommige redacties.

De meeste respondenten geven aan dat op hun werk één persoon verantwoordelijk is voor het liveblog. De liveblogger onderzoekt de informatie, schrijft de stukjes en plaatst ze online. Dat er maar één redacteur verantwoordelijk is voor het liveblog heeft verschillende oorzaken. Respondenten vertellen dat door de techniek achter het liveblog slechts één persoon tegelijk het liveblog kan updaten. Toch blijkt bij doorvragen dat veel livebloggers ook door andere afdelingen op de redactie geholpen worden. Eén respondent zegt dat de samensteller altijd betrokken is bij het liveblog voor het overzicht van de nieuwswebsite. Een andere respondent geeft aan dat één redacteur de leiding heeft over het liveblog, maar andere redacteurs stukjes kunnen aandragen.

008: Er zit in principe één iemand op. We hebben ook niet speciaal software voor zo'n liveblog. Dus dat betekent letterlijk dat niet twee mensen tegelijkertijd in het stuk kunnen zitten.(...) Wat we wel doen... En dat is in praktijk de vraag hoeverre dat

uitkomt. De gewone redacteuren worden ook gevraagd om een stukje aan te leveren wanneer er iets in hun portefeuille gebeurt wat voor de coronaliveblog of beursliveblog interessant is. En dat stuurt naar de redacteur die dan de liveblog doet.

Twee respondenten van een nationale omroep geven aan dat de sociale mediaredactie uiteindelijk zorgt dat de beelden geverifieerd zijn die online geplaatst worden. De liveblogger is bij de nationale nieuwsorganisatie voornamelijk bezig met het snel schrijven over de binnengekomen informatie. De sociale mediaredacteur controleert of de beelden en sociale mediaberichten kloppen.

Ook zijn er redacties waar grote liveblogs ingepland worden. Die roosteren dan ook meer redacteuren in die aan het liveblog kunnen werken. Een voorbeeld van een situatie waarin dit gebeurde, is de boerenprotesten van 2020, die van tevoren aangekondigd werden. Daarnaast geeft de helft van de twaalf respondenten aan dat verslaggevers ter plaatse van live-evenementen verslag doen en dit dan doorgeven aan de redacteur die het liveblog bijhoudt van achter de computer.

Y: Wat is dan de taakverdeling?

006: Eén iemand is dan vooral de video's en andere social media aan het bijhouden, de audio knippen. De andere heeft contact met verslaggevers, externe partijen. Je controleert elkaar dan ook op taalfouten. Het gaat echt wel om snelheid, dan sluipen de meeste fouten erin. Dus dat is wel handig.

Wanneer komt er een liveblog?

Eén voorwaarde om aan een liveblog te kunnen beginnen is de bezettingsgraad op de redactie. Die moet voldoende zijn om een liveblog te kunnen starten. Uit het onderzoek zijn verschillende redenen te destilleren waarom een mediaorganisatie een liveblog begint. Ten eerste beginnen redacties liveblogs om vaste lokale evenementen te verslaan, ook voor (lokale) sportevenementen wordt het liveblog gebruikt. Ten tweede worden gebeurtenissen die zich snel ontwikkelen in het nieuws beschreven als aanleiding om een liveblog te beginnen. Als voorbeeld worden rampen en aanslagen, extreem weer en de boerenprotesten genoemd door de respondenten. Ten derde geven tien van de twaalf respondenten aan dat er een speciale coronaliveblog is die de informatie bundelt rondom het coronavirus dat het nieuws domineerde in het jaar 2020. Eén respondent vertelt dat er een periode zelfs twee coronaliveblogs waren. Een aantal respondenten vertellen dat het liveblog over corona continu doorliep. Deze doorlopende liveblogs zijn een nieuw fenomeen in de Nederlandse journalistiek.

Y: Wanneer komt er een liveblog?

006: Een liveblog bepaalt de nieuwschef, en hoeveel mensen op de redactie zijn.

002: Het moet urgent zijn, actueel. Het moet impact hebben op heel veel mensen, het onderwerp. Of het moet iets zijn, iets in nationaal belang, een 5 mei viering of een dodenherdenking, ja zoiets.

007: (...)meer gebeurtenissen waar het nieuws zich snel ontwikkelt.

4.1.2. Verificatie

In het interview met de respondenten zijn vragen gesteld over verificatie. In dit hoofdstuk worden de volgende thema's uitgelicht: ten eerste de journalistieke waarde van het liveblog ten opzichte van andere artikelen, ten tweede wordt het gebruik van *user-generated content* beschreven, ten derde wordt gekeken hoeveel in het interview is gezegd over expliciete, hybride circulaire en hybride achtergrondverificatie.

Verificatie liveblog

Volgens veel respondenten zijn er andere verificatiestandaarden voor een liveblog dan bij een normaal (online) artikel. De drempel voor de inhoud van een liveblog is lager dan bij een artikel, aldus zes van de twaalf respondenten.

004: Nou, sowieso als je dingen op de liveblog gooit dan is de drempel lager dan wanneer je iemand als een bron zal aanhalen in een artikel.

009: Er zit een verschil in, in de zin dat bij liveblogs de drempel iets lager is omdat het in een liveblog ook heel belangrijk is om eigenlijk zoveel mogelijk te noemen.

Slechts twee respondenten geven aan dat er geen verschil is in de verificatie van een liveblog of een artikel.

012: Het is niet zo dat een liveblog een vrijbrief is om maar allemaal geruchten de wereld in te helpen. Integendeel zelfs. Ik denk juist dat als je kiest voor een liveblog, dat je dan heel goed in de gaten moet houden, wat melden we wel en wat melden we niet.

Daarnaast beschrijven respondenten twee verificatiemethoden die gebruikt worden bij *user-generated content*. Drie respondenten zeggen dat ze verschillende foto's bekijken om te controleren of de foto van een bepaalde locatie klopt. Drie respondenten die werkzaam zijn bij lokale en regionale omroepen vertellen dat ze door kennis van de locatie weten of die locatie er inderdaad dusdanig uitziet en de foto of video dus klopt.

User-generated content

User-generated content (UGC) wordt door bijna alle redacties gebruikt. Eén respondent vertelt dat op haar redactie UGC “heel veel” gebruikt wordt. Twee respondenten melden dat er juist helemaal niet mee gewerkt wordt. Deze respondenten zijn beiden werkzaam bij dezelfde nationale krant. Het wisselt sterk wanneer UGC wordt gebruikt. Volgens sommige respondenten moet UGC een meerwaarde hebben en een aanvulling op het verhaal geven. Volgens een andere respondent is UGC vaak juist een startpunt voor een verhaal. Ook wordt UGC gebruikt om meer bereik te krijgen voor het eigen medium, melden de respondenten die werkzaam zijn voor een lokale omroep. Door tweets en berichten van lokale burgers in het liveblog te verwerken, hopen journalisten dat de webpagina ook beter bekeken wordt.

Y: Wanneer gebruiken jullie de user-generated content, oftewel beelden van burgers?

006: Wel eens, maar niet vaak: dan moet het wel echt meerwaarde hebben...

Bij liveblogs wordt UGC toegeschreven aan andere media, melden drie respondenten van verschillende media. Terwijl bij een normaal artikel UGC alleen geplaatst wordt als er een tweede bron bij gevonden is. De reden hiervoor is vaak de snelheid van een liveblog, maar ook dat liveblogs vaak een luchtiger onderwerp hebben.

Expliciete verificatie:

In het interview worden door de meeste respondenten geen expliciete verificatietechnieken genoemd bij de mogelijkheden om te verifiëren en bronnen te controleren. Slechts één respondent vertelt dat OSINT, oftewel Open Source Intelligence, gebruikt wordt bij verificatie op de redactie.

003: (...) Weet je, we hebben ook specialisten die wat dieper daarin kunnen kijken hoor, die kunnen OSINT-en, dan kunnen ze echt beeldvalidatie doen. Op een manier waar ze echt kijken in de HTML-codes of, bijvoorbeeld, de username kunnen vinden van de fotograaf ofzo en op die manier dingen verifiëren. Maar ja, dat is niet iets wat we dagelijks doen.

Deze respondent vertelt ook dat Snapmap gebruikt wordt. Dit is een kaart waarop je kunt zien op welke locaties foto's zijn gemaakt op het sociale mediaplatform Snapchat. Eén van de twaalf respondenten beschrijft hoe beelden online terug te zoeken zijn. Deze twee respondenten werken beiden voor dezelfde nationale omroep. Naast technische expliciete

verificatiemethoden wordt door één respondent ook Google Translate genoemd als een methode om buitenlandse informatie te vertalen. Dit zou ook onder expliciete verificatie kunnen vallen.

Hybride achtergrondverificatie:

Vier van de twaalf respondenten geeft aan bij het verifiëren van liveblogs traditionele verificatiemethoden zoals het nabellen van bronnen, te gebruiken. Dit valt onder hybride achtergrondverificatie. Deze vier respondenten zijn van landelijke, lokale en regionale omroepen met verschillende functies en verschillende leeftijden. Twee andere respondenten geven aan dit ook te willen doen, maar dat hiervoor vaak minder tijd is bij een liveblog.

004: Bij een liveblog, dan heb je gewoon een veel groter verhaal, dan moet je wel echt gewoon doorlopend dingen kunnen aanleveren. En dan heb je niet ook altijd de tijd om overal achteraan te bellen (...)

Verdere digitale hybride achtergrondverificatie door bijvoorbeeld het aantal volgers te controleren door een vinkje op Twitter of Instagram te zien, wordt in de interviews door slechts één respondent genoemd als mogelijke verificatiemethode. Deze respondent vertelt dat er gekeken wordt naar de reacties onder tweets om te controleren of het account legitiem is.

001: Wat ook wel vaak helpt is de reacties kijken eronder.

Hybride circulaire verificatie:

In de interviews met de respondenten wordt hybride circulaire verificatie niet veel genoemd. Hybride circulaire verificatie is op te delen in drie submethoden: elitebronverificatie, sociale mediaverificatie en cross checking bronverificatie. Hieronder wordt per methode ingegaan op het gebruik ervan.

Elitebronverificatie

De meest genoemde hybride circulaire verificatie is elitebronverificatie. Eén redacteur van een nationale omroep vertelt dat ook bij berichten van persbureaus zoals het ANP alles gecontroleerd wordt en dat er gekeken wordt naar de instanties die een persbureau bijvoorbeeld citeert. Een andere respondent, die werkzaam is bij een nationale krant, vertelt dat bij een elitebron als het NOS, gekeken wordt naar de bron die achter de publicatie zit.

005: Vaak, bijvoorbeeld, vallen er best wat bronnen te achterhalen, als de NOS schrijft van: het kabinet vindt dit, dan hebben ze dit meestal van een Kamerbrief die makkelijk te vinden is.

Daarnaast is er een groep respondenten die zegt dat elitebronnen juist niet gecontroleerd worden. Die worden namelijk al vertrouwd. Eén respondent werkzaam voor een nationale online-only nieuwswebsite zegt dat onthullingen van de Volkskrant, NRC of AD vaak worden meegenomen in het liveblog. Wel stuurt de redactie van deze respondent het liefst een verslaggever erop af om het verhaal bij de eigen bronnen te controleren.

009: [Bericht van NOS]. En ja, dat nemen we dan ook wel mee, want dat is gewoon een betrouwbaar medium.

Uit de interviews blijkt dat de respondenten verschillend omgaan met informatie die ze van overheidsinstanties krijgen, zoals de politie en brandweer. Eén respondent benoemt dat ook alles wat de politie doorgeeft gecontroleerd wordt.

010: (...) wij zijn geen spreekbuis voor de politie of de brandweer.

Dat terwijl een andere respondent juist onderstreept dat informatie gecontroleerd wordt met de politie en ze daar een goede verstandhouding mee hebben. Op de vraag of er een bevestiging gezocht wordt van een instantie, somt deze respondent het volgende op:

006: Ja, de GGD bijvoorbeeld, de politie, het ministerie, het OM. Officiële instanties.

Bij *user-generated content* maakt één respondent geen uitzondering.

006: Ook daar, pas als de politie het zegt. Bij grote dingen, bij een liveblog dan is de politie ook sneller dan op een willekeurige woensdagmiddag.

Sociale mediaverificatie:

In de interviews wordt door slechts één respondent gesproken over sociale mediaverificatie. Het voorbeeld dat gegeven wordt gaat over een file richting het strand. Als iemand met mooi weer een foto stuurt naar de redactie met het onderschrift dat er een file richting het strand staat, zou de respondent dit kunnen dubbel checken door de ANWB verkeersinformatie te raadplegen of er inderdaad een file richting het strand staat en hierdoor te controleren of de foto dus klopt. De respondent vertelt ook dat de motivatie om dit te doen nihil is.

010: (...) ben ik al de hele dag aan het schrijven hoe druk het is onderweg naar het strand van [regionale stad], ja? Dan kan ik vrij logisch de conclusie trekken dat de

video die ik nu ontvang klopt. Kan ik nog eventueel weerleggen met ANWB verkeersinformatie, maar het is de, [stilte] kan even niet op het woord komen. De motivatie om te liegen over dat soort dingen is heel klein, (...)

Cross checking bronverificatie:

Geen van de respondenten benoemt cross checking bronverificatie in de interviews. In de interviews is niet doorgevraagd of cross checking bronverificatie wel gebruikt wordt. In de interviews is gewacht op de input die uit de respondenten zelf komt. Wat geven ze zelf aan als ze beelden of sociale media verifiëren? Hierdoor is alles wat de respondenten niet genoemd hebben niet meegenomen.

Journalistieke ervaring:

Naast de genoemde verificatiemethoden door De Haan et al. (2017), is ook een andere methode te destilleren uit de interviews, wat in deze scriptie 'journalistieke ervaring' wordt genoemd. Een meerderheid van de twaalf respondenten geeft aan dat journalistieke ervaring en een onderbuikgevoel een rol spelen bij het verifiëren van bronnen. Dit zijn journalisten van lokale, regionale en landelijke omroepen en/of media. Opvallend is dat alle respondenten die een speciale online functie hebben of bij een online-only nieuwswebsite werken dit noemen in het interview. De redacteurs die werkzaam zijn bij een nationale krant noemen dit samen met twee andere redacteurs van andere media, juist niet.

009: Dus beelden liegen over het algemeen niet, tenzij ze overduidelijk bewerkt zijn, maar dat zien wij dan. Onbewerkte foto's liegen niet. Die geven meer het beeld van de situatie, zeker op het moment dat er geen fotografen zijn.

010: We proberen die altijd gevoelsmatig te checken.

4.2. Praktijkopdracht

De praktijkopdracht bestaat uit drie onderdelen. Eerst wordt besproken hoe de praktijkopdrachten zijn verlopen en vervolgens hoe de opdrachten op te lossen waren. Tot slot bekijkt deze scriptie de verificatiemethoden van De Haan et al. (2017) en de mogelijke nieuwe verificatiemethoden.

Verschillenden respondenten vertellen normaal gesproken niet veel tijd te besteden aan het controleren van een foto of beeld en zonder aandringen van de interviewer zouden ze de praktijkopdracht hebben opgegeven. Zo geeft één respondent aan te veel rode

vlaggen bij de gegeven bronnen te zien en daardoor het niet nodig te vinden om verder te zoeken. Respondenten geven aan de websites waar de opdrachten vandaan komen niet betrouwbaar te vinden. Ook worden de foto's en video's als niet interessant voor de respondent bestempeld. De interviewer heeft hierna onderstreept dat de veldopdracht misschien niet aansluit bij de informatie die de respondent zelf op zijn of haar medium wil plaatsen, maar dat het gaat om een veldopdracht waarin een situatie wordt nagebootst. Veel respondenten raken afgeleid door de bronnen en worden daarom opnieuw gewezen op wat de vraag is die de opdracht beantwoord wil hebben. Zo vraagt de eerste opdracht naar de identiteit van de man op de foto, niet naar de betrouwbaarheid van de gegeven bron.

4.2.1. Opdrachten

De eerste opdracht is te beantwoorden door Google Reverse Image Search te gebruiken en daarna via een zoekmachine de sociale media te raadplegen om de originele post te zien. Bij de tweede opdracht wordt de naam van een vrouw in een Youtube filmpje gezocht. Handig voor deze opdracht is het filmpje te zoeken via Google Reverse Image Search. Dit kan bijvoorbeeld door een screenshot van het filmpje te maken en deze foto te plaatsen in Google Reverse Image Search. Ondanks dat de tweede opdracht is opgezet om de kennis van videoverificatie te controleren, vinden twee respondenten een methode om op het juiste antwoord te komen door enkel te googelen op woorden. De derde opdracht is opgezet om de kennis van video- en fotoverificatie te combineren. In het artikel dat gegeven wordt, staat een screenshot uit een video die enkel te vinden is met kennis van andere zoekmachines dan Google. Deze opdracht wordt daardoor minder goed uitgevoerd door de respondenten die enkel en alleen Google gebruiken en kennen.

4.2.2. Verificatiemethoden

Bij de praktijkopdracht is niet alleen gekeken of de respondenten de opdracht kunnen uitvoeren, maar ook welke verificatiemethoden gebruikt zijn. In het onderzoek van De Haan et al. (2017) worden de volgende methoden gedestilleerd: expliciete verificatie, hybride achtergrondverificatie en hybride circulaire verificatie: op te delen in sociale mediaverificatie, elitebronverificatie en cross checking bronverificatie.

Expliciete verificatie:

Bijna alle respondenten gebruiken de zoekmachine van Google als beginpunt voor de opdracht. Slechts één van de elf respondenten gebruikt DuckDuckGo als vaste zoekmachine. Bing wordt door geen enkele respondent gebruikt. Verder maken twee respondenten gebruik van TinEye en vindt één respondent al zoekende via Google deze

tool. Twee van de elf respondenten zijn bekend met Yandex, waarvan één door te zoeken naar deze zoekmachine.

Zeven van de elf respondenten maken gebruik van Google Reverse Image Search, waarvan ook één respondent voor de eerste keer en voor een ander was het juist “een veel gebruikt trucje”. De respondenten die geen Reverse Image Search gebruiken benoemen deze expliciete verificatiemethode wel. Naast Google Reverse Image Search wordt Google Translate veel gebruikt en zijn andere mogelijkheden van Google ook bekend. Zo gebruikt één respondent de optie te zoeken vanaf een bepaalde datum via Google en wordt door één respondent gekeken naar de publicatiedatum via Google. Ook bekijkt één respondent de URL van afbeeldingen om meer informatie te krijgen en gaat een ander op zoek naar meer informatie via de HTML-gegevens.

Onder de respondenten is videoverificatie minder bekend dan fotoverificatie. Dat video's bijvoorbeeld te verifiëren zijn door een screenshot in dezelfde fotoverificatietool zoals Google Reverse Image Search te stoppen, weten slechts drie van de elf respondenten. Dit zijn respondenten van verschillende type media en met verschillende functies. Geen van de respondenten gebruikt speciale videoverificatiehulpmiddelen zoals de Youtube Dataviewer van Amnesty International of de YouTube zoekoptie van InVid. Andere verificatiehulpmiddelen en plugins zoals InVid worden niet gebruikt door de respondenten.

Er zijn drie groepen te destilleren uit de respondenten. De eerste groep bestaat uit respondenten die helemaal geen expliciete verificatie gebruiken. De tweede groep gebruikt het, maar niet veelvuldig. De derde groep respondenten gebruikt expliciete verificatie juist heel veel in het veldexperiment. De laatste groep kenmerkt zich ook omdat zij meer kennis hebben van verificatiemethoden dan alleen Google Reverse Image Search. Deze respondenten waren ook bekend met videoverificatie. De respondenten zijn werkzaam voor verschillende media: de één voor een regionale omroep, de ander voor een lokale omroep en weer een ander voor een nationale krant. De drie gedestilleerde groepen zijn alle drie erg verschillend. Er is geen correlatie te vinden tussen online of traditionele krant, tussen twintigers en dertigers, regionale of landelijke media. Ook functie en hiërarchie hebben geen invloed op de expliciete verificatiesvaardigheden. Zo zitten in de laatste groep regionale, lokale en landelijke respondenten. Ook zitten in deze groep zowel een redacteur als een eindredacteur, zowel iemand van een krant, als iemand die op een online redactie werkt. Wel is op te merken dat de oudste redacteur in de eerste groep zit. Daarentegen zitten de twee redacteurs van de online nieuwssite in de eerste en tweede groep en niet zoals misschien te verwachten was, in de derde groep.

Kortom: als we expliciete verificatie omschrijven als het gebruiken van methoden bedoeld voor verificatie, dan zien we dat deze inderdaad gebruikt worden. Wel gebruiken enkele respondenten deze hulpmiddelen voor de eerste keer, of geven ze aan het normaal

gesproken deze hulpmiddelen amper te gebruiken. De kennis is marginaal en meestal is Google Reverse Image Search de enige *tool* die bekend is onder alle respondenten.

Hybride achtergrondverificatie:

Alle respondenten gebruiken hybride achtergrondverificatie. Dit is opvallend omdat in de interviews sociale hybride achtergrondverificatie slechts één keer benoemd wordt als strategie. Bij het ontvangen van een sociale media-account wordt standaard bekeken of het account klopt. Hoeveel volgers heeft het Youtube-kanaal? Wat plaatst het Twitteraccount nog meer voor berichten? In de interviews beschrijven veel respondenten het journalistieke onderbuikgevoel of ervaring. Dit gevoel wordt aangehaald bij het uitvoeren van hybride achtergrondverificatie. Hybride achtergrondverificatie is dus een methode die voor de respondenten bij hun dagelijkse routine hoort en is een methode waar niet meer actief over nagedacht wordt als de interviewer vraagt naar verificatie.

De mate waarin deze verificatiemethode gebruikt wordt wisselt. Eén respondent maakt geen gebruik van expliciete verificatie, maar maakt wel veel gebruik van hybride achtergrondverificatie. Dat terwijl een andere respondent juist na een hybride achtergrondverificatie alsnog de opdracht controleert met expliciete verificatie. Omdat de bronnen die gegeven waren bij de opdracht van 'onbetrouwbare' websites komen, concluderen veel respondenten dat de afbeelding of het filmpje daarom ook onbetrouwbaar is. Echter, de vraag in de opdracht gaat niet over de betrouwbaarheid van de gegeven bron, maar over het verhaal dat erachter zit.

Een traditionele vorm van hybride achtergrondverificatie is het persoonlijk (telefonisch) contact opnemen met degene die de foto, video of informatie online geplaatst heeft. Terwijl in de gesprekken met de respondenten zij deze optie vaak beschrijven, benoemt maar één respondent deze optie tijdens de opdracht. Dit kan verklaard worden doordat de opdracht hier niet op aanstuurt en de opdracht goed uit te voeren is zonder persoonlijk contact te leggen.

Hybride circulaire verificatie:

Onder hybride circulaire verificatie vallen sociale mediaverificatie, elitebronverificatie en cross checking bronverificatie. Hieronder wordt beschreven hoe deze verificatiemethoden gebruikt worden.

Sociale mediaverificatie:

Bij officiële instanties worden berichten op sociale media niet vaak gecontroleerd. Eén respondent controleert, na het vinden van het Youtubefilmpje van de screenshot van de derde opdracht, toch nog de aanwezigen op het filmpje door op de website van Bilderberg te

controleren wie er allemaal in 2016 te gast waren. Deze respondent maakt hierbij gebruik van sociale mediaverificatie. Deze respondent doet dit ook de andere kant op, door gebruik te maken van omgekeerde sociale mediaverificatie. Sociale media worden geraadpleegd om te controleren of het gegeven in een artikel inderdaad klopt.

Elitebronverificatie:

Elitebronverificatie wordt niet door alle respondenten gebruikt. Dit kan ook liggen aan de opzet van de veldopdracht. Hierin wordt niet vaak verwezen naar wetenschappelijke bronnen die bijvoorbeeld na het lezen van een artikel gecontroleerd kunnen worden. Toch checken sommige respondenten de feiten bij gerenommeerde bronnen. Zo zijn er twee respondenten die bij de derde opdracht de gegeven foto controleren door te kijken of de foto in het ANP Fotoarchief zit. Daarnaast bekijkt één respondent of de foto te vinden is in het EPA archief, nadat deze bronvermelding gevonden is bij de foto die RTL Nieuws gebruikte in het eigen artikel. Eén respondent controleert op de website van Bilderberg wie er te gast is geweest bij de conferentie. Ook wordt Wikipedia tot twee keer toe geraadpleegd voor extra informatie.

Wat opvalt bij het veldexperiment is dat respondenten juist vaak het omgekeerde doen van elitebronverificatie: bij het zien van een elitebron in de opdrachten, zoals The Guardian of RTL Nieuws, wordt juist vaak geconcludeerd dat de foto of video wel zal kloppen. Het zien van een artikel of item bij een gerenommeerde nieuwssite verifieert voor de respondenten de echtheid van de foto of video. Oftewel: staat het op RTL Nieuws? Dan zal het wel kloppen, aldus vijf van de elf respondenten.

Cross checking bronverificatie:

Bijna alle respondenten gebruiken cross checking bronverificatie. Oftewel, zij controleren gegevens die de vragen geven en/of die te zien zijn in de bronnen inderdaad kloppen door ze in een zoekmachine te gooien. Hiervoor wordt door de respondenten voornamelijk Google gebruikt, één enkele respondent gebruikt Duck Duck Go. Cross checking bronverificatie via een zoekmachine wordt voornamelijk gebruikt om bijvoorbeeld te controleren wie aanwezig waren bij de Bilderberg conferentie. Eén respondent controleert wat EPA is door het nog even te googelen. Respondenten googelen de naam van de vrouw in de tweede opdracht om te kijken wie zij is. Ook de man uit de eerste opdracht wordt opgezocht op Google om zijn identiteit te achterhalen. Slechts twee respondenten gebruiken cross checking bronverificatie niet, de ene omdat hij veel expliciete verificatiemethoden gebruikt, de ander omdat hij voornamelijk vocaal beschrijft wat hij wil doen, maar niet de stappen uitvoert.

Wat opvalt bij de veldexperimenten is dat cross checking bronverificatie gebruikt wordt om uiteindelijk bij andere media te controleren of het gegeven klopt. In plaats van elitebronverificatie is te zien in de veldopdracht dat veel respondenten een andere controle uitvoeren om te kijken of de informatie klopt: ze controleren de echtheid van een foto, video of informatie door te kijken of andere (betrouwbare) nieuwsmedia het ook hebben gepubliceerd. Dit gebeurt bij vijf van de elf respondenten; na het zien van een gerenommeerde bron bekijken ze of andere (gerenommeerde) bronnen het ook hebben gepubliceerd.

Nieuwe methoden:

Uit de veldopdrachten wordt geconcludeerd dat de methoden van De Haan et al. (2017) niet allemaal evenveel gebruikt worden. Ook zijn er aanpassingen te onderscheiden zoals hierboven genoemd: non-elitebronverificatie en omgekeerde sociale mediaverificatie. Naast deze kleine verschillen is er ook een methode die door de respondenten gebruikt wordt, en ook genoemd wordt in de interviews, die nog verdere uitleg vergt.

Journalistieke ervaring:

In de interviews geven verschillende respondenten aan dat ervaring in de journalistiek helpt bij verificatie. Ook in het veldexperiment geven respondenten aan dat, door te kijken naar de afbeelding, video of website, conclusies kunnen worden getrokken. Dit overlapt met hybride achtergrondverificatie, maar gebeurt niet alleen met het controleren van de achtergrond van een sociale media-account. Vooral bij de laatste opdracht worden journalistieke ervaring en een onderbuikgevoel genoemd als reden waarom de website niet als betrouwbaar gezien werd.

5. Conclusie en discussie

Het liveblog is niet meer weg te denken van de nieuwssites van omroepen, kranten en online-only nieuwswebsites. De nieuwste informatie omtrent het coronavirus, de laatste updates betreffend een actueel debat, of de nieuwste ontwikkelingen rondom een natuurramp; het liveblog is bij verschillende thema's inzetbaar en is te vinden op een prominente plek op de website of app. Het is daarom van belang deze relatief nieuwe werkvorm te bestuderen. In de periode van augustus tot november 2020 zijn twaalf interviews en elf veldexperimenten afgenomen bij journalisten die werkzaam zijn op nieuwsredacties van kranten, websites en omroepen bij landelijke, lokale en regionale media. Dit om de hoofdvraag te beantwoorden: *Welke verificatiemethoden gebruiken journalisten bij de user-generated content voor de liveblogs?*

Hiervoor is gekeken naar welke verificatiemethoden de journalisten zelf omschreven in het interview en welke methoden ze daadwerkelijk gebruikten tijdens het veldexperiment.

5.1. Conclusie

Interviews

In de interviews zijn twaalf respondenten bevraagd over hun eigen werkzaamheden, over liveblogs en verificatie. Uit de interviews blijkt dat op de meeste redacties één persoon verantwoordelijk is voor het liveblog en dat livebloggers op veel redacties geholpen worden door verslaggevers ter plaatse. Twee respondenten benoemen dat de sociale mediaredactie de binnenkomende beelden controleert. Bijna alle redacties hebben een liveblog om de informatie te bundelen rondom het coronavirus. Daarnaast zijn protesten, natuurrampen, terroristische aanslagen en lokale evenementen redenen om een liveblog te beginnen. Bijna alle respondenten geven aan dat ze *user-generated content* gebruiken. Bovendien geeft de helft van de respondenten aan dat er andere verificatiestandaarden zijn voor liveblogs dan voor artikelen.

In de interviews worden niet alle verificatiemethoden evenveel benoemd. Ten eerste zien we dat expliciete verificatiemethoden niet door veel respondenten genoemd worden in de interviews: één respondent begint over Google Translate en één redacteur benoemt OSINT-vaardigheden. Ten tweede zien we dat digitale hybride achtergrondverificatie ook slechts door één redacteur wordt aangehaald als verificatiemethode. Daarnaast geven vier respondenten aan traditionele verificatiemethoden te gebruiken om de achtergrond van een bron te achterhalen door middel van telefonisch contact. Ten derde worden hybride circulaire verificatiemethoden een paar keer genoemd. Elitebronverificatie is hierbij het populairst. Al wordt deze verificatiemethode wel tweeledig geïnterpreteerd: terwijl sommige

respondenten benoemen dit expliciet niet te doen, melden anderen juist wél elitebronverificatie te gebruiken in hun dagelijks werk. In de interviews wordt slechts door één respondent gesproken over sociale mediaverificatie. Cross checking bronverificatie wordt niet genoemd door de respondenten.

Uit de gesprekken is af te leiden dat veel respondenten hun verificatie niet vocaal onderbouwen met methoden, maar het omschrijven als een gevoel, ervaring, of een getraind oog. Dit wordt door de helft van de respondenten genoemd bij vragen over verificatie. Kortom: specifieke verificatiemethoden worden niet alom genoemd door respondenten.

Veldexperimenten

Bij elf van de twaalf respondenten is naast het interview ook het veldexperiment afgenomen. Uit de experimenten is ten eerste te destilleren dat expliciete verificatie op drie verschillende manieren gebruikt wordt. Er is een groep die weinig kennis heeft van expliciete verificatie, er is een groep die de basiskennis heeft van expliciete verificatie en er is een groep die meerdere expliciete verificatiemethoden kent. Google Reverse Image Search is bij iedereen bekend en bijna iedereen weet hoe deze tool werkt. De kennis van videoverificatie is alleen bij de laatste groep bekend. Deze groepen verschillen allemaal qua leeftijd, functie en wat voor type redactie ze werken.

Daarnaast maken alle respondenten gebruik van hybride achtergrondverificatie. Terwijl traditionele verificatie per telefoon door meerdere respondenten in het interview wordt genoemd, wordt het slechts door één respondent genoemd bij het veldexperiment. Ook opvallend is dat slechts één respondent digitale hybride achtergrondverificatie benoemt in het interview, maar dit in de veldopdrachten veelvuldig wordt gebruikt. Wel is de mate waarin dit gebruikt wordt wisselend per respondent. Sommige respondenten gebruiken dit ter aanvulling op expliciete verificatie. Anderen maken voornamelijk gebruik van hybride achtergrondverificatie. In de opdrachten van de veldexperimenten wordt veelvuldig door respondenten aangegeven dat ze de website onbetrouwbaar vinden. Hierbij wordt vaak het onderbuikgevoel van de journalist en eigen ervaring aangehaald door de respondenten.

Ten derde wordt hybride circulaire verificatie gebruikt door de respondenten. Sociale mediaverificatie wordt net als bij de interviews niet veel gebruikt. Dit kan liggen aan de gegeven opdrachten waarin voor verificatie geen andere onderzoeken nodig waren. Het omgekeerde gebeurt juist wel: respondenten controleren of informatie klopt door op sociale media te kijken: omgekeerde sociale mediaverificatie. Elitebronverificatie wordt ook niet veel gebruikt door de respondenten. Ook hier wordt vaak het omgekeerde gebruikt. Bij het zien van een elitebron zoals bijvoorbeeld The Guardian, wordt automatisch geconcludeerd dat de informatie wel zal kloppen en wordt niet naar de gegevens achter de bron gekeken. Tot slot is het opvallend dat cross checking bronverificatie - ondanks dat het niet benoemd werd in

de interviews - door bijna alle respondenten gebruikt wordt in het veldexperiment. Hierbij wordt deze methode vaak gebruikt om uiteindelijk bij andere media te controleren of het gegeven klopt.

5.2. Discussie

Dit onderzoek is afgenomen onder respondenten van verschillende leeftijden. Toch is de mediaan van de leeftijd van de respondenten laag. In eerder onderzoek van De Haan et al. (2017) is aandacht besteed aan studenten journalistiek. In vervolgonderzoek zou het interessant zijn een oudere groep journalisten te bevragen over hun online-verificatievaardigheden. Daarnaast zijn in deze scriptie journalisten uit Nederland onderzocht. Vervolgonderzoek moet uitwijzen of er verschillen per land te onderscheiden zijn.

Deze scriptie heeft verschillende respondenten onderzocht door een kwalitatief onderzoek af te nemen bestaand uit een interview en een veldexperiment. Uit de transcripties is te concluderen dat sommige verificatiemethoden niet of amper zijn genoemd door respondenten in de interviews. Hier is niet verder op doorgevraagd. Vervolgonderzoek moet uitwijzen of het benoemen van deze verificatiemethoden in het interview door de interviewer alsnog tot andere inzichten leidt. De veldopdracht maakte gebruik van drie bronnen die onderzocht moesten worden. Uit het onderzoek is te concluderen dat een aantal respondenten de gegeven bronnen dusdanig onbetrouwbaar vinden dat ze overtuigd moesten worden de gevraagde opdracht, die niets te maken had met de betrouwbaarheid van de bron, uit te voeren. Deze bronnen hadden beter ingeleid kunnen worden, of de vraagstelling had scherper gesteld kunnen worden, zodat de respondenten dichter bij de opdracht bleven. Bij vervolgstudie is het interessant te kijken of respondenten anders reageren op beeldverificatie bij meer betrouwbaar ogende bronnen.

Bovendien zorgde de opzet van het veldexperiment ervoor dat de sociale mediaverificatie en elitebronverificatie minder noodzakelijk was voor de verificatie van de gegeven *user-generated content*. Dit had invloed op de uitslagen van de scriptie, waardoor deze methode minder gebruikt werd. Hier kan meer rekening mee gehouden worden in vervolgonderzoek.

Uit het onderzoek blijkt dat veel respondenten voorzichtig zijn met *user-generated content*. Terwijl het voorheen door veel onderzoekers gezien werd als dé vernieuwing binnen de journalistiek, blijkt dit voor veel journalisten niet werkbaar. Uit het onderzoek van Thurman en Schapals blijkt dat verslaggevers de hofleverancier blijven van informatie voor het liveblog (2016, p. 290). Ook een groot deel van de respondenten van dit onderzoek

vertellen samen te werken met verslaggevers. Vervolgonderzoek moet uitwijzen wat de precieze wisselwerking is tussen verslaggever en liveblogger.

Uit het onderzoek van deze scriptie blijkt dat er geen eenduidige methode is om bronnen te verifiëren. Dit onderstreept eerder onderzoek van Zhang en Li (2019). Het gebrek aan een eenduidige methode is op te merken aan de hand van twee uitkomsten. Ten eerste bestaat een verschil tussen de interviews en de veldexperimenten; journalisten gebruiken andere methoden dan ze in het interview benoemen. Ten tweede is er geen eenduidige methode te ontdekken tussen alle verschillende respondenten. Welke verificatiemethoden wanneer gebruikt worden, wisselt dus. Daarnaast concluderen Zhang en Li (2019) ook in hun onderzoek dat journalisten geen telefonische interviews doen als ze sociale media controleren. Terwijl in de interviews dit wel benoemd wordt, benoemt slechts één respondent deze optie dit tijdens het veldexperiment.

Uit dit onderzoek wordt geconcludeerd dat journalisten veel naar elkaars publicaties kijken. Iets wat Thurman en Schapals ook onderstrepen: journalisten zijn steeds meer afhankelijk van eerder gepubliceerde verhalen in andere media (2016, p. 290). Ook bij het verifiëren van informatie voor liveblogs is dit te merken. Elitebronverificatie, oftewel het controleren van de constitutionele bronnen achter een nieuwsbericht, gebeurt niet. Media wordt gecontroleerd met berichtgeving van andere media. Staat het bij The Guardian én bij RTL Nieuws? Dan zal het wel kloppen.

Het onderzoek van Brandtzaeg et al. (2018) concludeert dat niet alle respondenten bekend zijn met verschillende zoekmachines en deze scriptie onderstreept dat. Alle respondenten kennen Google en ook Google Reverse Image Search. Yandex en TinEye zijn slechts bij een paar respondenten bekend; InVid en andere verificatiemethoden worden niet gebruikt. Uit eerder onderzoek van De Haan et al. (2017) wordt geconcludeerd dat expliciete verificatie door de onderzochte studenten de minst gebruikte verificatiemethode is. Dit is niet te zien in dit onderzoek: de expliciete verificatiemethode wordt veel gebruikt door de respondenten. Alleen diepgravende kennis van expliciete verificatie ontbreekt. Wel is te concluderen dat hybride verificatie het meest gebruikt wordt.

Gezien de terughoudendheid bij journalisten in het gebruik van *user-generated content*, gebrek aan kennis van verificatiehulpmiddelen en het gebrek aan een eenduidige verificatiemethode, doet deze scriptie de aanbeveling journalisten vaardiger te maken met verificatiehulpmiddelen. Dit kan ertoe leiden dat meer gebruik gemaakt kan worden van *user-generated content* door journalisten. Daarnaast kan door meer verificatiekennis een meer eenduidige methode gecreëerd worden voor beeldverificatie.

De populariteit van het liveblog is de afgelopen jaren flink toegenomen; sinds de coronapandemie zijn liveblogs dagelijks te vinden op de voorpagina van grote

nieuwswebsites. Dit onderzoek geeft kwalitatief inzicht in de verificatie van *user-generated content* die gebruikt wordt voor liveblogs. Echter, meer onderzoek naar liveblogs is noodzakelijk en ook kwantitatief onderzoek kan nieuwe inzichten bieden over het gebruik van verificatiemethoden bij liveblogs. Daarnaast is verder onderzoek naar liveblogs van belang. Terwijl deze scriptie kwalitatief inzicht geeft wanneer liveblogs worden ingezet, is het interessant als vervolgonderzoek dit kwantitatief aan te vullen.

Literatuurlijst

Bos, M. van den. (2021, 22 februari). In de slag om de waarheid voelde de factcheck als een klappertjespistool. *NRC*. <https://www.nrc.nl/nieuws/2021/02/22/in-de-slag-om-de-waarheid-voelde-de-factcheck-als-een-klappertjespistool-a4032779>

Brandtzaeg, P.B., Lüders, M., Spangenberg, J., Rath-Wiggins, L., & Følstad, A. (2015). Emerging Journalistic Verification Practices Concerning Social Media. *Journalism Practice*, 10(3), 1-20.

Brandtzaeg, P. B., Følstad, A., & Chaparro Domínguez, M.A. (2018). How Journalists and Social Media Users Perceive Online Fact-Checking and Verification Services. *Journalism Practice*, 12(9), 1109-1129.

Centraal Bureau voor de Statistiek. (2018, 30 april). *Vertrouwen in mensen en in organisaties; persoonskenmerken* [Dataset]. Geraadpleegd op 22 februari 2019, van <https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/82378ned/table?dl=C6A7>

Costera Meijer, I., & Groot Kormelink, T. (2019). Netherlands. *Reuters Institute for the Study of Journalism*. Digital News Report 2019. 96-97.

Dailey, D., & Starbird, K. (2014). Journalists as crowdsourcers: Responding to crises by reporting with a crowd. *Computer Supported Cooperative Work (CSCW)*, 23, 445-481.

Diekerhof, E., & Bakker, P. (2012). To check or not to check: An exploratory study on source checking by Dutch journalists. *Journal of Applied Journalism & Media Studies* 1.(2). 241-253.

Guest, G., Namey, E. E., & Mitchell, M. L. (2013). Collecting Qualitative Data, A Field Manual for Applied Research. In-Depth Interviews. In *Collecting Qualitative Data: A Field Manual for Applied Research*. 55 City Road: SAGE Publications. 1-54.

De Haan, Y., Kruike-meier, S., & Lecheler, S. (2017). Thanks Google: Observing Journalistic Online Sourcing Behavior. Onderzoek werd gepresenteerd tijdens ECREA Journalism Studies conferentie in Odense, Denemarken op 17 maart. 1-31

Hermida, A. (2012). Tweets and Truth, *Journalism Practice*, 6:5(6), 659-668.

Lewis, J., Williams, A., Franklin, B., James, T. & Mosdell, N. (2008). The Quality and Independence of British Journalism: Tracking the Changes over 20 Years. Cardiff: *Cardiff University*. 1-64.

Lewis, J. & Cushion, S. (2009). The Thirst To Be First: An analysis of breaking news stories and their impact on the quality of 24-hour news coverage in the UK, *Journalism Practice*, 3(3), 304-318.

- Martin, N. (2017). Journalism, the pressures of verification and notions of post-truth in civil society. *Cosmopolitan Civil Societies: An Interdisciplinary Journal*, 9(2), 41-56.
- Newman, N. (2019). Executive Summary and Key Findings of the 2019 Report. *Reuters Institute for the Study of Journalism*. Digital News Report 2019. 10-31.
- Newman, N., Fletcher, R., Kalogeropoulos, A., & Klein Nielsen, R. (2019). Methodology. *Reuters Institute for the Study of Journalism*. Digital News Report 2019. 6-7.
- Rauchfleisch, A., Artho, X., Metag, J., Post, S., & Schäfer, M. S. (2017). How journalists verify user-generated content during terrorist crises: Analyzing Twitter communication during the Brussels attacks. *Social Media + Society*, 3(3). 1-13.
- Remmers, N. & Groenland E. (2006). De steekproeftrekking en de selectie van respondenten in commercieel kwalitatief onderzoek. *Kwalon*. 11(3). 21-26.
- Shapiro, I., Brin, C., Bédard-Brûlé, I., & Mychajlowycz, K. (2013). Verification as a strategic ritual: How journalists retrospectively describe processes for ensuring accuracy. *Journalism Practice*, 7(6), 657-673.
- Shoemaker, P. J. (1996). Hardwired for news: Using biological and cultural evolution to explain the surveillance function, *Journal of Communication*, 46(3), 32–47.
- Silverman, C. (2015). Lies, damn lies and viral content: How news websites spread (and debunk) online rumors, unverified claims and misinformation. *Tow Center for Digital Journalism*.
- Singer, J. B. (2014). User-generated visibility: Secondary gatekeeping in a shared media space, *New Media & Society*, 16(1), 55-73.
- Stencel, M., & Luther, J. (2020, 13 oktober). *Fact-checking count tops 300 for the first time*. Duke Reporters' Lab. <https://reporterslab.org/category/fact-checking/>
- Tandoc, E. C., & Johnson, E. (2016). Most students get breaking news first from Twitter. *Newspaper Research Journal*. 1-14.
- Thurman, N., & Schapals, A. K. (2016). Live blogs, sources, and objectivity, *The Routledge Companion to Digital Journalism Studies*. (1e ed.). Routledge. 283-292.
- Tong, J. (2018). Journalistic Legitimacy Revisited, *Digital Journalism*, 6(2), 256-273.
- Van der Haak, B., Parks, M., & Castells, M. (2012). The future of journalism: Networked journalism. *International Journal of Communication*, 6, 2923-2938.
- Zhang, X., & Li, W. (2019). From Social Media with News: Journalists' Social Media Use for Sourcing and Verification. *Journalism Practice*, 14(4). 1-18.

6. Bijlage

6.1. Semigestructureerde vragen

Ronde 1: identiteit

Respondentnummer:

Wat is uw leeftijd:

Bij welk mediabedrijf werkt u?

Wat is uw functie?

Hoe lang werkt u al voor het bedrijf en hoe lang heeft u deze functie al?

Ronde 2: Liveblog

Hoe vaak werkt u mee aan een liveblog?

Hoe werkt een liveblog?

Aan welke liveblog heeft u voor het laatst meegewerkt?

Welke journalisten worden gevraagd om mee te werken aan het liveblog?

Wat is de taakverdeling bij een liveblog, en welke taak heeft u?

Ronde 3: Verificatie

Wat is voor u de belangrijkste taak als journalist?

Kovach en Rosenstiel benoemen in hun boek *The Ten Elements of Journalism* het belang van verificatie. Hoe ziet u dat binnen de journalistiek?

Wat is van belang bij verificatie?

Wat maakt een item/bron geverifieerd?

Hoe verifieert u uw bronnen?

Hoe verifieert u uw bronnen bij een liveblog? (Wat maakt het verschil?)

Hoe gaat u om met user-generated content, hoe controleert u deze berichten?

Wanneer publiceert u een bron op een liveblog? (waaraan moet dit voldoen?)

6.2. Bijlage praktijkproef

Proef 1

Wie is de man op deze foto? En waar is deze foto voor het eerst geplaatst?

Geen zin in het dragen van een mondkapje in het openbaar vervoer?

TIP: Draag er ook een zonnebril bij en zo mogelijk een petje.

Dan is het snel afgelopen met deze idiote maatregel, let maar op!!

Bron: <http://www.fransheslinga.nl>

Proef 2

Wie staat er op het volgende filmpje:

<https://www.youtube.com/watch?v=9pB4SPa8kE8>

Proef 3

In dit artikel staat een foto. Controleer of deze foto inderdaad klopt: is het een echte foto van Kajsa Ollongren bij Bilderberg? Vind daarnaast de originele bron van deze foto.

<https://indignatie.nl/2019/11/01/bilderberg-kajsa-ollongren-volledig-ontmaskerd/>

6.3. Bijlage praktijkproef antwoorden

Proef 1

Stap 1: Kopieer de foto en plaats hem in Google Reverse Image search.

In de resultaten vind je een tweet van Tracy Jan - journalist

Stap 2: In de tweet staat zijn naam: Art Fannell: een journalist van NBC

Stap 3: Op zijn persoonlijke Facebookpagina staat dezelfde foto met de beschrijving.

Proef 2

Stap 0: Via de comments zie je nog niet veel bij Youtube

Stap 1: Ga naar InVid. En voeg daar de video link toe.

Stap 2: Met Yandex vindt je verschillende nieuwsbronnen waar het filmpje is geplaatst waaronder Russische en Arabische teksten. Als je andere filmpjes bekijkt, vind je haar naam Tara Jane Langston in de ondertiteling.

Alternatief:

Stap 1: Ga naar Amnesty Youtube dataviewer. Voeg de link toe.

Stap 2: Bij de tweede foto zie je een link via Google image search NOS artikel waarin het filmpje van Tara Jane Langston staat.

Proef 3

Stap 1: De bron van de foto is Wanttoknow.nl, bij het googelen vind je dat het een site is met vele complottheorieën.

Stap 2: Bij het intypen van Bilderberg en Kajsja Ollongren op Google, kun je ook bij de website van RTL Nieuws komen waarin in 2016 bekend is dat Ollongren destijds als wethouder van Amsterdam daar te gast was.

<https://www.rtlnieuws.nl/economie/artikel/66261/geheimzinnig-en-mysterieus-de-bilderbergconferentie>

Stap 3: Waar baseert RTL zich op? Te vinden via de originele website van Bilderberg meetings

<https://bilderbergmeetings.org/meetings/meeting-2016/participants-2016-1>

Stap 4: Via Bing is dit youtube filmpje te vinden. Waar de still vandaan komt. Een verdere zoektocht op Invid geeft geen verdere uitkomst.

<https://www.youtube.com/watch?v=QRNNp8OSpQ>

6.4. Bijlage transcripties respondenten

Geïnterviewde: 001

Interviewer: Yvet Jody Maassen (Y)

Datum: 24 augustus 2020

Locatie: Skype, Den Haag.

Leeftijd: 25 jaar

Ronde 1: identiteit

Y: Bij welk mediabedrijf werk je allemaal voor en wat doe je?

001: Ik ben dus een freelancer: je weet wat [docent opleiding journalistiek] zei: je moet wel gaan freelancen anders kom je nergens aan de bak en dat ben ik gaan doen. Ik werk voor het merendeel voor [regionale omroep] in de stad. Daarnaast voor een ander [regionale omroep] in een andere stad, ook nog een dag in de week voor de lokale sportredactie van een dagblad. Maar dat is door corona, ik schrijf veel over het amateurvoetbal, door corona is dat heel veel uitgevallen. Ik hoop dat het weer begint. In ieder geval: drie dagen bij de ene, een dag bij de andere [regionale omroep] en dan nog een dag bij de sportredactie. Zo moet je het een beetje zien.

Y: Best nog wel divers: en uren goed gevuld...:

001: De link is wel de stad, al is die andere lokale stad ook wel bekend omdat ik daar gestudeerd heb. Ken het niet als iemand die daar elke dag is, zeg maar. Maar het gaat best wel goed. Ik dacht eerst, is dat wel wat voor mij? Maar het gaat heel goed. Je leert die stad ook wel zo snel kennen. Eigenlijk, ja, ik vind dat ik een mooie mix heb.

Y: Wat doe je die dag bij de regionale media, wat is je taak, je functie?

001: Daar ben ik aan het werk voor de diepgravende verhalen. Zo als je het moet zien. Dat media heeft eigenlijk is het alleen maar vrijwilligers. Maar ze hebben een [fonds] gekregen zodat ze mensen kunnen betalen. Met die aanvraag hebben ze gezegd: we willen iets meer diepgravende journalistiek. En ik ben in principe voor de zoekverhalen zeg maar. De verhalen die je niet eventjes met een persbericht overneemt. Echt wat belletjes, wat uitzoeken en wat bespreken zeg maar.

Y: Valt daar soms een liveblog bij: of meer vanuit je [andere media]?

001: Vanuit de andere regionale media. Bij het ene regionale media de achtergrondverhalen en bij waar ik drie dagen werk echt het harde nieuws.

Y: En wat bij dat [medium waar je 3 dagen ongeveer werkt], is je rol en taak bij?

001: Daar ben ik eigenlijk tv verslaggever, voor het [] tv-journaal. Daar maak ik items voor, die items komen ook online te staan, eigenlijk is dat dus een item voor tv, voor online en voor een radiobijdrage. Dat kan een flard monteren zijn dat ze dat uitzenden, of je doet een

live gesprek. Maar ik heb voor het [medium] ook een paar diensten gedraaid dat ik de website deed. En daarvoor heb ik dan ook wel liveblogs gedaan, er was op een gegeven moment een event dat [we] organiseerden. Met dat evenement hadden we elke dag een liveblog en daarin was ik Chef liveblog.

Y: Ik spreek niet met zomaar iemand..

001: Nee, met chef liveblog van [regionaal medium]!

Y: En bij de sport, neem ik aan, meer na afloop, of schrijf je daar ook liveblogs voor?

001: Bij [dagblad], ga je naar het voetbalwedstrijd en na afloop schrijf ik er een stukje over. Interviewtje. Vaak 400 woorden.

Y: Wel tof, en sport. Je doet van alles wat...

001: Ja voor het nu is het goed. Maar ik moet op een gegeven moment wel kijken waar mijn focus is.

Y: Ja, precies.

001: Ja op een gegeven moment moet ik ergens mijn netwerk opbouwen. Dat kan niet in beide steden en ook nog bij het amateurvoetbal. Op een gegeven moment moet ik even kijken wat laat ik vallen en wat niet.

Y: Je hebt de minor journalistiek gedaan, na bachelor gelijk begonnen, of nog een master gedaan?

001: Ik heb een minor afgerond, in mijn vierde jaar van mijn bachelor toen nog half jaar naar het buitenland gegaan. Toen had ik zoiets van. Naar vier en een half jaar te hebben gestudeerd. Ik vind het best, ik ga lekker aan het werk. We zijn nu 2 jaar verder, 2 en half en nu zijn we hier.

Y: Hoe lang werkt u al voor het bedrijf, en hoe lang heeft u deze functie al? Hoe lang ben je er mee bezig.

001: Het [regionale omroep waarvoor ik onderzoek doe] nu sinds april. Het [regionale omroep waarvoor ik verslaggever ben] nu 2,5 jaar. En het [dagblad] dit wordt mijn derde seizoen dus nu twee jaar.

Y: Ook altijd dezelfde functie gehad bij [medium waar verslaggever voor is]?

001: Ja wel dezelfde functie, maar eerst werkte ik 1 dag in de week, en was ik blij als ik zes keer in de maand was ingepland. Maar dat werd steeds meer, ook omdat mensen weggingen en ze vonden me steeds beter. Nu zit ik dus drie dagen en ook wel maanden gedraaid dat ik vier dagen heb gewerkt. Zo moet je het een beetje zien. Alles deed ik al een beetje, maar het werd steeds mee

Y: Wel gelijk als tv-verslaggever begonnen?

001: Ja [bij deze omroep ook]

Y: Zelfde bij amateur sport?

001: Ja dat ook. [stilte] Ja dat was wel grappig. Want ik deed eerst op zaterdag zelf voetbal en dan zondag het verslag. En toen opgegeven moment ben ik zelf op zondag gaan voetballen en deed ik zaterdag het verslag.

Y: Toen moest je het dus gaan wisselen?

001: Dan kom je wel weer bij hele andere clubs.

Y: Dat lijkt me wel even wennen...

001: Sterker nog ik ben gaan voetballen bij een club waar ik eerder verslag van deed. Dat was ook wel grappig.

Y: Je kon dus nog even kijken...

001: Ja, ja!

Ronde 2: Liveblog

Y: Voor [regionaal medium] heb je aan liveblogs gewerkt. Hoe vaak heb je dat gedaan?

001: Ik denk, dat evenement is een keer per jaar. Dus twee keer. En ook nog wel een andere keer hoor. Bij Prinsjesdag of zo hebben we er ook een opgelegd. Maar vooral tijdens dat evenement.

Y: Dus als dat event er is dan heb je een paar dagen liveblogs, en stel er is prinsjesdag of iets ofzo, dan komt het zo uit?

001: Prinsjesdag inderdaad, hadden we twee verslaggevers in de stad. Die deden radio bijdragen, kleine filmpjes. Naja en dat stuurde ze mijn kant op of ze zetten het op facebook. En dan ging ik daar een leuke liveblog van maken.

Y: Waar wordt het besloten wie een liveblog doet?

001: Wie er die dag werkt, was toen met prinsjesdag. Bij dat event, naja ik had het jaar ervoor dat heel goed gedaan dus zeiden ze wil jij dit liveblog weer doen. Tja hoe wordt dat besloten? Iemand zegt: hè wil jij dit liveblog doen. En dan zeg ik ja, is goed.

Y: Beetje wie ingeroosterd is, wie kan en wie zin heeft?

001: Ze vragen niet iedereen. Wel iemand die een beetje met de website overweg kan en goed berichten kan schrijven. Zo is dat toen bij mij gegaan volgens mij.

Y: Er wordt wel gekeken of je technisch gezien de website snapt?

001: Ja en of je technisch gezien een beetje kan schrijven.

Y: Iemand die normaal alleen monteert, is misschien minder handig op liveblog?

001: Ja ja. Ik denk ook wel iemand die het leuk vindt.

Y: Hoe werkt dat bij jullie een liveblog. Je hebt het dan voornamelijk over dat evenement...

001: Het evenement, weet niet of je er van gehoord hebt. Het heet [...] het is een stichting [...]. Wij als medium hebben ons daaraan verbonden. Het is best wel een actie waarbij je jezelf op de kaart zet. Er is heel veel klein nieuws steeds te melden. Veel mensen die langs komen, de burgemeester, bekende [stadsgenoten]. Dat kwam steeds in het liveblog. Dus als de Burgemeester iets [bijdraagt]... We maakten gebruik van zo'n tool: 24liveblog.nl volgens mij. In die website kun je dat bewerken, en dan kan ie dat in Wordpress, zet hij dat over.

Y: Het is soort van een technische tool...

001: Die code zet je in Wordpress. In 24liveblog pas je het aan. Dat hebben we een keer gedaan. Schiet me net te binnen. We hebben het ook wel gewoon eens droog in Wordpress gedaan. Dus gewoon dikgedrukt de tijd, dan je tekst, dan je embedje, zeg maar. Wat je er neer wilt zetten. Dat ging ook best goed.

Y: Ja, met enters goed doet, moet dat ook lukken. En elke keer bovenaan begint...

001: Haha, ja precies.

Y: Aan welke liveblog heeft u voor het laatst meegewerkt?

001: Uhm. Dat was ook dat evenement. [Info over evenement]

Y: Ik heb het wel eens voorbij zien komen.

001: Dan hebben we het dus goed gedaan, gelach.

[...]

Y: Als je een liveblog doet, doe je dat in je eentje of in een team?

001: Bij dat evenement hadden we shifts. Dan deed ik van zeven tot weet ik het veel, tot twee. En dan werkte iemand anders van twee tot tien of zo iets. Ik deed het dan wel zelf en dan nam daarna iemand het over.

Y: Eigenlijk was jezelf verantwoordelijk voor wat er uiteindelijk op komt?

001: Er waren collega's die zeiden: joh, doe eens een nieuwe omslagfoto. Ik doe het niet helemaal in mijn eentje.

Y: Schetst wel een mooi beeld, je bent er zelf verantwoordelijk voor maar anderen kijken wel mee [?]

001: Ja

Y: Iemand heeft nog een leuk filmpje...

001: Ja precies, ik was chef liveblog. 'Hey, zet dit er eens in'. Of zo iets.

Y: Krijg je dan ook beelden binnen van, nou ja, mensen die zelf wat online hadden gezet en niet van jullie zelf waren.

001: Ja ja! Ik hield dat heel erg in de gaten, dat was wel leuk. Want die actie was natuurlijk één en al promotie van promotie. Dus als er dan een politicus langs kwam die wilde dan ook weer zeggen dat ie langs is gekomen. Die wilde natuurlijk, kijk mij eens betrokken zijn bij de kinderen van [stad]. Wat wij dan deden was, dan maakten wij een foto. En "nou, oh maak er ook eentje op mijn telefoon dan zet ik dat op Twitter". Dan had ik vaak een lijst. Je weet wel op tweetdeck. Dan zag ik die tweet binnenkomen en dan deed ik heel vaak die tweet embedden. En dan zei ik politicus X is langs geweest. Dat was wel leuk. En wat ik soms ook wel eens deed. Dan zei ik ook wel eens, hé fotootje, leuk. Zet het nou ook eens op je Twitter of Instagram weet je, dan gaan wij het weer in ons liveblog zetten. En dan zei zo iemand ook weer vaak: "Oh ja, leuk, leuk! Doen! Doen!" Weet je wel. Haha. Zo creëer je ook content!

Y: Zo zorg je dat die politicus het online zet zodat jullie dat weer online kunnen zetten.

001: In dit voorbeeld, de politicus, die is vaak wel slim genoeg dat ie dat zelf kan bedenken. Maar er kwamen ook wel eens bekende [stadsgenoten] die helemaal niet zo slim waren en dat je dat dan zegt. En dan denkt ie, ohja dat is leuk. En dan kun je het daarna weer doorplaatsen dan moet je het dus alleen maar zeggen.

Y: Waren er ook voorbijgangers, iemand die een filmpje doorstuurt of foto doorstuurt, die niet betrokken bij het project is maar er naar keek. Meer User Generated Content, zoals het dan zo mooi heet?

001: Ja ja, precies ja. Die mensen waren wel weer lastiger te vinden. Je had ook wel mensen die zeg maar, mensen die cadeaus gingen ophalen in de week. En dan zeiden: ik ben bij de burens geweest. Ik heb een cadeau gehaald, kom ik vrijdag vrijdag langsbrengen. Weet je wel. En dat zag ik dat vaak, zeg maar. En dat deed je dan wel weer doorplaatsen. Dat was dan ook wel content van de mensen zelf.

Y: Op die manier probeer je alles van de mensen te verwerken...

001: Ja, ja. precies.

Y: Beetje of topic nu, uhm, je doet vooral journalistieke dingen, wat is voor jou de belangrijkste taak als journalist.

001: Ja, haha dat is niet de liveblog. haha. Tenminste. Tja, volgens mij zijn we allemaal dit vak ingegaan omdat we de macht willen controleren.

Y: Uhu

001: Volgens mij, volgens mij is dat het belangrijkste. En volgens mij is het ook belangrijk dat je er toe doet. En daarmee bedoel ik dat je verhalen maakt waar men het over heeft, in de kledkamer, op een verjaardag, in de stad. Het is tweeledig, ten eerste de macht controleren en verhalen maken die impact hebben. Dat kan ook een aandoenlijk verhaal zijn van een vrouw die ALS heeft en nog drie maanden te leven heeft.

Y: De mensen die het zouden moeten lezen, moeten het ook wel willen lezen

001: Ja, precies. Ja. [stille] En daarin is een liveblog eigenlijk het doorplaatsen van wat al bekend is. Dat is dus zo'n evenement. Dat is om de zender te promoten. En ook te zorgen dat je zender er goed opstaat. En met uiteindelijk het doel dat je zender de subsidie weer krijgt volgend jaar. Maar dat is niet journalistiek,

Y: De taak van de liveblog is dan een stuk minder journalistiek voor jou?

001: Voor dat [evenement] wel maar voor [feestdag], dan denk ik weer, dat is wel weer journalistiek. Dan kan je in een liveblog simpelweg heel veel dingen kwijt. Dan is het gewoon handig. Denk wel dat het verschilt wat voor liveblog het is. Tijdens de tram aanslag in Utrecht had je natuurlijk heel veel liveblogs die begonnen. Dat is natuurlijk hartstikke goed. Want dan willen mensen weten wat er is gebeurd. Dan kun je wel steeds een nieuw artikel schrijven, maar ja, met een liveblog kun je ook een soort update geven steeds.

Y: Ja, dan heeft dat bij een aanslag in Utrecht een andere functie. Dan kun je lekker snel de informatie die je hebt, zonder nieuw artikel te schrijven...

001: Ja, ja, of nouja, laat ik een ander voorbeeld geven. Vorige week maandag deed ik de website hier in [stad] en toen was er een hele grote stroomstoring. Toen heb ik uiteindelijk de hele dag vier berichten gemaakt. Toen dacht ik ook, misschien achteraf had ik wel een liveblog moeten beginnen. Zo van, ja, een stroomstoring weet je wel. Eerst krijg je dat binnen. Eerst weet je nog niet hoeveel mensen het heeft geraakt. Stroomstoring [stad], later meer. Doe je dan. Misschien als ik een liveblog had dan kon ik steeds de tweets van [woningcorporatie] erin zetten. Van mensen die op Twitter zeiden: in het centrum heb ik weer stroom. Collega van mij was de stad in. die had ook allemaal getwitterd: oh bij het stadhuis delen ze ijsjes uit. Dat soort kleine dingetjes hadden mooi in het liveblog kwijt gekund. Nu had ik een bericht er is een stroomstoring. Stroomstoring zoveel mensen getroffen. Toen had ik: het gaat weer beter. Op het einde: stroomstoring is klaar, zeg maar.

Y: Achteraf gezien misschien wel geschikt voor geweest.

001: Ja

Y: Weet je ook niet van te voren natuurlijk.

001: Ja, wij hebben ook geen draaiboek wanneer een liveblog begint. Maar je kunt er wel over nadenken als omroep zijnde. Wanneer begin je een liveblog?

Y: Misschien heb je het boek zelf een keer gelezen. Je hebt een best wel bekend boek binnen de journalistiek The Ten Elements of Journalism van Kovach en Rosenstiel... Die hebben het heel erg veel over verificatie. Wat vindt jij van verificatie binnen de journalistiek?

001: Als in het nieuws checken?

Y: Voordat het gepubliceerd is.

001: Ja.

Y: Ja. Het controleren van het nieuws voordat je het online plaatst. Of de wereld in zet?

001: Ja, ja, ja . Ik vind dat goed. Dat zou ook moeten gebeuren. Maar dat gebeurt te weinig. Zeker bij de lokale omroep zoals [twee regionale omroepen waar hij voor werkt], heel veel verhalen worden al vaak geschreven aan de hand van een bron. Je kan het wel langs de gemeente sturen of langs de universiteit om nog iets te checken. Maar omdat je weet dat het tijd kost, gebeurt dat vaak niet. Op een dag wil je je vaak je verhaal afmaken, weet je wel. Op een gegeven moment heb je een zo'n verhaal en dan denk je op het eind. Ik wil het eigenlijk nog wel even checken bij de gemeente. Zo van joh, klopt dit. Nou dan bel je ze, dan willen ze een mailtje hebben. Oh gaat toch niet lukken. Nou, kan het morgen? Nou, dan ben je weer heel je moment kwijt. Dat heb ik ook wel gemerkt met de snelheid van nu online eigenlijk ook en de matige capaciteit, en mindere capaciteit die lokale nieuwssites hebben is het moeilijker. Dan wordt het verificatieproces minder gedaan.

Y: Dat is jezelf opgevallen toen je er ging werken?

001: Ja ja,

Y: Had je dat anders verwacht toen je begon?

001: Eigenlijk niet over nagedacht als ik eerlijk mag zijn. Ook wat me ook opvalt. Niet iedereen is zo'n journalist zoals ik. Zeker bij de lokale. Ik heb collega's, tja, die dat minder snappen. Dat je het moet checken. En een bron is geen bron zeg maar. Daardoor, ook omdat je niet een collega hebt die tegen je zegt van goh zou je dat wel online zetten, heb je dat wel gevraagd bij die en dat. Eerder is het andersom. Als ik zeg, ik wil het wel online zetten, maar zal ik het nog even checken. Oh ja, goed als je dat doet. Goed als je dat doet, weet je wel. Het is andersom. Niet dat je er op aan wordt gesproken als je het niet doet maar als je het wel doet... ja.

Y: Spreek je er zelf mensen wel eens op aan, dat je zegt oh heb je dat goed gecheckt?

001: Ook te weinig, ook te weinig eigenlijk als ik eerlijk ben. Al vind ik mezelf ook niet in de rol dat ik andere mag zeggen wat ze wel en niet goed doen. Nog niet in ieder geval. Haha. Maar nee, dat eigenlijk ook wel weinig.

Y: Je zei ook, jij denkt erover na, of het valt je soms op, je merkt het zelf soms. Heeft iedereen ook dezelfde achtergrond qua journalistieke ervaring of qua opleiding. Of is dat verschillend?

001: Nee, zeker bij [regionale omroep] niet. Daar zijn heel veel mensen die daar werkten... Twee collega's die heel lang daar werkten die hadden allebei geen journalistiek of iets gedaan. Uh, en dat zijn ook vaak... Een jongen deed dan radio, vond hij wel leuk. Maar verder had hij de ballen verstand van hoe hij een artikel moest schrijven, weet je wel. Toch

werkte hij daar. Deed hij de radio belletjes. Hadden wij zoiets, doe het ook voor een online bericht, of dat kostte heel veel tijd of dat ging niet lekker. Weet je wel. Dat heb je ook wel veel bij de lokale radio zeg maar. Mensen die radio leuk vinden maar een website, maar een nieuwswebsite niet kunnen bijwerken.

Y: Dat is dus wisselend. Zelf heb je een minor journalistiek gedaan. Ook een bachelor maar in iets anders.

001: Ja, in Bestuurskunde.

Y: Als jij iets checkt van te voren, wat is dan belangrijk bij de check. Wanneer denk je dit is goed gecheckt. Of dit is goed?

001: Ik ben wel... als de gemeente het zegt of iets vanuit de overheid, dan geloof ik het wel vaak. Want dat zijn ook wel journalisten die denken, de gemeente zegt het en die gaan het nog even drie keer checken. Maar, ik ben wel, als de gemeente of persvoorlichter iets tegen mij zegt dan is het wel waar. Tenminste, zo sta ik erin. Vind niet dat de gemeente mij, uh, mag voorliegen. Ze mogen wel dingen niet zeggen. Dan kom je het vaak ook niet te weten. uh dus ja. Zo ver ga ik niet in. Het is ook wel. Je checkt iets om te laten zien dat je iets aan het checken bent. Weet je wel. Uh, ja, heel veel dingen check je bij gemeentewoordvoerder. Die hebben dan toch door, oh de pers zit erop, weet je wel. En dan denk ik toch dat dat iets goeds is. Ook nemen ze jou dan weer serieuzer. Want heel vaak als ik dan wat check, zeg ik in het kader van wederhoor. Vaak begin ik die mail zo. Dan weet ik al dat hij goed valt. Niemand zou dan zeggen: oh het is slecht dat je dit checkt. Maar als je dan gelijk een vraag stuurt zo van 'joh ik hoorde dit. Is dit zo'? Tja dan krijg je misschien een andere reactie. Bij iedereen... Ze zeggen altijd goed dat je het aan het checken bent. Weet je wel. Dat is wel goed ja.

Y: En uh, als je informatie binnenkomt en stel, je stuurt het door op je liveblog of artikel. Wat maakt iets waarvan je denkt: dit item of deze bron.... deze vertrouw ik? Deze kan ik door plaatsen. Je zei al gemeente/overheid... dat vertrouw ik.

001: Ja, na dat vind ik wel. Dat vind ik wel fair om te zeggen. Gemeente en overheid, dat vertrouw ik. En ja. Als het een politicus is of iets dan probeer ik het altijd naar die persoon op te schrijven. Dat is soms ook niet altijd goed, maar dan dek ik mezelf in ieder geval in. Weet je wel.

Y: Zo van: 'die zegt dit'?

001: Ik probeer me wel altijd in te dekken. Uhm. En persberichten geloof ik ook wel vaak.

Y: Waar krijgen jullie persberichten van, is dat het ANP?

001: Van ANP hebben we melding servis volgens mij en we hebben zo'n infobox met persberichten. Maar wat jij vraagt is wat ik wel vertrouw, maar wat ik niet vertrouw is alles wat (lokale partij) zegt. En dat is dus omdat ik weet dat ze... nouja dat ze soms hypocriet zijn en dat het ook niet altijd klopt. En dat het soms ook heel erg onzin is.

Y: Als zij iets zeggen, wil je het wel even kijken... Dan ga je het niet gelijk over schrijven. Ga je wel eerst kijken: wat is dat?

001: Ja klopt klopt. Nou hadden ze laatst. Ik heb tig voorbeelden wel. We hadden laatst gezegd we willen drillraps verbieden. Omdat de jongen die neergestoken werd in verband werd gebracht met drillrap. Volgens mij kan dat niet via gemeentepolitiek en is dit weer een hele onzinnige opmerking en dan ja. Weetje, Wat moet je er dan mee? [stilte] Oh ja, ze hadden ook gezegd: we willen iedereen die gereld heeft. Daar de ouders van... Of nou iedereen die gereld heeft willen we naar heropvoedingskampen sturen. Haha, nou toen dacht ik ook van... Ja, dit gaat te ver.

Y: Leuk om te zeggen, maar moeilijk, hoe ga je dat doen, weetje?

001: Ja ja precies. Daarvan ook. Ook omdat ze zo vaak wat sturen. Ze sturen bijna elke dag wel een persbericht. Heb ik zo iets bij hun, dat ik het eigenlijk ten eerste wantrouw.

Y: Sceptisch als je daar een bericht van krijgt.

001: Ja, ja ja.

Y: En voor zelf als je iets kijkt of iets leest, wat maakt iets van dit is wel betrouwbaar. Nu, snap ik. dit zal wel gecheckt zijn.

001: In een andere krant bijvoorbeeld?

Y: Ja, als je bijvoorbeeld zelf iets leest.

001: Wij werken samen met [lokale media] als zij iets schrijven nemen wij het vaak over en dus gaan we ervan uit dat dat honderd procent waar is. Het AD lees ik ook veel. Ene kant wel, andere kant niet. Soms hebben ze wel dingen die goed zijn gevonden, maar andere kant hebben ze ook dingen die niet helemaal goed zijn uitgezocht. Daar zit ik een beetje in tweestrijd. Je hebt hier zoiets als (regionaal online website). Nou dat is een boevenbende. Daar hebben sommige politici een column en zo. Dat vind ik sowieso niet echt betrouwbaar en ik heb ook mensen die ik volg. Op Facebook en op Twitter. Naja, dat is ook wel denk ik eerste hand informatie. Vaak ook... Ik wil niet zeggen dat dat gelijk een verhaal is. Maar dat is vaak wel een startpunt voor een verhaal.

Y: Ja, dus. Je kijkt eigenlijk even, is deze persoon betrouwbaar, is het medium wat ik kijk betrouwbaar...

001: Wat maakt een persoon betrouwbaar? Vaak of ik hem al een keer eerder heb gesproken of niet.

Y: Dus echt je persoonlijke ervaring met die persoon?

001: Ja.

Y: En uh, als je iets moet checken voor een liveblog ziet dat er anders uit dan als je iets moet checken voor um voor de website, of voor verslaggeving?

001: Nee, maar nu moet ik eerlijk zeggen dat ik voor een liveblog ook niet zo veel heb gecheckt.

Y: Omdat jullie dus veel - jullie ook- doorplaatsen wat jullie zelf maken?

001: Omdat we inderdaad heel vaak tweets embedden van andere, of Facebookberichten of instagram berichten dus hoef je het eigenlijk niet te checken omdat je het al toeschrijft naar iemand.

Y: Ja.

001: Naja, weet je wel, gaan we weer terug naar [evenement]. Als politicus x in de straat zes cadeaus heeft opgehaald ga ik niet bellen, goh heb je wel echt zes cadeaus opgehaald. Anders zet ik het niet op de liveblog.

Y: Ja dat is logisch. Het zijn grote het is natuurlijk iets erg specifiek waar je liveblogs over maakt. Wat als je een beeld toegestuurd krijgt van iemand. Stel je ziet een tweet voorbij komen van een random burger. Controleer je die berichten? Kijk je erna hoe dat zit?

001: Wat ook wel vaak helpt is de reacties kijken eronder. Wat wordt er nou eronder gereageerd. En dan, ja, nou, wat ik zei ook. Dat is vaak een startpunt. Stel je voor: een foto van een ongeluk. Dan is dat wel vaak iets. Dat is niet perse voor mij een reden om daar vaak gelijk een verhaal van te maken. Tenzij er iets achter zit.

Was een keer in de [straat] een autoruit ingereden. Nou begreep ik dat dat vaker gebeurt was. En eerst. Toen ging ik bellen en toen bleek dat de stoepen te hoog waren waardoor auto's teveel gas moesten geven en vaak dus doorschieten. Naja, dan is het gegeven moment wel iets. En dan is zo'n foto of iets wat je op Twitter ziet een startpunt.

Y: Eigenlijk is dat vaak een startpunt om dan te gaan checken wat... Stel dat er echt iets interessants in zit, dan begin je daar iets mee....

001: Startpunt voor een vraag waar je dan iets mee kan.

Y: Als je iets online gaat zetten, ik betrek het weer even tot een liveblog, maar uh wanneer denk je oh deze bron, dit ga ik doorplaatsen, dit is voor de liveblog geschikt?

001: Als het interessant is voor de liveblog. Denk ik. Dus als uh een bekende [stadsgenoot] iets zegt, dan ja denk ik, nou dit vinden mensen misschien wel leuk om te lezen. Dan zet je het door.

Y: Ja , Als het voldoet aan dat mensen het ook willen lezen, wat je in het begin zei

001: Ja, dat denk ik wel. [Stilte] Al denk je niet natuurlijk niet zo expliciet na. Zo van, oh dit ga ik doorzetten, dit doe ik omdat de mensen iets willen lezen. Je denkt meer [bekende politici] zegt iets op Twitter, geinig, doe ik in het liveblog.

Y: En uh, als jij iets gaat controleren, of uh als je iets online zet. hoe controleer jij dat? Wat zijn jouw voornaamste, je vertelde al je gaat mailtjes sturen naar of je belt eventueel de persvoorlichter bij...

001: Voornamelijk dingen bij de gemeente dingen checken. Ook wel recent iets bij de politie gecheckt. Maar het irritante is gewoon, nou ja ik had de politie vijf vragen gesteld. Ik heb dit gehoord, dit gehoord dit en dit. En dan krijg je een regel antwoord terug. Dat is ook niet...

Y: Het ontmoedigt.

001: Ja precies, dat werkt heel ontmoedigend. [stilte] En ja, ik doe natuurlijk ook veel met [voetbalclub], qua nieuws. Daar check ik ook wel vaak met de persvoorlichter qua nieuws. Die wil ook niet altijd alles zeggen. Dan ben je ook vaak verder van huis. Dus zeg maar, wat ik zei, het wordt niet vaak gedaan, het checken. Door omdat er te weinig tijd is en niet echt als normaal wordt gezien. Maar ook omdat het ook vaak heel kut is, en veel tijd vergt en dat ik denk: zit ik weer te wachten op iemand die je terugbelt en ondertussen wil je gewoon je stuk online hebben.

Y: Dus dan wacht je gewoon op antwoorden, en dan denk je, het duurt wel heel erg lang. Of...

001: Dat is gewoon vervelend. Aan de andere kant ik heb ook heel vaak meegemaakt dat ik iets checkte en dat bleek toch iets anders te zitten. En dat ik had: 'goed dat ik dit nog even heb nagevraagd.'

Y: Dus vooral navragen, maar ook, ik hoor van jou uit, persvoorlichters of contactpersonen die je benadert, uh, dat zijn veel redenen voor jou om te kijken of bronnen of dingen die je hebt gezien, kloppen.

001: Ja ja, precies ja.

Y: Okay.

001: Ja en kijk, ik vind ook soms, ik maak niet van die baanbrekende verhalen nog, dat ik denk dat mensen mij voorliegen met iets. Ik ga ook wel een beetje van de goedheid uit van de mens.

Y: Ja, je gaat er ook wel uit dat wat jou verteld wordt, dat mensen dat vertellen omdat het zo is.

001: Ja, ja.

Opdracht 1

Tijd	Handeling	Verificatiemethode
01.00	001 leest de tekst van het item en zegt "geen idee wie dat is." Wil bijna opgeven, maar gaat toch verder met zoeken.	
02.00	Maakt een screenshot van de foto en plaatst de foto in Google Reverse Image Search	Expliciete
02.30	Ziet de foto op de website van Frans Heslinga.	

03.00	Ziet de foto bij een post van Killer Kamal. Daar staat de locatie Woensel en de naam Kamal en denkt dat het misschien om de rapper zelf gaat. 001 weet dat Killer Kamal ook een rapper is, "maar volgens mij is dit niet hem."	
06.00	Kijkt op website Gramho en de website van Frans Heslinga of er foto's zijn van mensen die lijken op de man uit de foto.	
10.00	Bekijkt de post op Twitter van Tracy Jan. Vindt daar de naam Art Fennell en plaatst die naam in Google.	Cross checking bron
10.30	Klikt op Google Images op zoek naar de foto van Art Fennell.	Expliciete
11.00	"Degene die de tweet stuurt is een vrouw volgens mij," oftewel 001 kijkt verder waar het origineel vandaan komt van de foto van de man.	
11.30	"Op zich is dit wel betrouwbaar want zij schrijft voor Washington Post," zegt 001 over Tracy Jan.	Hybride achtergrond
12.00	001 bekijkt of Art Fennell zelf een Twitter heeft maar vindt die niet.	
13.00	001 komt op de FB pagina van hem uit en concludeert dat dit de plek is waar de foto voor het eerst geplaatst is.	

Opdracht 2

Tijd	Handeling	Verificatiemethode
14.00	Bekijkt het filmpje van de opdracht.	
14.16	001 kopieert de Arabische tekst, en vertaalt via Google Translate. Vertaling zegt '1e corona geval in Engeland'.	Expliciete
17.00	001 googlet lang op '1e corona geval'.	Cross checking bron
20.00	001 scrollt teksten door van Google Search: vindt dat eerste coronageval iets te maken heeft met York University.	
21.00	001 vindt het ziekenhuis en zoekt daar op verder met de woorden "eerste geval corona Engeland".	Cross checking bron
22.00	001 denkt vanwege privacy niet de naam te kunnen vinden.	
23.00	Concludeert dat het een student van York University is uit Newcastle. Na verschillende artikelen te lezen van Britse media.	

Opdracht 3

Tijd	Handeling	Verificatiemethode
25.00	Leest de tekst bij de bron gegeven.	
26.00	Gebruikt link van foto om door te zoeken op Google Reverse Image Search.	Expliciete check
28.00	001 concludeert dat de websites die uit de zoekopdracht komen niet betrouwbaar zijn oa vanwege taalgebruik.	Hybride achtergrond
29.00	001 denkt dat foto gefotoshopt is en de foto misschien in Engeland gemaakt is.	
31.00	Gaat googelen wat Bilderberg is. Leest niet de wikipedia gelijk door.	Cross checking bron
32.00	001 vindt foto van RTL nieuws. Dat is volgens 001 wel betrouwbaar dus het bestaat en klopt dat ze er was.	Non-elitebron
33.00	001 ziet dat op de foto bij RTL dezelfde personen in dezelfde kleding: dus foto zou wel kloppen, maar hoe komt de website aan deze foto?	
34.00	001 komt via fotosearch en twijfelt bij de video van Youtube waarin de still te zien is.	Expliciete verificatie
36.00	Geeft vaak op: omdat het volgens hem niet zo lang normaal gesproken duurt om te checken. Zou normaal nooit zo lang zoeken naar iets en eerder conclusie trekken.	

Geïnterviewde: 002

Interviewer: Yvet Jody Maassen (Y)

Datum: 26 augustus 2020

Locatie: Skype, Den Haag.

Leeftijd: 51

Ronde 1: identiteit

Y: Bij welk mediabedrijf werkt u?

002: Bij de [nationale omroep].

Y: Wat is uw functie?

002: Ik ben redacteur nieuws bij de afdeling 24 uurs. Dat is eerstelijns nieuws en tweedelijns nieuws.

Y: Hoe lang werkt u al voor het bedrijf, en hoe lang heeft u deze functie al?

002: Ik werk al 20 jaar op de 24 uursdienst en 25 jaar bij de [nationale omroep]. Eerder heb ik al in de voorlichting en communicatie gewerkt. Ik studeerde aan de UvA Culturele antropologie.

Ronde 2: Liveblog

Y: Uhm je werkt ook bij, we gaan het voornamelijk hebben over liveblogs, daar heb je zelf ook aan meegewerkt, hoe zit dat precies, wat uhm, heb je gedaan?

002: Uhm, naja wij openen altijd een liveblog als er iets urgents aan de hand is. Ik heb het liveblog gevuld.

Y: Nu zijn er veel vanwege corona, heb je ook andere gedaan?

002: Ja, ja dat doe ik ook al jaren. Dus...

Y: Wat voor onderwerpen zijn dat dan voornamelijk?

002: Ja, nou, we hebben een tijd gehad dat er veel terroristische aanslagen waren. Dat levert ook vaak een liveblog op. Maar het kan ook zoiets zijn als de viering van 5 mei, en dat je dan de hele dag door, het land doortrekken weet je wel, die artiest, en dat je dan zegt goh, in Amsterdam is nu dit. Een beetje zo'n liveblog. Dat gebeurt ook wel eens. Meestal zijn het wel echt urgente dingen waar heel veel mensen, die invloed hebben op heel veel mensen. Dat is eigenlijk een beetje het criterium om een liveblog te starten.

Y: Hoe wordt gekozen wie er aan een liveblog gaat werken bij jullie?

002: Dat is eigenlijk heel erg afhankelijk van wie er zijn. Uhm, ja dan wordt er gekeken, wie heeft de handen vrij en wie heeft er een beetje ervaring mee. Dat is ook wel handig. Maar op een gegeven moment heeft iedereen het wel gedaan. In principe kan bijna iedereen wel het liveblog doen. We hadden wel eerst... binnen 24 heb je zeg maar de online afdeling. Die gaan echt puur over de website. En 24 uur maakt de basis berichten. Dus in het begin was het voornamelijk iemand van online, maar tegenwoordig is het ook wel vaak iemand van 24 bij het corona-blog. Was niet meer vol te houden met alleen liveblog.

Y: Ja er was er ook elke keer weer één.

Ja, elke dag.

Y: En uhm, je zegt al van, eerst waren het voornamelijk online redacteurs en nu zijn dat ook van de 24-uurs dienst. Zijn er ook specifieke uhm, specifieke redacties die het misschien bijhouden, de buitenlandredactie of een economieredactie op een bepaald moment. Komen die er ook bij?

002: Nee, heel soms uit Den Haag, als er iets in Den Haag gebeurt. Prinsjesdag, of één of ander debat dat live gevolgd wordt. Dan doet de Haagse redactie dan wel eens.

Y: Hoe werkt bij jullie een liveblog, waar moet het aan voldoen?

002: Om eigenlijk mee te beginnen?

Y: Ja.

002: Het moet urgent zijn, actueel. Het moet impact hebben op heel veel mensen, het onderwerp. Of het moet iets zijn, iets in nationaal belang, een 5 mei viering of een dodenherdenking, ja zoiets.

Y: En uhm, wanneer uhm, hoe werkt het qua werk voor jezelf, op zo'n moment.

002: Het is eigenlijk een hele handige oplossing, want je kunt de informatie in brokjes voeren. Per artikel moet het altijd een afgerond artikel zijn, mooi opgeschreven, logische volgorde, bla bla. Dus als je elke keer een nieuw blokje informatie krijgt, moet je dat er helemaal in gaan zitten verwerken. En dat is natuurlijk heel veel werk. En nu kun je dat brokje gewoon in een blokje zetten en hop, zet je het door. En dan weet iedereen dat ook weer. Daardoor kun je soms de iets minder belangrijke blokjes er ook in meenemen. In zo'n afrondend artikel staat eigenlijk alleen het echt hele belangrijke nieuws. In zo'n liveblog kun je soms ook wel iets leuks stoppen. Een filmpje, een tweet van iemand. Je hebt gewoon meer mogelijkheden.

Y: Ja, en uhm is er ook taakverdeling bij zo'n liveblog?

002: Nou, nee. Jij bent degene die het bijhoudt, meestal doe je dat in je eentje. Heel soms ook wel als het echt heel druk is, dan heb je ook wel eens dat iemand voor de video het apart bijhoudt, maar meestal doe je het gewoon alleen. In je eentje heb je dan liveblog dienst en dan hou je alles bij, zo werkt dat op dat moment. Je stuurt wel mailtje naar redactie, en als je input hebt stuur het dan even naar mij. En dat gebeurt dan meestal wel.

Y: Als iemand bijvoorbeeld een filmpje heeft gezien, of iets heeft gezien sturen ze het soms door, naar degene met de liveblog?

002: Ja, ja.

Y: Krijgen jullie daar ook veel beelden binnen, zoals dat heet, user-generated content, oftewel filmpjes van mensen zelf op straat.

002: We hebben ook een social afdeling, die houden dat wel bij. Die komen soms met tips, met we hebben dit en dat gezien. Of iemand heeft iets gestuurd. Zeker, bij corona heb je dat niet zo, maar bij aanslagen of zo, dan komen op een gegeven moment op internet steeds meer filmpjes en zo van mensen die iets hebben opgenomen en ergens hebben geplaatst. En dat komt op die manier ook in een liveblog terecht.

Ronde 3: Verificatie

Y: En als journalist, wat is voor u de belangrijkste taak als journalist?

002: Om mensen objectief te informeren.

Y: En hoe kun je objectief informeren? Het is een beetje een brede grote vraag.

002: Door op te schrijven wat er op dat moment bekend is qua feiten, niet te gaan speculeren over allerlei dingen en niet je mening door te laten schemeren in allerlei dingen.

Y: Zorgen dat de feiten kloppen, en dat er niet gespeculeerd wordt

002: Ja.

Y: Als je een item of een bron hebt, hoe zorg je dat het geverifieerd is, hoe zorg je dat je weet of het klopt?

002: Ja, daar hebben we dus die sociale mediaredactie voor. Die belt vaak mensen en zoekt op een andere manier contact om te checken of het klopt. En soms heb je ook met beeld dat je niet zeker weet of het beeld van diegene zelf is, of dat die het ook wel ergens anders vandaan heeft. Die proberen ze dan ook te checken door contact te zoeken met mensen.

Y: Wat maakt een beeld gecontroleerd, geverifieerd?

002: Als iemand zegt, van naja ik heb het echt zelf geschoten, je ziet het ook. Je kan natuurlijk eerdere beelden terug zoeken. Als daaruit blijkt dat het niet meer dan drie jaar geleden is dan is het geverifieerd in principe. Maar goed dat blijft altijd wel... Ik weet niet of je dat altijd voor de volle honderd procent zeker kan weten.

Y: Ja, dat is natuurlijk heel lastig, om alles, soms een uitspraak, je kunt niet alles tot in detail achterhalen of iets zo is, daar moet je soms op vertrouwen, neem ik aan... Als je zelf informatie of bronnen binnen krijgt of opzoekt, hoe verifieer je zelf of het klopt? Hoe kijk je zelf of het klopt.

002: Naja, wij hebben wel de regel dat we niet alles van het ANP onmiddellijk geloven. Dus dan gaan we naar een tweede bron zoeken. Als we die niet kunnen vinden, dan ja, proberen we terug te gaan naar de instantie die dat zelf verkondigt, door die te bellen, of de persoon om wie het gaat. De advocaat van iemand, of nouja bij bijvoorbeeld overlijden, familieleden of een uitgeverij van de schrijver of zo, of die kunnen bevestigen of die inderdaad is overleden. Bij buitenlandse bronnen is dat uiteraard lastiger. Als AP het alleen meldt, dan wacht je totdat Reuters het bijvoorbeeld ook meldt, of CNN. We moeten ook kijken dat we niet elkaars berichten zitten over te schrijven. Dus dat. Je zoekt er altijd een tweede bron bij.

Y: Stel dat je niet de eerste lijn, dus niet de advocaat kan bereiken of de familie dan kijk je, of ANP of als Reuters het ook heeft, dan heb je er in ieder geval al twee.

002: Maar bij liveblogs zijn de regels altijd wel wat soepeler. Want daar gaat het ook om snelheid, als je dan eerst het hele proces moet doorlopen, dan duurt het echt wel heel lang voordat het erop staat soms. In een liveblog kun je ook zeggen: meldt persbureau ANP, meldt persbureau Reuters, of meldt buitenlandse media. Of zo iets dergelijks, zodat je het er sneller in kan gooien.

En dan heb je in ieder geval gezegd, meldt ANP.

Y: En uh, bronnen bij de liveblog, er is een soort social media platform, bij de [nationale omroep] die de beelden nog eens extra controleert?

002: Ja, dat kunnen ze doen inderdaad. Het is niet altijd nodig, maar als het echt nodig is, dan wel. We hebben wel eens gehad, als er een vliegtuig neerstort, dan krijg je wel eens dat er foto's gaan circuleren van de rampplek, die later van een hele andere rampplek blijken te zijn. Dat is natuurlijk best wel vervelend als je dat hebt gepubliceerd. Dat soort dingen moet je echt gaan checken. Als er iets gebeurt op een bepaalde locatie en je ziet daar beelden van, en je ziet dat andere mensen daar ook beelden van hebben. Ja. Dan geloof je wel dat het klopt. Dat ga je niet helemaal nazoeken. Dat is logisch verstand gebruiken. Ja.

Y: Maakt het nog een verschil? Je zegt dus ook: het verschil dat als je een artikel hebt of een liveblog dat je misschien iets sneller, uhm, iets doorstuurt...

002: Ja, gaat allemaal iets soepeler, iets makkelijker. Zijn de regels iets minder streng zeg maar.

Y: Waar moet iets aan voldoen voordat het op een liveblog terecht komt. De regels zijn soepeler, maar wat zijn de regels die er nog wel zijn?

002: Eigenlijk, zijn er geen regels. [lacht] De regel is dat je een liveblog start, als er iets acuuts is, iets actueels is, belangrijk is voor veel mensen, heel veel invloed heeft op heel veel mensen. Wat je er dan inzet, dat mag je zelf weten. Voor een groot deel. Je probeert toch de meest informatie over te brengen. Je hebt ook wel eens liveblogs waar de informatie heel spaarzaam is, en dan kun je er ook wel eens wat lichtere dingen doorzetten, of uhm, ja, andere brokjes informatie die je misschien als het een heel gevuld liveblog was misschien niet zou gebruiken. Het is moeilijk om te zeggen wat er wel of niet in mag.

Y: Dat ligt dus weer aan de liveblog?

002: En aan de situatie. en uhm.

Y: Stel dat het heel spaarzaam is en je ziet een tweet van een celebrity die misschien, nou, uhm, nou stel een vliegtuig stort neer en die zegt goh wat erg. Zou je dat wat eerder doorplaatsen, dan als er super veel informatie is en hm het is niet echt relevant. op dat moment?

002: Ja, alleen zouden wij een tweet over een celebrity over een vliegtuigramp niet zo snel doen, behalve als er een andere celebrity in zit die is omgekomen, dan...

Y: Ja

002: Beetje dat.

Y: Even kijken... Als je zelf uhm, beelden of foto's binnen krijgt van mensen op straat, hoe controleer je die zelf, als je die binnen krijgt?

002: Uhm...

Y: Je krijgt een filmpje doorgestuurd, of iemand op WhatsApp zegt dit...

002: Meestal krijg je dat als liveblogger wel gecontroleerd toegespeeld. Het proces waar dat aan vooraf gaat daar ben ik nooit zo bij betrokken. Volgens mij probeert zo'n social media redacteur dat wel te checken of het klopt.

Y: Eigenlijk wel een soort taakverdeling, als in, één iemand is echt verantwoordelijk voor de liveblog, die schrijft de stukken. Maar informatie, stel dat het gecheckt moet worden, dan..

002: Ja, meestal heb je daar helemaal geen tijd voor, je bent meestal gewoon hartstikke druk, omdat ja... op dat moment is het heel actueel gebeurd en is er meestal heel veel. Dan krijg je heel veel informatie binnen, dan heb je geen tijd om dat ook nog te zitten doen.

Y: Nee, snap ik.

Opdracht 1

Tijd	Handeling	Verificatiemethode
01.00	Bekijkt de bron gegeven, maar besluit op Twitter te gaan kijken.	
01.00	Typt Frans Heslinga in op Twitter en gaat naar zijn Twitter.	Hybride achtergrond
02.00	Besluit dat het te lang duurt om alle berichten op Twitter te bekijken.	

03.00	Op de vraag of er nog een andere optie is om verder te gaan zegt 002: "Ja, maar die ken ik niet. Ik ben van tekst, niet van beeld."	
04.00	"Ik zou hier niet verder mee komen," zegt 002. "Ik zou naar mijn social collega lopen en vragen: kan jij dit checken?"	

Opdracht 2

Tijd	Handeling	Verificatiemethode
06.00	Bekijkt filmpje	
07.00	"Eigenlijk hetzelfde, ik heb geen idee".	

Opdracht 3

Tijd	Handeling	Verificatiemethode
07.30	Bekijkt de bron gegeven bij de foto.	
09.00	"Gebaseerd op de website zou ik zeggen, dit zou ik even gaan checken. Het is een opruiende website, Het zou niet waar kunnen zijn," aldus 002.	Hybride achtergrond
09.30	002 gaat bij ANP Foto kijken om te kijken of de foto daar ook staat. En typt Bilderberg in de zoekbalk bij ANP Foto maar vindt niks.	Elitebron
10.30	002 typt in Google 'Kajsa Ollongren Bilderberg' in en vindt onder andere hetzelfde artikel van Indignatie.	Cross checking bron
11.00	Ziet daarnaast het artikel van RTL Nieuws over Bilderberg. Concludeert dat Kajsa Ollongren er is geweest omdat RTL Nieuws er een artikel over heeft. "Die vertrouw ik wel."	Non-elitebron
12.30	Ziet dat foto bij RTL Nieuws van EPA is. Maar 002 weet niet of de foto in de opdracht daar ook vandaan komt of van een andere persbureau.	
14.00	002 zegt dat het mogelijk is om het te reverse zoeken. "Maar dat doe ik eigenlijk nooit, maar kan ik niet."	
14.30	Zoekt bij ANP Foto verder op Bilderberg en vindt dat de foto van EPA ook daar geplaatst. Maar concludeert dat het een andere foto is.	
15.00	"Ik weet niet of dit van de EPA is." Hierna staakt 002 de opdracht.	

Geïnterviewde: 003

Interviewer: Yvet Jody Maassen (Y)

Datum: 26 augustus 2020

Locatie: Facetime, Den Haag

Leeftijd: 29 jaar

Ronde 1: identiteit

Y: Bij welk mediabedrijf werkt u?

003: [Nationaal omroep]

Y: Wat is uw functie?

003: Ik ben community manager dat houdt in dat ik me heel veel bezig houd met de sociale media en dat die ik ook manage, zodat ik dus bedenkt wat er op welk platform moet komen en hoe gaan we het nieuws daarop brengen. Bijvoorbeeld dat wij live organiseren of een explainer video laten maken of een oproepje doen om ooggetuigen te vinden. Het kan van alles zijn. Daarnaast ben ik ook bezig met de input. Dat houdt in dat mensen ons berichten sturen, dat ze vragen stellen over het nieuws, dat ze misschien een andere visie hebben over het nieuws of dat ze naar ons komen, zich beklagen of dingen komen delen, ook beelden. Dus daar houd ik mij ook mee bezig en zorg ervoor dat dit allemaal in de juiste banen wordt geleid en dat dit bij de juiste mensen terecht komt die dit moeten weten.

Y: Mijn onderzoek gaat over liveblogs en ik hoorde dat de social media kant, die helpt mee met de binnenkomende beelden die er dan komen. Hoe zit dat precies?

003: Ja dat klopt helemaal. Nou wanneer je breaking nieuws hebt, dat is meestal het geval als je een liveblog hebt, dan krijg je allerlei dingen toegestuurd. Dus ik weet nog goed, bijvoorbeeld, dat ik werkte tijdens de tram aanslag in Utrecht, toen ging de hele stad op slot, en dan krijg je van allerlei mensen beelden toegestuurd en dan moet je een beslissing maken. Moeten we hier iets mee, kunnen we hier iets mee, kunnen we checken of het echt is of dat wij dit moeten hebben. Daar hou ik me wel mee bezig.

Y: Stel: er is een moment dat een liveblog gecreëerd wordt, bijvoorbeeld bij een tram aanslag, wordt er dan tegen je gezegd van kijk jij even naar de beelden van die tram aanslag? Hoe gaat dat precies?

003: Nou, het hangt van de grootte van het nieuws af. Dus bij tram aanslag absoluut, dan hebben wij een strikte, dat is dan breaking news, het is een soort van noodplan, een soort crisis manier van werken waarbij wij hele strakke verdelingen hebben. Dat heb ik mijn hele carrière misschien 2-3 keer meegemaakt, dus het is niet iets wat je super vaak doet. Maar wat wij dan hebben is een aangewezen persoon die zich bezighoudt met het verzamelen van input van sociale media en één iemand die toegewezen is echt op de output te verzorgen, het verspreiden ervan.

Kijk, bij het verzamelen van beelden ook, dat komt bij ons op honderd manieren binnen. Dus wij hebben onze vertrouwde bronnen die wij hebben, de regionale media bijvoorbeeld, die mensen in het veld hebben. Kijk, die vertrouwen wij, daar werken we mee samen. Je hebt de internationale persbureaus die in sommige gevallen worden gebruikt. We hebben de fotograaf van het AP. En dan heb je nog de vertrouwde, ja wij noemen ze altijd cowboys, het zijn de jongens die hun eigen ZZP bedrijfjes hebben van fotografie die op het nieuws afdaan, en dat dan aan de media verkopen.

Y: Dat zijn een beetje freelancers dus? Zijn het ook die 112 websites, bijvoorbeeld, die je heel veel ziet?

003: Dat ook, het zijn ook heel vaak jongens die achter ambulances aanrijden maar ook ander nieuws, dus ja de cowboys. Dus die heb je en dan heb je natuurlijk sociale media en dan gaan we niet alleen af op wat ons toegestuurd wordt, maar ik kijk bijvoorbeeld ook op Snapchat en Instagram. Op Snapchat heb je, bijvoorbeeld, een speciale omgeving waar je de kaart kan bekijken: de Snapmap. En dan kan op locatie zien wat gebruikers openbaar delen met de wereld, superhandig, en daar maak ik ook weleens gebruik van. Als ik kijk naar bijvoorbeeld, Beiroet is een recent voorbeeld hiervan, prachtige beelden van de explosie van meerdere kanten gefilmd en de recente rellen in Den Haag en Utrecht.

Y: Dus even korte samenvatting voor mijzelf, je werkt als community manager bij [nationaal omroep] en dat houdt in dat je veel de sociale media manager en in de gaten houdt. En als er een breaking news verhaal is of misschien iets anders waarbij je denkt dat sociale media kan helpen bij het verhaal dan kijk je daarna?

003: Absoluut. Ik doe een eigen zoektocht en mensen sturen ons dingen toe.

Y: Hoe lang zit je al op die functie?

003: Deze functie heb ik nu al zo'n vijf jaar. En daar zit ook veel ontwikkeling in.

Y: Was je dan eerst social media redacteur? Zoals dat bij velen heet?

003: Nee, het grappige is, de prominentie van social (media) in de maatschappij is ook veranderd. Dus vroeger was het vooral Twitter bijvoorbeeld, en dat werd dan door een redacteur even af en toe gedaan. Facebook kwam kijken en toen ging iemand van 9 tot 5 af en toe een artikeltje delen op Facebook. Inmiddels zijn de sociale media, natuurlijk ook met YouTube en Instagram, een bereik van miljoenen en praten we ook terug. Dus we zijn veel meer, niet alleen aan het zenden, maar ook heel erg juist in gesprek met onze kijkers en onze lezers.

Y: Dus inderdaad, als ik bijvoorbeeld op Instagram kijk, dan zie ik alle reacties eronder staan en ook de reacties die de [nationaal omroep] erop geeft, die worden door jullie gedaan?

003: Ja, door mij en mijn team. Het is altijd een persoon die werkt die tegelijkertijd dat beheert. En daar geloven wij ook heel erg in, het levert heel veel op om met je publiek te praten en vragen te beantwoorden.

Y: En met hoeveel mensen zijn jullie als community manager? Ben jij de manager en heb je mensen onder je?

003: Nee. Wij zijn allemaal community manager en een persoon werkt tegelijkertijd. Wij hebben een ochtend en-avonddienst, dus van 7 uur 's ochtends tot 10 uur 's avonds dan is die plek bezet door een iemand en in totaal is het een team van, denk ik, misschien van vijf mensen die deze functie doen/kunnen.

Y: Dus dan heb je iemand in de nacht voor dingen, zodat je kan afwisselen?

003: Alleen in de nacht hebben we de nacht redactie die mogen ons opbellen bij breaking news. Gelukkig gebeurt dit niet heel vaak, maar dan moeten de platformen dus ook bediend worden. Dus als er dan over iets heel groots gebeld wordt dan worden we gebeld en moeten we naar [werklocatie] gaan.

Y: Wat is de laatste keer dat je aan een liveblog moest werken onder je functie?

003: Nou het ding is, als community manager is het niet meteen je primaire taak. Het hangt er gewoon een beetje van af wat het nieuws is en als ik kan inschatten of ik daar iets aan kan toevoegen dan is dat mijn eigen initiatief of wordt het mij direct gevraagd. Maar dat staat niet meteen vast, of zo. Dus het is meer mijn eigen initiatief dat ik denk van: hey wacht even, ik ga even helpen want volgens mij kan ik nog wat toevoegen. En toevallig heb ik gisteren zelf geliveblogd want ik ben ook weleens redacteur en dat is echt de laatste keer dat ik iets aan een liveblog heb gedaan.

Y: En dan voor corona of andere onderwerpen?

003: Mijn liveblog van gisteren was over corona. Maar dus liveblogs, in het algemeen, gaan over allerlei onderwerpen en daar draag ik ook aan bij als community manager. Ja, Beiroet is een recent voorbeeld, volgens mij.

Y: Er zit dus een vaste redacteur eigenlijk die dienst liveblog krijgt, hoorde ik van [collega]. En vanuit jullie kant is het meer van, als ik dienst heb dan vul je aan, zo waar mogelijk?

003: Ja, dus wij werken gewoon aan het hele nieuws. Dus wij houden ons niet alleen maar bezig met het onderwerp voor de liveblog. Maar het komt wel voor dat [collega] bij mij komt en vraagt: hebben jullie nog boeiende beelden gevonden? Nou ja, dan ga ik even kijken of ik wat kan vinden of ik loop zelf naar [collega] toe en zeg: 'hey kijk: deze volger zegt dat hij aanwezig was bij dit nieuwe moment, willen we dit hebben?' Zo ja, dan moet ik even checken of dit beeld ook echt is en wat we hiermee willen. En dat doe je op allerlei soorten manieren.

Y: Je zegt dat je soms wel invalt als redacteur, zou jij jezelf omschrijven als journalist?

003: Ja, absoluut. Ik denk dat journalist, en daar verschillen misschien mensen over van mening, maar het journalist zit hem dat je journalistieke dingen kan behandelen. Dus, wanneer jij journalistieke afwegingen kan maken. Het gaat allemaal over het samenstellen van het nieuws, weten hoe je dingen moet opbouwen en weten hoe je het moet vertellen, dan mag jij van mij jezelf een journalist noemen.

Y: En voor een journalist wat is het belangrijkste taak?

Belangrijkste taak? De belangrijkste taak is mensen op de hoogte houden van het nieuws, feitelijke verslaggeving doen zonder je te laten leiden door de waan van de dag of bepaalde frames. Gewoon ja, ervoor zorgen dat je een verhaal goed gebalanceerd en helder verteld aan het publiek, zodat zij op de hoogte zijn en weten wat ze moeten weten om hun dag te kunnen leven.

Y: En je had het ook over dat het feitelijk ook moet kloppen. Wat maakt een bron of een item feitelijk correct? Wat maak het geverifieerd?

003: Nou ja, bij ons, heb je het gewoon over een nieuws verhaal of een afbeelding?

Y: Ja, beide.

003: Dus voor het nieuws, check je het bij de bron. Dus wanneer je hoort dat een bepaald politicus iets heeft gezegd, dan ga je op zoek naar beelden en vraag je het aan de politicus en je gaat het checken. Maar, dat verschilt weer heel erg per onderwerp. Dus ja, ook bij beelden die je opgestuurd krijgt, dan zeggen mensen van: kijk hier wordt een jongen zomaar in elkaar geslagen door de politie. Ja, dan is dat nog niet meteen een nieuwsfeit, dan je moet je nog wel kijken van: okay, wat zie ik? Kan ik verifiëren dat dit echt vandaag is gebeurd? Dan kan je, bijvoorbeeld, kijken naar dingen als het regent op die beelden maar het regent nergens in Nederland. Nou ja, dan kan je hem gewoon afschieten. Wat is de bron hiervan? Komt het betrouwbaar over, kunnen we dit checken bij de politie daar in dat gebied waar het is gebeurd en dat gaan we dan vragen. Dus ja, zo ben je altijd bezig met zoeken van de waarheid en wanneer het onduidelijk is of wanneer je het moet toeschrijven aan de mensen die die dingen beweren, dus dan moet je gewoon zeggen van: ja, dit is gebeurd zegt de politie of de politie zegt: van dit en dat is daar aan vooraf gegaan en dat dit gewoon nodig was om deze persoon te arresteren. Je moet gewoon het verhaal vertellen. En je moet jezelf ophouden voor alle mogelijke mogelijkheden. En wees je bewust op de bron, wat is zijn belang hierbij om dit te delen, nou ja.

Y: Is het verifiëren van bronnen anders bij een liveblog dan bij een ander verhaal?

003: Nou ja, een liveblog dat moet wel snel en bij een liveblog ga je misschien, kijk bij ons is het zo, alles moet gecheckt worden, dus het is niet zo dat een liveblogger er helemaal in z'n eentje ervoor staat. Je zult misschien een bericht krijgen wat moeilijk is om na te trekken of misschien, nou laten we Beiroet nog een keertje nemen. Beiroet is ver weg en je hebt je correspondent daar, maar dan heb je ook nog allerlei soort regionale media die van alles opbouwt. Dan moet je je ogen openhouden en misschien dat je bij een liveblog af en toe dingen iets zal toeschrijven aan bepaald medium: bepaalde media zeggen dat ze vuurwerk hebben gezien ofzo. Weet je, in het begin is er zoveel relevant en als het een beetje van een betrouwbare bron komt en je schrijft het toe, dan kun je ervoor kiezen om het mee te nemen. Maar dat gaat niet voor elk geval op, dus is het afhankelijk per nieuwsverhaal, maar dat zijn die journalistieke afwegingen die je constant met het team maakt.

Y: Ja, zo van kunnen we dit plaatsen op dit moment? Hebben we, door het toe te schrijven op iets, uitgelegd waar we het vandaan hebben?

003: Ja, soms kies je daarvoor om dat te doen en soms kies je ervoor om dat niet te doen. Dat is echt bij elk klein nieuwsfeitje, ga je weer in gesprek met elkaar van: goh, willen we dit? En we hebben ook echt aangestelde mensen, we hebben bijvoorbeeld, een liveblogger die weet hoe die dingen moet formuleren en hoe die dingen moet zetten. En we hebben ook een nieuws coördinator en die gaat in het algemeen over wat voor berichten we maken bij de [nationaal mediabedrijf] en welke berichten maken we niet. En dan hebben we ook nog een hoofdredacteur die ook over gevoelige, ten minste grotere nieuwsverhalen of nieuws waar de nieuws coördinator ook niet uitkomt, dan de beslissing moet nemen. Dus ja, we zijn wel een team en denken ook samen na over welke dingen nemen we mee. Maar bij [nationaal mediabedrijf] kan ik je vertellen dat alles wat wij delen, dat is niet zomaar iets, het is iets waarover is nagedacht en je ziet waar het vandaan komt.

Y: Stel jullie krijgen beelden binnen van mensen, dus User Generated Content, hoe controleren jullie deze berichten?

003: Uhm, nou ja, dat is heel moeilijk en dat zal dus ook niet in alle gevallen kunnen. Nou ja, zoals ik net zei, in sommige gevallen kun je beelden uitsluiten, dus wat ik weleens doe is

dat. Ik krijg beelden toegestuurd en dan heb je iets wat heet: Google Reverse Image Search. Ken je dat? Dan knip ik fragmenten of je pakt bepaalde screenshots van een video en dat kan je dan ook in andere programma's dumpen en dan kan je in ieder geval zien of is dit een beeld wat al eerder ergens op het web verschenen is: zo ja, waar? En heel vaak kun je daarmee al beelden cancelen omdat het regelmatig voorkomt dat mensen ons oude beelden opsturen. We hebben het echt heel vaak, voornamelijk bij activistische groeperingen en mensen die aandacht vragen voor mensenrechtenkwesities, een bekend voorbeeld zijn de Oeigoeren.

Dat is een onderwerp waar wij regelmatig berichten van krijgen omdat er accounts zijn die verschrikkelijke beelden delen en dan krijg ik die toegestuurd. En bijna altijd gaat het om een totaal andere locatie of een totaal ander soort nieuwsonderwerp en wordt het door die accounts geframed als zijnde Oeigoeren of het zijn inderdaad Oeigoeren maar het is van maanden geleden of iets wat al lang bekend was. En dan kan ik het alsnog als nieuwsmedium niks mee. Dus ja, dat moeten we wel regelmatig doen en het lukt niet bij alles, want soms heb je geen resultaten dus dan weet je het niet. Maar dan kan je alsnog kijken naar, kan ik bepaalde gebouwen herkennen of kan ik misschien iets... Weet je, we hebben ook specialisten die wat dieper daarin kunnen kijken hoor, die kunnen OSINT-en, dan kunnen ze echt beeldvalidatie doen. Op een manier waar ze echt kijken in de HTML-codes of, bijvoorbeeld, de username kunnen vinden van de fotograaf ofzo en op die manier dingen verifiëren. Maar ja, dat is niet iets wat we dagelijks doen.

Y: Je had het net over Google Reverse Image Search, je zei ook: je kan het ook in een ander programma plaatsen. Welke andere programma's gebruik je dan voornamelijk?

003: Oeh, uit mijn hoofd volgens mij heet het Opid, maar ik weet het niet zeker. Ik zou het even voor je moeten opzoeken welke andere programma's weleens worden gebruikt. Maar ja...

Y: Maar die komt, in eerste instantie, in ieder geval als eerste in je op?

003: Ja, ja.

Y: Waaraan moet iets voldoen voordat jullie het doorplaatsen? Voordat jullie, misschien, zo'n beeld wat iemand gestuurd heeft op een liveblog zetten of in een nieuwsartikel?

003: Nou ja, we willen dat het gecheckt is. Als het moeilijk is om te checken dan soms ontkom je daar niet aan om het dan toe te schrijven: op sociale media gaan deze beelden rond die heel veel gedeeld worden. En natuurlijk heb je dan wel een check gedaan van, bijvoorbeeld, nu vandaag is er een beschieting geweest in Kenosha waar Jake Blake is doodgeschoten. En daar zijn rellen en daar zijn weer nieuwe beelden van uitgekomen vandaag. Met daarbij een jongen die wordt neergeschoten en dat is een heel heftig beeld en dat krijg ik via Twitter. Maar we weten ook, dat we die beelden kunnen gebruiken omdat onze correspondenten daar waren en die weten dat dit is gebeurd en die hebben de politiewagen zien rijden en zo. Dan is er dus wel een soort van check geweest. En daarnaast zie je het ook in andere persberichten verschijnen en dan moet je het gewoon gaan toeschrijven van: dit Facebookvideo gaat rond, ze claimen dat het gaat om een beschieting van afgelopen nacht. En als je dat goed en duidelijk opschrijft dan kun je het gebruiken.

Maar ja, het blijft natuurlijk ja. Het is niet iets wat je zomaar effe erop gooit, weet je wel. Heel veel mensen verspreiden echt gewoon bullshit. Echt, je wilt niet weten hoe snel mensen daarin zijn, echt bij een nieuwsramp, hoe snel mensen zijn bij het verspreiden van fake video's op YouTube, je wilt niet weten hoe snel die worden gemaakt.

Y: Ja dat geloof ik graag, dat heb ik ook al in mijn onderzoek gezien, inderdaad.

003: Het is ongelofelijk, het zijn totaal oude beelden van jaren geleden die ze dan, hup snel erop gooien en aanschrijven van: dit is nieuws. Echt, verschrikkelijk.

Y: Ook wel heftig lijkt mij, als je al die beelden soms ook te zien krijgt.

003: Ja, dat kan traumatisch zijn. En ik kan je ook wel vertellen dat ik ook weleens beelden heb gezien die nog steeds op het netvlies staan en dat hoort een beetje bij ons werk, helaas. Maar, daar kun echt last van krijgen, ja.

Y: Ik heb geschreven dat je werkt bij [nationaal omroep], zijn er nog andere media waarvoor je werkt of ben je voornamelijk bij [nationaal omroep] in dienst?

003: Nee, ik ben helemaal van [nationaal omroep]. Maar, ik heb wel nog andere functies hiernaast. Dus community management is mijn voornaamste taak, maar daarnaast ben ik ook redacteur en ik hou mij ook weleens bezig met de podcast. Maar dat is niet super relevant.

Geïnterviewde: 004

Interviewer: Yvet Jody Maassen (Y)

Datum: 26 augustus 2020

Locatie: Skype, Den Haag.

Leeftijd: 25

Ronde 1: identiteit

Y: Jij werkt bij een [regionale omroep] op dit moment en is dat je voornaamste werkgever?

004: Ja, dat klopt bij [regionale omroep]. Mijn enige.

Y: En wat is daar is uw functie?

004: Social media redacteur.

Y: En wat houdt dat in bij jouw organisatie, wat doet een social media redacteur bij jouw organisatie?

004: Uhm, wij zitten nu een beetje in een transitie. Wij zijn aan het uitzoeken wat wij daar mee willen, maar het is in feite, de basis houdt in dat wij al onze sociale kanalen vullen. Dus Instagram, Facebook en Youtube en Twitter in echt mate. En daarnaast houden wij die kanalen allemaal in de gaten voor het nieuws. Dus daar proberen we zelf ook nieuws uit te trekken. En uh en dat heeft dan tot resultaat dat wij af en toe zelf op pad gaan, dus gaan wij op verslag of wij schrijven er een artikel over.

Y: Dus jullie gaan het internet af voor verhalen, maar jullie vullen het ook met verhalen. Dus jullie zijn de input-en output van de sociale media?

004: Ja, dat klopt.

Y: En daarvoor moet je dan af en toe ook op verslag?

004: Ja.

Y: En hoe lang werk je al op deze functie en werk je bij deze organisatie?

004: Sinds juni 2019 en heb deze functie ook direct vervuld. Ik had toen mijn eerste fulltime baan dus daarvoor, uhm ja ik had stage gelopen maar dat telt toch niet echt.

Y: Eerst een stage gelopen en toen kon je gelijk aan de slag bij jouw organisatie?

004: Nee, ik heb stage gelopen bij het [nationale nieuwsorganisatie].

Ronde 2: Liveblog

Y: Jullie werken toch ook met liveblogs bij jullie sociale kanalen, neem ik aan? Leg mij eens uit, hoe werkt een liveblog bij jullie?

004: Nou, wij starten hem op via het programma 24liveblog. En we doen het, bijvoorbeeld bij als het heel erg noodweer is, bij behoorlijke protesten of nu met de coronacrisis. Nu toevallig met corona hebben wij voor het eerst een doorlopende liveblog, dus die sluiten wij op het einde van de dag af en die starten we iedere ochtend weer op. Hetzelfde als de NOS doet. Maar het houdt dus in: meestal is het in het beheer van sociale media, want wij moeten dan de sociale kanalen in de gaten houden, wat er precies binnenkomt. En wij vullen dat ook in met bijvoorbeeld de boerenprotest. Dan sturen we drie verslaggevers daarheen en soms iemand van onszelf en soms echt een verslaggever. Dus soms is er iemand van social bij dat evenement en dat is soms het dan een verslaggever en die levert dan ook video's en verhalen aan, dus dan vullen we zo'n liveblog met eigen content die wij daar echt sprokkelen en met content die we gewoon van de andere kanalen afhalen.

Y: Is er dan ook een wisselwerking met verslaggevers bij de organisatie zelf? Dus de ene keer gaan jullie op pad en de andere keer een verslaggever?

004: Ja, maar wij gaan altijd ter aanvulling, als we zelf gaan. Dus dan is er een verslaggever op pad en dan zeggen ze ah: het is ook wel heel erg leuk als er een social media redacteur meegaat.

Y: En wanneer is het leuk als een social media redacteur meegaat?

004: Maar dat is meer (onderbreking) Als het echt grote gebeurtenissen zijn zoals met die boerenprotesten, dat konden we echt niet inschatten hoe groot het zou worden. Dan wordt er gezegd er is een verslaggever beschikbaar maar het is misschien ook een technisch planning dingetje. Dat er gewoon een verslaggever vrij wordt gemaakt en dat het leuk is als er ook één van ons meegaat en het idee is dan eigenlijk dat wij meegaan om ons eigen sociale kanalen direct te vullen. Niet zo zeer dat liveblog te vullen maar om live verslag te doen op Instagram. En ook live te gaan op Facebook.

Y: En de verslaggever die gaat dan meer voor zijn reportage voor het journaal of voor de radio of iets in die trend?

004: Ja. Ja. Ja. Via 4G zenden ze dan die beelden door, dus met een camera waar een 4G verbinding opzit. En als die beelden dus binnenkomen dan gebruiken wij die weer voor de liveblog. Dus hij komt met de beelden van het uiteindelijke reportage voor de avondjournaal en wij maken van die beelden een soort van mini-reportage van 30 seconden tot 2 minuten en die zetten wij dan weer op de liveblog.

Y: Dus jullie maken echt de korte berichten voor de sociale media?

004: Ja, maar het is ook voor de app en de website.

Y: Aan welke liveblog heeft u voor het laatst meegewerkt?

004: Dat was de liveblog van de hittegolf. Dat vond ik zelf persoonlijk een beetje een onzinnige, want iedereen kan uit zijn raam kijken en zien dat het warm is. Dus ik vind niet dat je daarvoor een liveblog hoeft te hebben. Maar ja die vullen we dan ook aan met memes of zo waarvan ik denk: waarom doen we dit?

Y: Dus soms is het ook een lichter onderwerp dan misschien een protest waar veel kabaal wordt gemaakt?

004: Ja en de motivatie dat je dat opstart is inderdaad als het héél warm is, dan hebben mensen het gewoon nergens anders over. Dus dat is dan ook gewoon echt het gesprek van de dag en dat wil je ongoing houden met zo'n liveblog.

Y: Want als ik het zo zie, dan is het ook belangrijk dat zo'n gesprek de hele dag doorgaat en om daarvoor een liveblog te hebben?

004: Ja, Ja, Ja.

Y: Welke journalisten worden gevraagd om mee te werken aan de liveblog?

004: De sociale mediaredacteuren, die zetten hem in eerste instantie op en als het echt druk is en als het echt een grote nieuwsgebeurtenis betreft, zoals bijvoorbeeld de boerenprotesten, of zoals corona, dan wordt er ook een nieuwsredacteur opgezet. Dus ja, en dat is echt iemand die normaal gesproken alleen maar aan het bureau zit en berichten tekent voor de app en de website. En dan worden er één of twee verslaggevers aan gekoppeld. Ja, jawel want dat is echt. Want ik wilde even zeggen dat het bij de hitte een ander verhaal was, maar ook bij de hitte was er een verslaggever op pad.

Y: Zit er één social media redacteur op de liveblog of zitten er meerderen op? Of verschilt dat?

004: Oh, uhm, ja een liveblog kan wel echt doorlopen. Wij beginnen om 7 uur 's ochtends met onze eerste dienst. Dus het kan echt wel zo zijn dat wij hem om half 4 uur overdragen aan een collega van de social media redactie, maar we proberen wel altijd er één redacteur tegelijkertijd op te hebben, want anders ga je gewoon dubbel werk doen. Dat is in zo'n tempo dat je niet echt kan zeggen van: 'ik heb dit al gecoverd', zeg maar. Heel af en toe vraag je om een paar extra handen of een editor bijvoorbeeld. Wij hebben ook altijd een editor op de redactie zitten en dan zeg je wel eens van: jij moet even die map in de gaten houden, want daar komen beelden in en als je die dan krijgt dan wil ik dat je er dan zo en zo een video van maakt, van één minuut.

Y: Over die editor, werkt hij met binnenkomend materiaal wat jullie via de mail ontvangen of zijn het eigen beelden die jullie zelf hebben gemaakt?

004: Ja, wij krijgen altijd video's binnen via Telegram, ik weet niet of je die app kent? Het is een alternatief voor Whatsapp of via de app FTP. Ik weet niet of die laatste hetzelfde heet bij andere organisaties.

Y: Wat is de naam ook alweer? FTP? Nee, die ken ik zelf niet zo qua naam.

004: Uhm ja, het is een soort van mediacloud.

Y: En daar stop je dan bergen videos op?

004: Nee, nee. Nee, even kijken, wij hebben op Telegram een 112 correspondentie. Ken je dit fenomeen? Die hebben dat nummer van ons en die pluggen daar zeg maar hun videos. Dus ook bij een liveblog krijgen wij daar best wel vaak wat binnen. En in de FTP komt alleen maar materiaal wat onze eigen verslaggevers hebben gemaakt. Dus dat zit gewoon in onze edit programma zit dus een map in waar dus via 4G dingen binnenkomen.

Y: Dus dat je weet van: de verslaggever heeft net zijn verslag gedaan/beelden geschoten en die zet dat in die FTP-map en dan als jij liveredacteur bent van een liveblog, dan zeg je tegen zo'n editor van: 'kun je even kijken wat jij hiermee kan doen?'

004: Ja, ja. En als je dan zegt: burgers of die ook dingen in kunnen sturen? Dat kan zeker. Want onder liveblog, eigenlijk ieder artikel op onze site staat, er is altijd een 06 nummer onder aan. En bij een liveblog herhalen we dat vaak even, heb je zelf iets wat je zelf graag in dit liveblog terug wilt zien? App dan even naar 06 en dan ons nummer. En dan zie je dus echt wel wat een liveblog doet op warme dagen want op dat soort dagen gaan mensen allemaal foto's sturen van hun badjes. En dan heb je een lange blog gevuld met foto's van badjes of foto's van temperatuur meters of verhitte honden.

Y: Wat is de taakverdeling bij een liveblog, en welke taak had u?

004: Ja, de verantwoordelijkheid dat die gevuld is en dat er ook zinnige dingen in staan, dat ligt echt bij de social media redacteur, dus bij mij.

Y: En bepaal jij dan of een verslaggever ervoor op pad gaat?

004: Nee, dat wordt bepaald door de eindredacteur.

Y: En als je zegt van: we sturen de social media redacteur op pad, bepaalt de hoofdredacteur dat ook?

004: Ja. Ja.

Y: En dan heb je een editor die bezig met het videojournaal?

004: Ja. Wel echt alleen video's.

Y: En die editor daar heb je ook soms een beetje leiding over?

004: Ja. Ja.

Ronde 3: Verificatie

Wat is voor u de belangrijkste taak als journalist?

004: Uhm oeh. Ik vind dat echt een, als je mij deze vraag had gesteld, als ik bij de NOS zou hebben gezeten, dan had ik echt een ander antwoord gegeven. Maar ik vind als regionale journalist, de verbindende factor zoeken echt superbelangrijk. Dus, ik vind niet dat ik daar journalistiek aan het bedrijven ben als ik een liveblog over hitte aan het maken ben of als ik een artikel schrijf over een man die de grootste [niche object], miniatuur [niche object] van Europa verkoopt. Dan ben ik niet bezig met tegels lichten of journalistiek pur sang, maar ik vind dat dus bij regionale omroepen, vind ik dat een ander verhaal, want mensen willen weten wat er zich achter de voordeur van de buurman afspeelt. En dat is wat je als regionaal journalist probeert te vertellen. Dus dat vind ik echt een hele belangrijke rol.

Ik wist wel dat dit niet helemaal is waar de organisatie voor staat hoor. Maar, dit is echt mijn persoonlijke mening. Ik vind dat als je in de regionale journalistiek zit het heel belangrijk om werelden samen te brengen en verhalen te maken van mensen waarvan mensen denken van: oeh, dat moet ik echt weten. Bijvoorbeeld, er is een steekpartij geweest ergens in de buurt of dat wil ik gewoon weten, omdat het als ik het lees, denk ik van: oh ja, vreemd dat dit in mijn provincie is. Het is een beetje het balans daartussen, dat vind ik belangrijk als journalist bij de regionale omroep.

Y: Ik kan mij ook voorstellen dat, als je buurman een hele grote [niche object] heeft, het best wel interessant is om daarover te lezen.

004: Ja. Ja. Ja, precies dat. Dus dat vind ik wel voor nu heel belangrijk. Maar wij hebben ook natuurlijk bij ons op de redactie mensen zitten die echt onderzoeksjournalistiek doen. Je hebt natuurlijk ook gewoon thema's die echt te groot zijn of te klein zijn voor bijvoorbeeld de NOS of Nieuwsuur of weet ik veel wat. Zoals dat in [regionale stad] er bijvoorbeeld heel veel boas worden bedreigd. Ja, dat is dan ook echt wel de taak van de regionale omroep om dat echt even uit te lichten, want dat is wel gewoon echt een probleem.

Y: Ik merk ook wel vaak als je bij een nationale nieuwsorganisatie zit dat er ook wel vaak goed gekeken wordt naar het lokale nieuws om te kijken of dit zich ook afspeelt in een andere provincie.

004: Ja.

Y: Je maakt een artikel of je schrijft aan een liveblog, wat maakt een item of bron feitelijk? Wat maakt het geverifieerd? Wanneer denk je: dit kan ik gebruiken?

004: Nou, sowieso als je dingen op de liveblog gooit dan is de drempel lager dan wanneer je iemand als een bron zal aanhalen in een artikel. Dus, iemand kan een tweetje uitgooien en dan denk je: nah, als ik zeker weet dat er hier een persoon achter zit, zolang het geen troll is, dan kan ik dat prima in een liveblog gooien, maar dat kun je natuurlijk niet in een artikel of verhalen. Dus, voor artikelen vind ik het belangrijk dat je echt iemand gesproken hebt en voor een liveblog vind ik het belangrijk dat je weet dat wat er gezegd is dat het gezegd is door een persoon. Dat vind ik een iets betrouwbaarder bron.

Y: Als jij informatie binnenkrijgt, of bronnen, hoe check jij dat dit klopt? Hoe ben jij daarmee bezig?

004: Ja, nabellen. Om te kijken dat het echt iets.

Y: Dus het is gewoon nabellen om te checken of het klopt wat er staat?

004: Ja, ik moet ook wel eens zeggen: ja. Weet je, puur de regionale journalistiek is ook heel erg vaak, wij hebben bijvoorbeeld een artikel van een [regionale krant] en [andere regionale krant] en met die [niche object] laatst toen kregen wij die man die de [niche object] heeft, die kregen we niet te pakken. Maar we wisten dit dus wel van een heel erg goed artikel. En de [regionale krant] heeft het toen al snel gebracht en dan is het ook wel snel waarvan we denken, weet je, het zal wel kloppen. We kennen die man ook en het is een beetje een bijzonder figuur, maar weet je, je weet dat het ook wel echt klopt dat hij die [niche object] heeft en dat hij die verkoopt.

Y: Maar mensen kennen, maar ook kijken wat een [regionale krant] brengt, dat helpt mee?

004: Ja. Ja. Om dan vooralsnog er zelf nog kritisch naar te kijken, maar dat zijn dan wel factoren die je dan meeneemt.

Y: Voor een liveblog gaat het iets anders dan een artikel, wat maakt het verschil?

004: Bij bronnen verifiëren? Bij een liveblog dan heb je gewoon een veel groter verhaal, dan moet je wel echt gewoon doorlopend dingen kunnen aanleveren. En dan heb je niet ook altijd de tijd om overal achteraan te bellen en bovendien kun mensen de liveblog doorklikken naar het tweetje en vervolgens mogen ze het zelf wel een beetje beoordelen of ze iets

plausibel vinden. En ja, de tijdsdruk is gewoon ook hoog bij een liveblog. En in een liveblog wil je natuurlijk ook een beetje, wat je anders met een microfoon op straat zal halen, zeg maar voxpop. In een liveblog wil je zeg maar, een beetje die conflicterende meningen dus ja, dan gooi je nog gauw sneller er nog wat bij, wat je bij een artikel zelf geen podium zou bieden.

Y: Als jullie beelden krijgen van mensen, die bijvoorbeeld ergens ter plaatse zijn bij een brand of iemand die zelf aanwezig is bij het boerenprotest, hoe controleren jullie die berichten?

004: Heel vaak bij ongelukken en branden en dat soort dingen, dat krijgen wij aangeleverd van de 112-correspondente. Dus als we soortgelijk materiaal nog een keer aangeleverd kregen van gewoon Pietje die ons dus whatsapp, dan zeggen we vaak super bedankt, maar we zijn al voorzien. Maar als we echt exclusief beeldmateriaal krijgen, dan vragen we altijd: 'hoe komt u aan dat materiaal' en dan proberen we het nog echt wel even te checken, maar als het bruikbaar is dan gebruiken we het ook wel echt.

Maar dat is ook wel een keer misgegaan omdat, bijvoorbeeld, dat hadden we laatst weer een keer er was een hele grote brand geweest bij [merknaam] tuinmeubelen. En toen kregen we een video doorgestuurd die dus echt letterlijk in het oog van de storm was gemaakt. Dus echt midden in die brand, die man zei: ja die beelden zijn echt van mij. Maar dan heb je te maken met zo'n seniele ouwe gek die denkt van: als ik hem heb gekregen, dan is het mijn video. Dus wij hadden die video gedeeld met bronvermelding en toen belde de brandweer op en die zei A, dat is een video van ons en B, dat is gemaakt door een brandweerman die dat helemaal niet had mogen filmen, want die moet gewoon blussen in plaats van filmen. En dus toen hadden wij wel even iets van: oké, wat doen we nu? Want dan heb je dus een rechten vraagstuk en een ethisch vraagstuk. Dus volgens mij hebben wij het uiteindelijk zo opgegooid dat wij er mee wegkwamen als we de bronvermelding naar de brandweer zouden toeschrijven. Dus zeggen van: deze video is van de brandweer.

Y: Dus bij dat soort dingen merk je dan wel dat het lastig is om dat in de heat of the moment, om dat goed te hebben?

004: Ik moet wel zeggen, dit ging niet om een liveblog, dit ging gewoon over een artikel; over heel heet nieuws, wat een beetje typisch is bij een brand.

Y: Gebeurt dat vaker met filmpjes van burgers?

004: Ja, we zijn wel echt heel waakzaam, ook omdat wij ook ontzettend bang zijn voor dit soort claims. Maar bijvoorbeeld bij de boerenprotesten, dan had je gewoon wel eerst dat de boerenprotesten hadden die sympathie acties op basisscholen waar kindjes zelf ook met 20 trekkers achter elkaar reden, en ja dat filmpje werd gezien en dat was dus in onze provincie. En dat wij dan op een gegeven moment proberen te achterhalen wie dat filmpje heeft gemaakt en waar de rechten vandaan komen. Maar je zit met zo'n liveblog waarvan je denkt, tijd is echt belangrijk nu en ik wil het ook gewoon op Facebook kunnen knallen. Wij accepteren nu dat dit door zoveel mensen is gedeeld, dat wij die rechtsclaim nu niet meer krijgen. Die vervalt op een gegeven moment, soort van informeel ofzo.

Y: Dus dan zeg je van: bron is online?

004: Ja het is toevallig wel, dat dit kwam van LTO wat al aanvechtbaar was. Maar die hebben het als eerste verspreid, maar die hadden het niet zelf gemaakt. Dat was gewoon gemaakt door een juf van de school waarschijnlijk.

Y: Dus dan, als er zoiets is, dan kijk je ook wel van: goh, dit is op dit moment gewoon belangrijk dat dit gedeeld wordt, dit is wat er nu speelt. We weten misschien niet zeker of dit door de juf is gemaakt maar dat komt dan wel goed?

004: Ja, maar ik denk dat het op twee handen te tellen is, hoe vaak dat is gebeurd in de tijd dat ik bij [regionale media] werk. Maar, echt in de verhalen van liveblogs en nieuws dan heb je soms dat je die *judgment call* moet maken, weet je.

Ook krijgen we ook wel eens videos binnen waarvan ik denk: hier twijfel ik ontzettend aan de echtheid. Bij het noodweer krijg je altijd videos binnen van echte incredible flitsen, dus dan is ineens de hele lucht licht, dan moet je altijd eventjes checken of dat niet gewoon van een echte totale andere keer was. Daar zijn we wel echt eens ingestonken, want het was zo cool maar toen zei iemand van: dit is gewoon in Amerika.

Y: Maar het slipt er dus wel eens doorheen, zeg je. Maar je bent ook wel waakzaam als je beelden krijgt van burgers en je kijkt dus eerder naar bronnen/beelden van 112-correspondenten?

004: Ja, ja zeker.

Y: Maar stel je krijgt beelden binnen of foto's van iets wat belangrijk is voor de liveblog, wanneer denk je dat dit genoeg is gecheckt voor de liveblog? Waar moet het aan voldoen?

004: Oké, of het inderdaad van iemand zelf is en dus of het gewoon rechtenvrij is en of het iets toevoegt. En wat wij ook wel echt doen, is dat er niet een enorme mening in zit van iemand. Je wilt echt niet weten... Met die boerenprotesten krijg je zo vaak foto's toegestuurd van mensen met Jesse Klaver op een doodskist, zeg maar. Nou dat zullen we dus nooit plaatsen ook als iemand zijn ziel en zaligheid in een meme heeft gelegd, hartstikke vriendelijk, maar dat komt er dus nooit op. En voor de rest, denk ik, het moet gewoon overeenkomen met het beeld wat wij hebben van een situatie, om zo de waarheid te kunnen toetsen.

Y: Dus het moet een beetje aansluiten waar de liveblog overgaat en de informatie die jullie hebben gehad?

004: Ja, want het moet gewoon aansluiten, want kijk als wij ergens zijn bij één of ander evenement en de sfeer is daar hartstikke vredig en we krijgen een video door van twee mensen die met elkaar op de vuist gaan, ja dat zetten we dan niet in de liveblog want het is niet representatief voor de sfeer daar. Dus het moet wel een beetje overeenkomen en daarom zullen we niet zo snel een liveblog opstarten als wij niet ook een verslaggever hebben die toetst of dat daadwerkelijk is, wat daar is gebeurd.

Y: Je hebt dus niet alleen iemand achter de computer maar ook iemand op de grond?

004: Ja. Ik zat even te denken of ik dit met een liveblog heb gehad dat het niet zo was, maar ik kan het echt niet bedenken.

Y: Als ik dit omdraai is het eigenlijk wat jij je kan herinneren dat er altijd een verslaggever is geweest?

004: Ja, nu even met de corona niet, dan heb je een doorlopende corona liveblog, dat heeft een andere opzet en dat is ook wel logisch.

Opdracht 1

Tijd	Handeling	Verificatiemethode
01.00	Gaat naar de website van Frans Heslinga. "Als ik dit zou krijgen voor mijn liveblog zou ik afhaken."	Hybride achtergrond
02.00	Gaat opzoek of ze de foto kan vinden op de website. Bekijkt groot deel van de website, concludeert dat dit niet een heel betrouwbare bron is.	
04.00	Gaat de tekst googelen die op de foto staat en vindt geen resultaten	Cross checking bron
05.00	Slaat de foto op en gebruikt de foto voor Google Reverse Image Search, ziet rare websites en zegt dat het niks oplevert.	Explicite
06.00	Googlet de naam van Frans Heslinga. Stopt dat.	Cross checking bron
08.00	Maakt een printscreen van de man met alleen de foto en niet de tekst. Google Reverse Searched dit. 004 vindt zo een bericht op Twitter van een opgeschort account en kan hierdoor het bericht niet zien.	Explicite
09.00	Googlet de naam van het Twitteraccount, maar vindt geen andere foto's "Ik denk dat dit een troll is"	Hybride achtergrond
09.00	Komt niet verder. Laat het hierbij.	

Opdracht 2

Tijd	Handeling	Verificatiemethode
10.00	Bekijkt het hele filmpje op Youtube.	
13:00	Googlet : "I've not seen Richard, I've not seen the girls woman IC corona"	Cross checking bron
14.00	004 vindt een artikel van the Guardian. "Ze zeggen ook niet dat het een verkeerd filmpje is," in het artikel beschrijven ze alles wat er in het filmpje te zien is. Ziet terwijl 004 door het artikel scrollt de naam Tara Jane Langston staan	
15.00	Gaat voor de zekerheid haar naam nog even googelen om te checken. Ziet genoeg artikelen van andere media.	Cross checking bron
15.00	Ziet ook het bericht bij de NOS. Bij het zien van de Sun was 004 meer sceptisch. Maar toen ze ook Guardian en NOS zag vertrouwt 004 het wel.	Cross checking bron

Opdracht 3

Tijd	Handeling	Verificatiemethode
17.00	Bekijkt en scant het artikel op de website van Indignatie	
18.00	Googlet Bilderberg conferentie.	Cross checking bron
18.30	Vindt tussen de fotoresultaten de foto van Willem Alexander met Kajsa Ollongren en klikt op de link naar het artikel van RTL Nieuws	
19.00	Controleert of op de foto dezelfde mensen staan als in het artikel van Indignatie. Controleert of het ook van 2016 is. Concludeert dat Ollongren is geweest. Herkent ook het stoepje en de kleding. De foto is echt.	
21.00	Ziet geen bronvermelding bij het artikel van de RTL. Denkt dat het misschien een foto is van RTL zelf.	
22.00	Denkt dat het misschien een ANP Foto is, heeft nu even geen inlog, maar zou anders daar even kijken.	Elitebron
22.30	Bekijkt de bron van Indignatie: wanttoknow. En bekijkt de website.	
23.00	Googlet Willem Alexander Bilderberg en vindt een paar andere foto's. Hoopt zo een bron te vinden van de foto.	Cross checking bron
23.30	Zag een foto op Pinterest van Bilderberg 2016 met Willem Alexander erop en bekeek daar een bron. Deze foto linkt naar Alamy. Concludeert Sebastiaan Kahner, DPA. Na aanleiding van bronvermelding op die website.	Hybride achtergrond

Geïnterviewde: 005

Interviewer: Yvet Jody Maassen (Y)

Datum: 28 augustus 2020

Locatie: Skype, Den Haag

Leeftijd: 42

Ronde 1: identiteit

Y: En je werkt voor een [landelijke krant], en waar werk je nog meer voor?

005: Op het moment nergens anders voor.

Y: Dus voor de [landelijke krant] voornamelijk?

005: Nou, als jij mij dit drie maanden geleden had gevraagd dan was het ook [lokale omroep], maar dat is niet meer?

Y: Hoezo moest je eruit? Ben je ermee gestopt?

005: Ja, corona en toen moesten er in één keer veel mensen eruit gegooid worden en op of andere manier was de verstandsverhouding niet zo goed dat ik nu weer terug ben.

Y: Wat is uw functie bij de [landelijke krant]?

005: Bureauredacteur aan de nieuwstafel. Is dat een ding van de [landelijke krant]? Ik neem aan dat alle kranten dat hebben?

Y: Wat is de nieuwstafel voor jullie?

005: Eigenlijk de mensen die het snelle nieuws brengen. Dus je hebt een heleboel mensen met hun eigen portefeuille en wij zijn voor alle algemene berichten op de site. Daarnaast wat er allemaal voorbij komt. Van de week zelfs, heb ik een profiel geschreven omdat de profiel redacteur op vakantie was. Super divers.

Y: Dus je voornaamste taak is dus het snelle nieuws schrijven: dus letterlijk het wie, wat en waar van gebeurtenissen. En soms als iemand met een eigen portefeuille uitvalt of iemand die altijd een profielschets maakt, dan kan jij daarvoor invallen?

005: Ja, dat is waar. Maar het is niet alleen korte berichtjes, want ik bedoel als er een interessant bericht is en niemand anders, een portefeuillehouder, pakt dat niet op, dan gaan wij ook wel gewoon bellen en onderzoek doen en soms de straat op. Dus het is niet alleen maar AP (Associated Press) berichtjes overtikken.

Y: Maar wel veel?

005: Nou ja het is toevallig niet bij AP maar bij Bloomberg en Reuters.

Y: Maar het is dus ook wel, stel je voor, er is een item dat nog niet opgepakt wordt, dan vangen jullie het als groep dus ook op?

005: Ja, dat klopt.

Y: Hoe lang werk jij daar al?

005: Ik denk inmiddels een jaar of twee en half, drie. Volgens mij ben ik ergens in januari twee jaar geleden begonnen, dus dat is twee en half jaar geleden zoiets. Moet op mijn LinkedIn staan, vanaf januari 2018 dus dat is 2 jaar en acht maanden!

Y: Had je gelijk dezelfde functie die je nu ook hebt?

005: Ja.

Ronde 2 Liveblog

Y: Bij de [landelijke krant] werk je soms wel aan liveblogs, heb ik gehoord?

005: Dat klopt!

Y: Hoe werkt een liveblog bij de [landelijke krant]? Wanneer wordt het gebruikt?

005: Kun jij eens even liveblog definiëren?

Y: Nou ja, dat vraag ik dus eigenlijk aan jou en je hebt ja gezegd op de vraag, dus wat is volgens jou een liveblog?

005: Ik heb dus verschillende dingen in gedachten, op het moment en sinds corona uitbraak, hebben we het corona blog waarin wij de hele dag berichtjes die met corona te maken hebben in zetten. En dat doen we in een blog omdat niet al die berichtjes een volledig artikel waard zijn, maar dat wij die wel gewoon willen hebben.

Ik heb ook weleens bij de algemene beschouwingen ofzo en dat soort debatten dat live bij zitten te houden. Dat ik dan als een malle mee zat te tikken van: goh, nu zegt Grapperhaus dit en Wilders reageert zo.

Tegenwoordig hebben wij ook de [thema]blog. Wat eigenlijk hetzelfde is als het corona blog maar dan met berichten die met [het thema] te maken hebben en daar heb ik mij ook wel eens mee beziggehouden. Dus dat eigenlijk.

Y: Dus vaak in een situatie waar misschien de informatie niet interessant is voor een artikel maar wel voor als je ze bij elkaar zet en het chronologisch gepubliceerd wordt?

005: Ja, dat geldt voor de corona en [thema]blog. Zo'n debat volgen is, omdat de mensen thuis die dat debat niet aan het kijken zijn, dan op het moment dat er iets gebeurt, mee kunnen lezen wat er gebeurt.

Y: En aan welke liveblog heb je voor het laatst meegewerkt?

005: Dat was het corona blog, dat is op dit moment een flinke taak voor ons.

Y: Doen jullie dat elke dag, de coronablog?

005: Ja, wij hebben op een gegeven moment, anderhalve maand geleden ofzo, toen corona een beetje zozo ging (minder werd), hebben wij dat stopgezet. Om het over een paar weken weer op te starten, want nu is corona weer helemaal hip natuurlijk.

Y: Wie worden er gevraagd om aan de liveblog te werken?

005: De mensen van de nieuwstafel. Vaak is er één iemand die soort van verantwoordelijk is, maar iedereen kan stukjes aanleveren. Ook de portefeuillehouders, als die in een portefeuille een artikel vinden van: oh wacht, dit is misschien wel leuk voor de liveblog, dan schrijven ze er even een alineaatje over en sturen ze het door. Maar als er wel uitgebreide artikelen komen over het blog of over die met corona te maken hebben, dan zetten wij een alineaatje daarover in de blog met een link naar het uitgebreide artikel. Zo wordt het allemaal wat gevarieerder.

Y: Je zei ook dat één iemand de leiding heeft, hoe zit dat?

005: Dat gaat vaak meestal vrij organisch, onze vroege diensten beginnen meestal om 7 uur en dan vaak is het de eerste die binnenkomt die zegt van: joh, start jij de blog op en dan ben jij een soort van verantwoordelijk. Het gaat niet heel erg formeel, maar wij weten dat dit blog er moet komen, dus iedereen voelt zich er wel een soort van verantwoordelijk voor.

Y: Dus je voelt je niet het pispaaletje van: ga jij dat maar doen vandaag?

005: Nou, het is niet de meest geliefde taak, want er gebeurt heel veel dus je zit de hele tijd op de wires en andere media te kijken en persberichten te kijken om gewoon de kleine berichtjes uit te filteren. Er zit niet heel veel journalistieke uitdaging aan ofzo. Het moet gewoon wel gebeuren, maar je doet het niet vanuit je journalistieke hart. Soms als ik slecht geslapen heb, dan vind ik het wel ontspannend om te doen omdat er niet veel denkwerk bij zit.

Y: Sturen mensen soms wel eens dingen door wat dan in een liveblog komt?

005: Nee, wij zijn de [landelijke krant], dus wij spitsen toe op [thema] nieuws en als er hele belangwekkende dingen gebeuren op het gebied van, weet ik veel, in Frankrijk is het aantal besmettingen verdrievoudigd ofzo, dan zetten we het er wel in.

Maar bij Lokale omroep heb ik weleens een coronablog bijgehouden en dan is het echt van: oh hey, hier tweet iemand een foto van dat het verpleeghuis dicht is ofzo. Dat doen wij niet. Het moet wel bij de [landelijke krant] passen en dat is een serieuze krant en dat moet wel serieus nieuws zijn.

Y: Dus het moet gelieerd zijn aan het [thema] aspect dus?

005: Ja, het liefst wel of ja [thematisch]. Dus als ergens bij een bedrijf duizenden ontslagen komen vanwege corona dan gaan wij ervoor of als een bedrijf slechte halfjaarcijfers heeft gepubliceerd omdat corona de zaak heeft verneukt.

Y: Dan denk jij: dat is een mooie voor het blog?

005: Ja precies. En als je het hebt over beeld, bovenaan dat blog zit gewoon een foto en dat past bij het artikel waarmee wij koppen, dat doet onze beeldredacteur. Dan zeggen wij: Hey [collega], zet even een nieuwe foto in de blog dan. En dan doet [collega] dat.

Y: Die zorgt dus voor het beeld als je erop klikt?

005: Ja, het blog staat altijd op de homepage, dus als jij nu naar de site zou gaan dan staat er ergens: laatste corona nieuws met een foto erboven en dat is de foto. Verder zit er niet echt beeld in het blog.

Y: Het is voornamelijk tekst neem ik aan toch?

005: Ja dat deden we in het begin wel, maar toen zei de beeldredacteur dat dit niet meer mocht.

Y: Teveel beelden die binnenkomen?

005: Nou ja, wij wilden het gewoon een beetje opleuken.

Y: Ja, gewoon wat plaatjes.

005: Ja, dus af en toe vind ik het dan wel leuk als iemand getweet heeft wat er in het nieuws is om daar wat van die tweets bij te gooien zo dat je wat afwisseling hebt.

Y: Maar mag dat nog wel dan die tweets?

005: Ja hoor, als het relevant is.

Y: Wanneer is een tweet relevant?

005: Even kijken hoor, wat is de laatste keer dat ik een tweet erin heb gestopt? Dus als één of ander bedrijf zijn cijfers publiceert en de CEO een tweet eruit heeft gegooid van: goh, wij hebben de cijfers gepubliceerd, dit en dat vind ik ervan. Of laatst met Grapperhaus toen had ik het erover dat hij zijn excuses aanbood en toen heb ik dus ook even de tweet waarin hij dit deed erbij gestopt. [Stilte] Als ik het in het stukje heb over die [mensen] en die zijn heel belangrijk, die tweeten daarover, dan vind ik het wel leuk om de tweet erbij te plaatsen.

Y: Dus als het ook een deel van de bron is?

005: Ja.

Ronde 3:

Y: Net zei je al van, die coronablog is niet echt het meest journalistieke, maar wat maakt het voor jou wel journalistiek? Wat maakt iets wel journalistiek?

005: Misschien is 'niet journalistiek' niet het juiste woord, want het is gewoon wel journalistiek. Maar dit is gewoon echt her en der berichtjes vandaan trekken en die eigenlijk een soort van één op één overnemen. Het gebeurt echt heel erg zelden dat ik even voor het coronablog ergens achteraan bel ofzo. Maar ik vind het natuurlijk wel leuker om gewoon ergens een bericht of een persbericht van te krijg voor een los stuk en dat ik er achter iemand aan kan bellen en dat ik iemand anders bel voor een reactie, het standaard journalistiek werk.

Y: Wat is voor jou de belangrijkste taak als journalist?

005: De belangrijkste taak van een journalist: probeer objectief nieuws te brengen.

Y: Hoe zorg je ervoor dat het objectief is?

005: Ik denk dat dat niet altijd gebeurt, maar bij de [landelijke krant] proberen we altijd alles zo zakelijk mogelijk te brengen. Dus echt feiten te brengen en niet te veel commentaar en de meningen te bewaren voor opiniestukken. Maar volgens mij staat de [landelijke krant]

bekend als een soort van objectieve krant hierin. Iedereen weet natuurlijk dat eenzelfde artikel er anders uit kan zien in een [andere landelijke krant].

Y: Waar staat dan de [landelijke krant] volgens jou? Want je noemt de Telegraaf en de Volkskrant.

005: Ik denk dat we wel redelijk in het midden staan. Maar wij brengen ook voornamelijk zakelijk nieuws en dat is dus vaak niet gepolitiseerd ofzo. Het is niet zo dat Black Lives Matter gaat klagen als wij iets gaan schrijven over de jaarcijfers van een bedrijf.

Y: Dus dat soort verschillen in de samenleving heeft minder invloed op het nieuws wat jullie brengen?

005: Ja, ik denk het wel. Omdat wij natuurlijk gewoon in een niche zitten, gewoon het zakelijke nieuws.

Y: Je zei ook al van bellen en dat soort dingen gebeuren niet zo in een liveblog, hoe controleer je berichten die in een liveblog komen?

005: Sowieso schrijf ik ze meestal toe aan de bron die ik heb: Bloomberg, Reuters, de NOS. Vaak, bijvoorbeeld, vallen er best wat bronnen te achterhalen, als de NOS schrijft van: het kabinet vindt dit, dan hebben ze dit meestal van een kamerbrief die makkelijk te vinden is. Als Reuters of Bloomberg wat schrijft over kwartaalcijfers dan is dat wel bij die bedrijven te vinden. Dat is zeker het eerste wat je doet, even kijken bij de dingen die het bedrijf zelf naar buiten brengt. Vaak is er wellicht een bron achter de bron waar zij het vandaan hebben en als je het niet kan vinden, dan kan je het daar aan toeschrijven.

Y: Dan schrijf je het toe van: NOS heeft gezegd dat: dit en dit en dit?

005: Je studeert journalistiek en je kent ook wel de regels, want als de NOS zelf daar onderzoek heeft gedaan, dan schrijf ik het gewoon toe aan de NOS. Als zij het hebben van een persbericht van één of ander bedrijf dan ga ik gewoon naar de website van dat bedrijf en kijken of ik het zelf kan vinden. Of ik bel zo van: hey, waarom hebben wij dit persbericht niet gekregen, bitches? Ja, nee ik probeer wel altijd te achterhalen waar het vandaan komt.

Y: Stel het gaat niet om een liveblog, hoe verifieer je dan bronnen?

005: Ik probeer sowieso altijd als ik ergens een berichtje lees waarover ik ga schrijven terug te zoeken naar de bron. Dus dat kan al een persbericht van een bedrijf zijn die ik dan, als ik het graag heb, nog even bel. Of misschien een buitenlandse krant ofzo die ik met google translate lees. En op het moment dat het dan een buitenlandse krant is, dan schrijf ik het daaraan toe en als het een bedrijf of een persoon is die ik kan bellen of een kamerbrief of weet ik veel wat, dan gebruik ik dat als bron.

Y: Maakt het dan nog een verschil met hoe je je normale werk doet dan bij een liveblog?

005: Bij het liveblog moet je er altijd voor zorgen dat het klopt, daar zorg ik gewoon altijd voor. Ik merk wel dat ik bij het liveblog wat sneller geneigd ben om het toe te schrijven aan, bijvoorbeeld, de NOS ofzo. Ik denk dat ik bij normale artikelen die ik schrijf iets meer moeite zou doen om mijn eigen bronnen te vinden ofzo, maar in een liveblog denk ik van: dit berichtje is twee of drie alineaatjes en ik heb niet de tijd, er liggen nog 17 berichtjes op mij te wachten, ik ga dat niet tot in de treure uitvinden.

Y: Is iets minder moeite bij een liveblog, je wilt wel dat het klopt maar je gaat er minder lang achteraan, want het is maar een paar alinea's.

005: Ja, Ik weet niet precies of dat de juiste manier is, maar...

Y: Als dat zo is, dan is dat toch zo?

005: Ja precies en soms als ik een berichtje tegenkom dat aansluit bij iets wat een portefeuillehouder doet en dan ga ik naar die portefeuillehouder en die zegt soms: wacht, ik ga er een heel verhaal over maken ofzo. En dan geef ik het aan hem of haar door en als die zijn verhaal klaar heeft dan zet ik het op de blog en zo gaat dat weer rond.

Y: Stel je hebt een berichtje, een video of foto van een burgerjournalist of iemand die het zelf online heeft geplaatst, hoe controleer je dat?

005: Dat komt, denk ik, in onze tak van sport niet heel veel voor. Als ik echt twijfel dan overleg ik even met mijn chef. Die heeft natuurlijk altijd het laatste woord. Maar ook weer vorige week, toen met Privé of Shownieuws die foto van Grapperhaus op zijn terras tijdens zijn bruiloft publiceerde, toen hebben wij even overlegd van moeten wij dat ook hebben? Want dit is toch ook wel een dingetje want dezelfde dag was er ook één of andere Europarlementariër afgetreden voor hetzelfde, dus het heeft wel nieuwswaarde. Dus toen hebben wij dat even met de chef overlegd en die zei van: later vandaag komt Grapperhaus met een verklaring en we wachten die even af en als daar wat uitkomt dan ga we daar pas overschrijven. Wij hadden besloten om niet dat bericht van Privé of Shownieuws over te nemen.

Y: Waarom wachten jullie dat nog op dat bericht van Privé?

005: Ja, in dit geval, omdat het een beetje een tendentius bericht was. Je zag op die foto wel dat mensen dichtbij elkaar stonden maar de conclusies die de Telegraaf en Shownieuws trokken waren niet per se feitelijk ofzo.

Y: Het was niet duidelijk genoeg, de koppen op de Telegraaf, toen dachten jullie van: wij wachten zijn bericht zelf af?

005: Ja, er zat helemaal geen context bij de foto en de "Shownieuws" van de wereld doen dat zelf en wij pretenderen dat wij dat liever niet doen en dat wij liever wachten op een reactie dan dat wij dat publiceren.

Y: Komt er weleens bericht binnen via de mail of duale partijen waarin je een beeld of foto zit, waarvan je denkt: kan ik hier iets mee?

005: Nou ja, er komen wel veel berichten van gekkies binnen van de chemtrails en 5g. Die negeren wij. Eigenlijk volgens mij zijn er zelden berichten van particulieren die via de persberichten binnenkomen waarmee wij iets doen. Nou vooral van bedrijven en erkende instanties enzo.

Y: Er wordt meer van die kant gekeken bij de [landelijke krant] dan bij de burgers?

005: Ja, het is natuurlijk wel zo dat als collega's of ik van een bron die wij kennen een bericht krijgen, dat wij daarmee aan de slag gaan.

Y: Kun je daar een voorbeeld van schetsen wanneer je daar wel mee aan de slag gaat?

005: Nou ja, misschien weet je dat ik een keer het achtuurjournaal heb gehaald.

Y: Was dat met [actueel verhaal]?

005: Nee, dat was [ander actueel verhaal].

Y: Ach ja, heb jij die gedaan?

005: Ja, daar heb ik als eerste het bericht naar buiten gebracht. En dat was omdat een collega van mij via een bron bericht kreeg dat dat zo was enzo. Die had wat documenten doorgestuurd gekregen en die had dat naar mij doorgespeeld en daar heb ik een stukje op gebaseerd. Toen heb ik wel wat mensen gebeld om de echtheid te verifiëren en toen wij ervan overtuigd waren dat het echt was, hebben wij het gebracht en waren wij de eerste en had ik een hele drukke zaterdagdienst verder.

Y: Want dan komt er opeens veel op jou af omdat je zelf nog wordt opgebeld enzo?

005: Nee dat niet, maar het werd door alle media overgenomen, dat vond ik heel erg leuk, ook in het achtuurjournaal. Maar daar kregen wij dus wel een soort vage tip van een kuchende in een regenjas binnen, maar wij publiceren dat niet totdat wij dat gecheckt hebben.

Y: Een bron kan zich dus wel melden, maar jullie gaan dan eerst nog kijken en daarna nog checken met andere – het is de beginstuk van het onderzoek?

005: Ja precies, wij gaan niet zeggen van een kuchende man in een regenjas zei: dit en dit.

Y: Wanneer vind je een bron goed genoeg gecontroleerd om het te kunnen publiceren? Waaraan moet het voldoen?

005: Jeetje, lastige vraag hoor.

Y: Zijn daar richtlijnen voor? Jij zei zelf al dat je veel toeschrijft aan andere grote nieuwsbureaus.

005: Nou ja, wat ik net al zei, ik probeer altijd naar de oorspronkelijk bron te komen van iets, dat kan een persbericht zijn van een bedrijf of iemand zelf of dat soort dingen. En als een bedrijf zelf iets naar mij toebrengt dan vertrouw ik dat wel. Dan schrijf ik er nog wel even bij dat het blijkt uit cijfers van een bericht dat het bedrijf naar buiten bracht. Ja, nogmaals en als ik niet zo ver kom dan schrijf ik het toe aan het medium die het als eerste naar buiten heeft gebracht.

Y: Zijn er ook wel eens dingen waarvan je denkt dat ga ik niet doorplaatsen omdat het niet voldoende is?

005: Wat je bij het [landelijke krant] weer hebt, is als je, bijvoorbeeld, over de cijfers van een bedrijf schrijft dat je vaak wel even goed moet gaan kijken. Want een bedrijf kan een persbericht eruit gooien van: wij hebben echt een jaar achter de rug, echt zo fantastisch. Maar als je dan wat dieper naar de cijfers kijkt en ziet dat ze onwijs verlies hebben gemaakt en dat ze het zodanig hebben opgeschreven dat het er wel wat positiever uitkomt. Maar in dat geval kunnen we wel schrijven als: bedrijf regelt fantastisch jaar maar desondanks hebben zij zoveel verlies gemaakt en dan probeer ik erachter te komen waarom dit zo is. Dat kan je samenvatten als dat wij wel altijd kritisch zijn en niet zomaar alles aannemen.

Y: Net hadden we het over wanneer is iets goed genoeg voor een liveblog? Maar, hoe zit dat met een artikel?

005: Ik probeer wel altijd, vooral als ik het niet aan iets toeschrijf, of ik meerdere bronnen kan vinden die iets bevestigen om zeker te weten of iets klopt. Laatst had ik er wat moeite mee, toen moest ik kwartaalcijfers van een bedrijf doen en op basis daarvan had ik een stukje geschreven en ging ik dus bij de andere financiële media kijken en de ene zei dit bedrijf heeft echt een verschrikkelijk halfjaar achter de rug en de andere, een Financial Times persoon schreef, wow die hebben echt een fantastisch halfjaar achter de rug. Dus ja, dan ben ik wel een beetje onzeker van wat ik moet doen, dan moet ik het zelf helemaal gaan interpreteren. Toen heb ik het naar een collega gegooid wiens portefeuille dit was van: joh wat vind jij hiervan? Die kwam uiteindelijk met wat nuttige tips en toen kwam dat stuk ook goed. [Stilte] En anders als ik mensen gesproken heb en ik heb citaten, en vaak als je mensen spreekt en citeert ze dan vinden ze het fijn als je het opstuurt om te kijken of die citaten kloppen, en als die checks gedaan zijn dan geloof ik het wel.

Opdracht 1

Tijd	Handeling	Verificatiemethode
01.00	"Niet bepaald mijn expertise," maar begint bij de website van Frans Heslinga.	
02.00	Bekijkt de hele website van Frans Heslinga.	
03.00	005 googlet op Frans Heslinga. Ziet alleen foto's van hem, kwalificeert hem als een "idiot".	Cross checking bronnen
04.00	Googlet de tekst die in de foto staat van de opdracht. 005 vindt daarbij niet de foto bij Google Images.	Cross checking bronnen
06.00	Vindt de foto op de website van Frans Heslinga. Maar ziet geen extra informatie bij de url-link. Ziet door in te zoomen dat de foto in het buitenland genomen is.	
08.00	"Je zou iets met Image Search kunnen doen, maar daar heb ik me nooit mee bezig gehouden." Plaatst daarna de foto in Google Reverse Image Search.	Explicite
09.00	Komt op de website Pico Mico en ziet een hashtag waar Killer Kamal op staat. "Het is niet Killer Kamal"	Hybride achtergrond
10.00	Komt op een website waar	
11.00	Klikt daarna op de link richting het Washington Post artikel waarin de foto is gepubliceerd.	
13.00	"Is het Art Fennell?" Scant het artikel door. "Waarschijnlijk heeft hij dit geplaatst op een of ander social media." 005 googlet Art Fennell Instagram en kijkt of op de datum van het artikel, maar vindt niet de foto	Hybride achtergrond
14.00	"Ik zou nog op Facebook kunnen kijken." Googlet Art Fennell en Facebook en vindt de foto.	Hybride achtergrond

15.00	“Omdat jij mee zat te kijken, anders had ik na een minuut of vier al gezegd. Ik vind het niet interessant.”	
-------	---	--

Opdracht 2

Tijd	Handeling	Verificatiemethode
15.00	Bekijkt eerst het filmpje,	
15.30	Vertaalt via de Google Plugin Translate de titel van de tekst.	Expliciet
16.00	Concludeert dat het over iemand gaat in Engeland die corona heeft.	
17.00	Googlet “Youtube, Engeland, woman March.”	Cross checking bronnen
18.00	005 googlet de Arabische tekst en vindt een Youtube filmpje dat iets langer is. Komt bij een Facebookbericht terecht. Concludeert dat hier niks bijstaat. Probeert een van de volgende Google resultaten.	Hybride achtergrond
22.00	Bekijkt een aantal van de zoekresultaten en scant de Youtube pagina. Concludeert omdat het filmpje maar 111 views heeft dat het nog steeds niet het origineel is.	Hybride achtergrond
23.00	Bekijkt reacties op een Facebookpost waarin het filmpje is geplaatst.	Hybride achtergrond
24.00	Zegt niet verder te komen.	

Opdracht 3

Tijd	Handeling	Verificatiemethode
25.00	Begint de opdracht door op de website te kijken. Bekijkt daarna de vraag.	
26.00	Gaat naar de URL van de foto en kijkt naar de titel.	Expliciet
27.00	005 Google Reverse Image Searched de foto van het artikel.	Expliciet
28.00	Bekijkt de artikelen die verschijnen via de Google resultaten. 005 vindt een artikel van RTL Nieuws en vergelijkt de foto van RTL Nieuws met de foto van het artikel.	
29.00	Bekijkt of de foto bij RTL Nieuws bronvermelding heeft, maar vindt het niet. (staat bovenaan bij de foto in de hoek)	
30.00	Googlet Bilderberg Conference 2018.	Cross

		checking bronnen
31.00	Vindt een bronvermelding bij de website van Indignatie van de foto: namelijk wanttoknow	
32.00	Vindt de bron van de foto op de website van RTL, namelijk EPA.	
33.00	Bekijkt de website Wanttoknow. Maar concludeert daar niet verder mee te kunnen.	Hybride achtergrond
33.30	Gebruikt Google Reverse Image Search om te zien of de foto die gebruikt is bij RTL over Bilderberg gaat. Switched veel tussen tabbladen	Expliciet
34.00	Googlet wat EPA is. Komt erachter dat het een persfoto is.	Cross checking bronnen
35.00	Zoekt in de website van EPA naar Bilderberg 2016, vindt niet precies dezelfde foto.	Elitebron
36.00	"Heb het idee dat foto op hetzelfde moment is genomen," zegt 005 bij het zien van de persfotos's van EPA bij Bilderberg 2016. Concludeert dat Sebastiaan Kramer de foto heeft genomen. En concludeert dat Kajsa Ollongren bij Bilderberg is geweest.	

Geïnterviewde: 006

Interviewer: Yvet Jody Maassen (Y)

Datum: 14 september 2020

Locatie: Telefonisch, Den Haag.

Leeftijd: 33 jaar

Ronde 1: identiteit

Y: Bij welk mediabedrijf werkt u?

006: [Regionale omroep], maar ik schrijf ook nog voor [sportmagazine]. Ik maak liveblogs vooral voor [regionale omroep].

Y: Wat is uw functie?

006: Bij [regionale omroep] doe ik alles behalve presenteren. Dit houdt in van radioregie, tot televisie-items maken, tot online dingen. En uhm, dus ook liveblogs. Ik word daar als één van de eerste opgezet, omdat ik best wel veel dingen beheers en technisch ingesteld ben. Daarnaast doe ik ook de live wedstrijden van [lokale sportclub], bijna wekelijks.

Y: Hoe lang werk je al voor het bedrijf, en hoe lang heb je deze functie al?

006: Al 2,5 jaar.

Ronde 2: Liveblog

Y: Hoe werkt bij jullie een liveblog?

006: Verschillend, uhm, we doen dat via een extern programma genaamd 24liveblog. Het moet wel iets groots zijn: zoals de boerenprotesten, daarover hebben we veel geliveblogd. Bij een storm hebben we een liveblog. Als we het maar voor de regio functioneel vinden.

Y: Aan welke liveblog heb je voor het laatst meegewerkt?

006: Met corona hadden we een liveblog, tot eind mei. Nu niet meer. Omdat voetbal al een tijdje stilstaat waren er minder liveblogs, normaal elke week dus een liveblog daarvoor.

Y: Welke journalisten worden gevraagd om mee te werken aan de liveblog?

006: Mensen met technische achtergrond, die weten hoe je moet embedden, audio kunnen knippen en video. [regionale omroep] heeft ook sociale media functies(. Die) ,die kunnen meestal ook de liveblogs doen, dus eigenlijk iedereen die die functie kan en verstand heeft van de technische kant.

Y: Iemand die alleen presenteert of regie doet?

006: Ja, die dus niet.

Y: Zit je altijd alleen op de liveblog?

006: Soms doen we het met meerdere, bij de boerenprotesten waren we met z'n tweeën.

Y: Wat is dan de taakverdeling?

006: Eén iemand is dan vooral de video's andere social media aan het bijhouden, de audio knippen. De andere heeft contact met verslaggevers, externe partijen. Je controleert elkaar dan ook op taalfouten. Het gaat echt wel om snelheid, dan sluipen de meeste fouten erin. Dus dat is wel handig.

Y: Wanneer komt er een liveblog?

006: Een liveblog wordt bepaald door de nieuwschef en hoeveel mensen op de redactie zijn. Net als andere media zitten we met bezuinigingen, er kan niet zomaar iemand worden ingevlogen, dus het ligt aan nieuws en mankracht. Dat bepaalt of er een liveblog komt. Zo was er bijvoorbeeld een storm vorige week, ik was er zelf niet, en is er om twee uur besloten, nu doen we het liveblog weg, want de storm zwakt af. Bij de boerenprotesten is het liveblog tot een uur of 9 en dan neemt iemand het over in de avond. [Lokale sportclub] dat duurt gewoonlijk 90 minuten en dan is het klaar. [lacht] Haha.

Ronde 3: Verificatie

Y: Wat is voor u de belangrijkste taak als journalist?

006: Poeh, ja. [Sportmagazines], daar schrijf ik vooral over de geschiedenis van voetbal. Heel anders dan [regionale omroep]. Bij de [regionale omroep] gaat het om objectief en zo snel mogelijk en bij magazines gaat het om zo duidelijk mogelijk en mooi mogelijk. Bij de [regioanle omroep] vervalt dat veel sneller. Ja, dat is veel mooier bij magazines. [Regionale omroep] is een nieuwsvoorziening, kwaliteit gaat boven snelheid, het moet wel geverifieerd worden.

Y: Wat maakt een item of bron geverifieerd?

006: Als de politie zegt: ik noem maar iets, zoveel mensen zijn opgepakt. Als iedereen roept 8 mensen, maar als de politie dan zegt 8 dan is het waar. Je kunt het niet op omstander of mensen die foto's maken baseren. Er moet een bevestiging komen.

Y: Van een Instantie?

006: Ja, de GGD bijvoorbeeld, de politie, het ministerie, het OM. Officiële instanties.

Y: Hoe verifieert u uw bronnen?

006: Door instanties te bellen, collega zegt 8 mensen, dan controleer ik of dat klopt. Dat houdt in veel na bellen om het te checken.

Y: Hoe verifieert u uw bronnen bij een liveblog? Wat maakt het verschil?

006: Ook daar, pas als de politie het zegt. Bij grote dingen, bij een liveblog dan is de politie ook sneller dan op een willekeurige woensdagmiddag. Pas als politie komt met de cijfers weet je het. Met corona dus de GGD, of het RIVM, pas als zij het zeggen, dan kun je het pas plaatsen.

Y: Hoe gaat u om met user-generated content, hoe controleert u deze berichten?

006: Meestal zie je het wel aan de omgeving, ik ben vrij bekend in de [stad]. Of het daar was en of het klopt, dat controleer ik. Je moet bekijken: locatie; wie het stuurt, wat er te zien is. Meestal als er iets te zien is, hebben we eigen mensen daar ook. We kennen ook vaak de bronnen al. Ook heb je [hulpverleningsnieuwsdienst] hier in [stad], die lopen door de stad en maken fotos en videos van politie. We gaan wel af van de foto's, maar nooit van de informatie van [hulpverleningsnieuwsdienst]. Tja. Acht aanhoudingen zeggen ze soms terwijl als we het de politie vragen het er maar 4 zijn....

Y: Wanneer gebruiken jullie de User Generated Content, oftewel beelden van burgers?

006: Wel eens, maar niet vaak, dan moet het wel echt meerwaarde hebben...

Y: Wanneer is dat?

006: Als ze beelden hebben die we zelf niet hebben, iets dat een ander perspectief laat zien, als ze beeld hebben dat vrij breed en open is. [Hulpverleningsnieuwsdienst] heeft wel de voorkeur, dan weten we het toch iets meer zeker dan bij een gewoon binnenkomend bericht.

Y: Is dat wel eens misgegaan?

006: Eén keer, maar niet bij een liveblog. Collega stuurde toen een filmpje door. Daarop stond een hertje dat in de [lokaal water] was terecht gekomen. Onze kijkers vinden dat sowieso een goed beeld. Het bleek vijf jaar eerder bij de Franse kust geweest te zijn. Ik ging iets te veel uit van mijn collega. Ik weet dat je binnen twee kliks het had kunnen controleren, maar omdat het via een collega is, dan doe je het toch iets minder snel, en het was een erg lome zaterdag...

Y: Wanneer publiceert u een bron op een liveblog? Waar moet het aan voldoen?

006: We hebben ook een politieteam waar we contact mee hebben, er is vaak een politieteam betrokken bij groot nieuws waar we over livebloggen. Als zij zeggen: dit is goed genoeg, of dit... doe maar niet. Een filmpje is zo doorgestuurd. Dit ziet er wel betrouwbaar uit, als ik twijfel stuur ik het door, als ik niet twijfel plaats ik het. Bij de boerenprotesten waren er 10, 12, mensen op de redactie. Dus, ja, dan zijn we met meer mensen...

Y: Wat is er normaal op de redactie?

006: Nu is iets van vier á vijf mensen vanwege corona. Maar we moeten thuiswerken. We schalen wel één á twee mensen op als we een liveblog hebben zoals de boerenprotesten...

Opdracht 1

Tijd	Handeling	Verificatiemethode
01.00	Slaat gelijk de foto op en plaatst het in Google Reverse Image Search.	Expliciete
02.00	006 Snijdt de foto zodat de foto alleen nog de foto gezocht wordt en niet de tekst eraan.	
03.00	Plaats deze in Google Reverse Image Search en bekijkt de foto's waar twee links stonden.	Expliciete
04.00	Komt via de site Pressreader uit bij het artikel van The Washington Post.	
04.30	Concludeert dat het Art Fennell is en de bron The Washington Post. "Dit is een vrij betrouwbare bron", en "Pressreader ook"	Non-elitebron
05.00	Plaatst de foto van de Washington Post nog in Reverse Image search maar vindt geen andere bron.	Expliciete
06.00	Bekijkt nog even de bron gegeven in het Word bestand. Concludeert dat die niet betrouwbaar is door er doorheen te scrollen.	
06.30	Googlet nog een keer de foto gegeven bij Washington Post en bekijkt twee pagina's.	Expliciete
07.00	Concludeert dat hij het antwoord heeft.	

Opdracht 2

Tijd	Handeling	Verificatiemethode
08.00	Bekijkt gelijk de video gegeven. 006 maakt een screenshot van het beeld.	
09.00	Googlet 'Find original video YT'. 006 bekijkt Vinyard om te kijken hoe dit moet. Maar ziet hier een tool die gedownload moet worden. Dat heeft 006 liever niet.	
11.00	Komt uit bij een Reddit pagina en zegt: "dat is altijd wel handig" en komt zo bij TinEye terecht. Leest daarna de informatie van Reddit door.	
13.00	Komt op een andere website terecht die ook verwijst naar TinEye. "Video's doe ik niet elke dag. Foto's wel."	
14.00	Plaatst de screenshot in TinEye en vindt hierdoor een artikel van The Guardian.	Expliciete

15.00	"The Guardian is vrij betrouwbaar. Oh, ik ken deze al," zegt 006 zodra 006 het artikel leest. Concludeert dat het Tara Jane Langston is.	Non-elitebron
-------	--	---------------

Opdracht 3

Tijd	Handeling	Verificatiemethode
16.00	Slaat gelijk de foto op die gegeven wordt.	
16.30	Bekijkt de website en concludeert vrij snel dat de website niet erg betrouwbaar overkomt. "Maar we gaan het bekijken", aldus 006.	Hybride achtergrond
17.00	Plaatst de foto gegeven in het Word document in Google Reverse Image Search.	Expliciete
18.00	Stelt de tijd in van Google Search naar alleen artikelen van het afgelopen jaar om het oudste artikel te vinden met deze foto.	Expliciete
18.30	Komt op de website van GeenStijl. "Misschien is daar een link naar mainstream media?"	
19.00	Plaatst de foto in Tineye, "omdat Google weinig resultaten oplevert". TinEye geeft daarna nul resultaten	Expliciete
19.30	Googlet 'Find First Time Picture Published' maar vindt daar ook niet wat 006 zoekt.	
20.00	Plaatst de foto nog een keer in Google Reverse Image Search en bekijkt de resultaten bij Google Images, maar vindt daar geen betrouwbare bronnen. "Dit is een lastige"	Expliciete
21.30	Is op zoek naar een goede bron van de foto zodat die via de HTML code kan kijken waar de foto vandaan komt.	Expliciete
23.00	Plaatst de HTML link in Google Reverse Image Search om op meer resultaten te komen.	Expliciete
25.00	006 vindt een grotere afbeelding en plaatst deze HTML link weer in Reverse Image Search om te kijken of er een ander resultaat uitkomt. Gebruikt daarna de opgeslagen foto om nog een keer te kijken of via deze methoden er meer resultaten komen.	Expliciete
26.00	Vindt de website van wanttoknow.	
27.00	Origineel lijkt op complottheorie-site te staan. En dat vertrouwt 006 niet. Herkent deze ook. De type nieuwsberichten geven aan dat ze complotsites zijn. Concludeert daarom dat de foto niet echt is. "Er is geen goede bron te raadplegen."	Hybride achtergrond

Geïnterviewde: 007

Interviewer: Yvet Jody Maassen (Y)

Datum: 14 september 2020

Locatie: Skype, Den Haag

Leeftijd: 27 jaar

Ronde 1: identiteit

Y: Bij welk mediabedrijf werkt u?

007: Ik ben zelf freelance journalist, maar ik werk voor een groot deel van mijn tijd bij [lokale omroep].

Y: Schrijft u ook nog dingen voor andere media?

007: Ja, ik publiceer en ik geef trainingen. Ik werk een deel van de week bij [lokale media] als eindredacteur en als verslaggever. Dat is deels vrijwillig verslaggeverswerk en deels betaald. Naast al het eindredactie werk, heb ik ook nog een paar journalistieke onderzoeksprojecten waarvoor ik zelf financiering heb gezocht en die publiceer ik dan bij [lokale omroep] en bij de [ander lokale krant]. Daarnaast doe ik informatie naar desinformatie, nepnieuws, en dat levert niet per se stukken op maar leidt voornamelijk tot trainingen en lesmateriaal.

Y: Wat is je functie? Je zei al dat je eindredacteur bent bij [lokale omroep] en journalist en je geeft trainingen.

007: Ja, wat ben ik? Ik zeg meestal dat ik journalist ben en trainer. Dus ja, dat eigenlijk, voornamelijk. Ja, wat is mijn functie? Ik heb zelf een eigen bedrijfje en als mensen iets willen en dat gaat zo breed als van: het maken van een nieuwsbrief voor iemand tot hand en span diensten bij een expositie, maar ook in de journalistiek training geven.

Y: Hoe lang zit je al bij [lokale omroep]?

007: Daar ben ik begonnen in 2016 als vrijwilliger bij het programma [wetenschapsprogramma]. En ja, vervolgens ben ik in 2017 als politiek verslaggever gestart en dat heb ik een tijdje gedaan als vrijwilliger en dat doe ik nu nog steeds als vrijwilliger. Daarnaast heb ik zelf een paar onderzoeksjournalistieke projecten. Daar ben ik in 2018 mee begonnen en sinds maart van dit jaar ook als eindredacteur ook, twee dagen in de week.

Y: En wat houdt dat in, eindredacteur?

007: Nou, dat betekent dat je de grotere lijnen van de redactie uitzet, zoals de begeleiding van vrijwilligers, wij hebben voornamelijk vrijwilligers, verhaal ideeën bedenken en toetsen of een verhaal aan de journalistieke randvoorwaarde voldoet. Nou ja, of er genoeg bronnen zijn gebruikt en of er taalfouten in zitten, is er wederom gepleegd? Eigenlijk is het de grote check op het journalistieke deel van de omroep.

Y: En jij hebt dus ook gewerkt aan liveblogs en doe je dat nog steeds?

007: Ja dat klopt. Nou, dat ligt er net aan, als er een reden is om een liveblog te starten dan doen we dat. Nou ja, dat verschilt een beetje. Kijk op dit moment gebeurt er niet zo heel veel, maar toen, bijvoorbeeld, de eerste corona uitbraak in Nederland en er maatregel na maatregel kwam, hebben wij wel een liveblog voor 2-3 dagen gehad. Maar, bijvoorbeeld, ook met [lokale feestdag] in de stad of op Koningsdag en dat gaat meer over voortdurend updates met foto's en videos, dat kan van alles zijn. Of bij een storm, zeg maar. Eigenlijk, meer gebeurtenissen waar het nieuws zich snel ontwikkelt. Maar de laatste keer was 1 maart toen corona uitbraak in Nederland.

Y: Dus jullie kijken echt van, past het nu erbij of is het nu relevant om een liveblog te starten? Dus de ene keer doe je een liveblog twee keer per week en de andere keer doe je het maandenlang niet?

007: Ja, precies. Ik moet zeggen bij [lokale omroep], dat wij dit een keer of vijf á zes doen per jaar en dat is meestal wel gepland. Nou ja, misschien wel meer eigenlijk, want we hebben ook de [lokaal evenement] en daarvan verslag doen en daar kan je dan een afrondend artikel overschrijven. Maar het is ook leuk voor mensen om voortdurend de foto's uit de stad en eigenlijk een zichzelf ontwikkelde pagina te hebben. Maar ook bij de verkiezingen, het zijn verschillende momenten.

Y: Maar de laatste keer dat je er zelf aan hebt gewerkt was ook met corona?

007: Ja, dat klopt.

Y: Wie wordt er eigenlijk gevraagd om mee te werken aan een liveblog?

007: Ja, eigenlijk iedereen die bij [lokale omroep] actief is. Dus wij kijken meestal, het ligt er een beetje aan, wat voor soort liveblog het is. Dus als je het over corona hebt, toen was het met de mensen op de redactie en daar was ik een deel van de tijd niet bij. Maar, dan is het iedereen die er is, alle hens aan dek in dit geval, allerlei mensen bellen en het nieuws brengen. Maar, als je kijkt naar [lokale feestdag], dan zijn er een aantal verslaggevers in de stad aanwezig en een aantal mensen op de redactie die dat verwerkt, dus het is een combinatie van beiden.

Y: Dus eigenlijk iedereen die bij [lokale omroep] werkt of vrijwilliger is, kan meewerken aan een liveblog?

007: Ja, ja. Nou wij proberen te kijken van wie heeft waar zijn kwaliteiten. Sommige mensen zijn wat actiever in het verslag doen en anderen zijn beter in het verwerken van dat verslag en dat combineert dan een beetje beide kanten op.

Y: Is er dan ook een taakverdeling bij een liveblog?

007: Jawel, het verschilt een beetje aan het aard van de liveblog. Want als je echt een nieuwsliveblog hebt waarbij je van tevoren niet weet wat er gaat gebeuren, dus bijvoorbeeld corona of de verkiezingsuitslag of dat soort dingen, dan ontwikkelt zich dat een beetje. Meestal heb je dan wel iemand die de blog bewerkt, want de pagina kan alleen door één iemand bewerkt worden, en dan andere mensen die voor de content zorgen. Maar, als je dingen in de stad doet dan wisselt het ook wel paar dag, want dan heb je mensen die even voor twee uurtjes naar de stad gaan en dan terugkomen en dan gaat weer iemand anders, dat wisselt allemaal af.

Y: Dus wat ik van je hoor, als er een evenement is dan is er ook een live verslaggever en die levert content aan mensen die kijken of zij iets kunnen aanleveren en dan is er nog een iemand die er voor zorgt dat het technisch erin komt?

007: Ja precies, die persoon hoeft niet de hele dag hetzelfde te zijn, maar uiteindelijk is er wel één persoon die dat op dat moment doet.

Y: Jijzelf, waar zit jij als er een liveblog is? Jij stuurt het aan, neem ik aan?

007: Ja precies, ik ben sinds maart actief, dus de eerste en laatste keer dat ik met een liveblog te maken had, was dat met corona. Ja, met evenementen ben ik meestal eerder in de stad als verslaggever dan dat ik zelf de technische dingen doe. Dan zorg ik voor de vulling van het liveblog. En ja, het is beetje gissen hoe het nu zou moeten werken, want het is best wel veranderd bij de redactie. Maar dan kan ik mij voorstellen dat iemand het bijwerkt en dat ik vooral kijk naar de iets grotere lijnen zo van: oké, wij hebben dit en dit opgeschreven, wat gaan we verder uitzoeken, wat is nog niet helemaal duidelijk, wat missen we nog aan de liveblog, wat is belangrijk om aandacht aan te besteden. En ook, aan de ene kant heb je een liveblog, maar aan de andere kant zijn sommige dingen zo groot die in een liveblog staan, dat er een apart artikel over moet verschijnen. Dat merkten wij bij corona heel erg, van ja, bij sommige gebeurtenissen of sommige nieuwsfeiten vonden wij het wel zo belangrijk dat we er een apart artikel bij hadden geschreven. Die keuzes maken, dat ligt wel een beetje bij de eindredacteur maar is meestal in overleg met de redactie van: vinden wij dit belangrijk? Ja, het is wel een groot nieuwsfeit, dus dan maken wij er een apart artikel van.

Ronde 3: Verificatie

Y: Dus als je dan een liveblog hebt en je werkt eraan, hoe zorg je ervoor dat dingen geverifieerd zijn voor een liveblog?

007: Nou ja, dat is journalistiek handwerk. Dus, ja dat is net zoals bij andere artikelen, maar bij een liveblog gaat het soms wat sneller. Kijk bij evenementen is dat iets minder relevant, want daar zorg je ervoor dat de verslaggever ter plaatse is, die heeft een bepaalde waarneming of die maakt foto's, audio of video en dan is dat het wat je uploadt op de liveblog. En dan ga je ervan uit dat die journalist zijn werk doet. En bij wat meer hard nieuws, ja dan komt het op hetzelfde neer zoals normaal, namelijk, ik hoor iets en dan ga je even bellen met iemand of even het proberen te checken, een tweede bron te vinden vinden of de politie bellen als het om stormen of dingen gaat: van ja, klopt dit? Ja, het is wel, het liveblog is wel iets meer een ontwikkelings product. Kijk, bij een artikel, die publiceert je en dan is dat het en bij een liveblog merk je wel dat je soms halve feiten publiceert, van okay, op dit moment zijn er vier mensen die rapporteren dat het hier en hier heel druk is, maar de gemeente heeft nog niet kunnen reageren. Dus je meldt eigenlijk wat er is, hoe de situatie is, en wat je niet weet en dat maakt dan het verschil met een ander soort artikel.

Y: Wat maakt een ander artikel geverifieerd? Een item of bron voor een ander artikel?

007: Nou ja, dat het gecheckt is. Dat betekent dat je als iemand iets zegt waar de gemeente over gaat, dat je de gemeente navraagt en ja, dus altijd checken bij degene die erover gaat. En dat is in de openbare ruimte de gemeente of de politie of bij een brug Rijkswaterstaat. Allerlei organisaties heb je natuurlijk, politieke partijen, maatschappelijke dingen, wijkverenigingen, dat kan van alles zijn. En je checkt ook even van, hey: heeft degene die deze informatie heeft verspreid belang bij de informatie, dan moet je al wat terughoudender zijn en kijken of je het nog beter kan checken. Dus ja, het gaat heel erg over dat een bron is geen bron in de journalistiek en hoor en wederhoor, echt het basisprincipe van de journalistiek.

Y: Want je zegt ook: 'het basisprincipe van de journalistiek', vindt jij fact-checking en verifiëren daaronder vallen?

007: Ja, dat is het enige wat je als journalist moet doen eigenlijk en veel andere taken heb je niet dan ervoor zorgen dat wat je opschrijft klopt. Je hebt heel veel vrijheid als journalist dus je mag alles opschrijven maar die vrijheid komt ook samen met betrouwbaarheid en mensen zullen je meer betrouwbaar gaan vinden als je altijd dingen opschrijft die kloppen en daarvan moet je het hebben. Je kan natuurlijk van alles opschrijven maar als iedereen zegt: ja dat heeft hij maar geschreven en dat klopt toch nooit, dan heeft het nooit zin om iets op te schrijven. Dat is zeg maar je enige handelsmerk, die betrouwbaarheid en dat het altijd klopt wat je opschrijft. Namelijk als je iets opschrijft wat heel pijnlijk is voor een bepaalde organisatie, dan weet iedereen wel van het klopt altijd wat er staat en in dit geval dus ook.

Y: Wat is voor jou de belangrijkste taak als journalist?

007: Verslag doen van wat er zich afspeelt. Dus laten zien wat er in de samenleving gebeurt en dat gaat van een leuke dansmiddag bij het lokale buurtcentrum tot een minister-president die er een beetje een potje van maakt achter de schermen zonder dat iemand het ziet en alles wat ertussen zit natuurlijk. Dus dat is zowel onthullende als verslaggevende journalistiek. Het op een podium zetten van dingen of dat nou negatief of positief is.

Y: En hoe kies je dan wanneer iets een podium krijgt?

007: Ja, dat is afhankelijk van je redactie en wie je als journalist bent. Dus ik ga vaak af op iets waarvan ik denk: dit is opvallend of huh hoe zit dit dan? Waarom heeft iedereen het hierover? Of dit kan toch niet door de beugel? Nou dat soort vragen eigenlijk en daar ga ik verder op in, uitzoeken. Of waarom is er nooit aandacht voor een bepaald onderwerp? Ja dat kan van alles zijn, dus eigenlijk de verbazings-vragen.

Y: Krijg jullie bij een weleens liveblog user-generated content binnen? Dus berichten van derden?

007: Jazeker wel. Dus dat gaat vaak om foto's. Video's ook wel van sociale media. He, op Facebook verschijnen vaak in de verschillende Facebook groepen over [stad] allerlei video's en foto's en ook wel via de mail mensen die foto's sturen of via een privé bericht op Instagram. Ja, via allerlei kanalen komen er wel dingen binnen en die gebruiken wij ook.

Y: En hoe controleer je deze bronnen?

007: Ja, dat is lastig. Meestal is het een aanvulling, denk ik, op iets wat wij al gecontroleerd hebben. Dus denk aan de schietpartij in een wijk in [stad] een tijdje terug en dan is er al een verslaggever van ons ter plaatse. En dan zie je wat er aan de hand is en dan krijg je van iemand een video van het moment dat er geschoten werd. Dus je weet dat dat heeft plaatsgevonden zojuist, je weet de straat, je weet waar het zich heeft afgespeeld. En dan krijg je de beelden waarvan je vrij makkelijk kan zien of het van dat moment is, omdat je de straat herkent en het zonlicht en de situatie helemaal kan inschatten.

Y: Ja, want je weet of het zonnig was of aan het regenen omdat iedereen een regenjas aan had.

007: Ja, precies, dus je ziet gewoon van: dit is een half uur geleden gebeurt, nou dan kan je heel makkelijk zien aan het licht of aan de auto's die in de straat staan, je kan het heel makkelijk aanvoelen. Het gaat wel om een gevoel in dat geval want het kan altijd zijn dat iemand het gefabriceerd heeft. Maar ja, daar vaar je een beetje op, hoe check je dat? Ja, toch wel op eerste instantie op basisgevoel en als dat niet helemaal goed zit... Nou ja, een voorbeeld hiervan, we kregen een foto doorgestuurd van toen het keihard regende buiten van een ondergelopen stationsplein met water. En daarvan zei iedereen meteen: 'hier moeten we direct een bericht van maken en kan iemand even gaan kijken wat daar nu

speelt?' Ik zat nog in de trein maar zou over 20-30 minuten aankomen op het station, dus ik kijk zo wel eventjes. Maar ik keek al in de trein en toen zag je al op de foto dat iemand op een fiets zat met een tas van de V&D. En toen was het al vrij snel duidelijk en als je ook verder inzoomde op die foto zag je allerlei oude gebouwen die inmiddels gesloopt zijn. En daarvan was het dus al binnen 10 minuten duidelijk in de Whatsapp groep: 'hey, deze foto is wel gek, dat iemand een V&D tas heeft en dat er gebouwen staan die er niet [meer] staan. Dus dat bleek om een foto van 10 jaar geleden te gaan. Dus het gaat ook een beetje om aanvoelen en het echt te factchecken.

Y: Dus je zegt ook al: wij gaan er ook naar toe. Jullie hebben ook natuurlijk lokale journalistiek en dan denk je ook snel van: even kijken of dit wel helemaal klopt?

007: Ja, jazekeer. Ja, want vaak omdat wij zelf ook foto's nodig hebben om te publiceren, dat gaat een beetje hand in hand, want als er inderdaad die grote wateroverlast is dan ga ik zelf wat mooie foto's maken en dan even rondvragen en kijken wat er daar gebeurt. Ja, je wilt toch er bij zijn om te kijken wat er speelt. Maar ook gisteren, zou er een groentetuin vernield zijn in [dorp], dan zegt iemand van ons die in [dorp] woont van: 'ik fiets er morgen even langs' en dan komt hij er langs en is er niets te zien. Dan is de *story* al overgewaaid, zeg maar, en dan kan het nog wel zo zijn dat er gisteren iets was, maar dan is het nu niet zo relevant, want als het nu niet meer te zien is dan was het iets kleins geweest en geen ravage ofzo. Nee, wij gaan veel langs, zo vaak levert het wat op om even langs te gaan, omdat je even de buurman spreekt of iemand die langsloopt. Want als er iets aan de hand is in een bepaalde straat, dan ben jij niet de enige die daar geïnteresseerd in is, er komen allerlei mensen naar buiten. Mensen gaan een beetje ouwehoeren met elkaar, ze hebben iets gezien misschien of iemand weet misschien 10 jaar geleden ook of iets daar gebeurde, je krijgt zo veel sneller een verhaal dan als je dat achter je laptop moet uitzoeken.

Y: Stel je hebt een foto of een video van een burger, wanneer plaats je het op een liveblog? Waaraan moet dit voldoen?

007: Nou, ik denk dat, als het om evenementen gaat of zo, dan is de standaard niet super hoog. Omdat het voor mensen ook leuk is om hun eigen beelden terug te zien op een liveblog. Dus als ze iets opsturen en het is niet crappy content, dus het is wel gewoon normale kwaliteit en er staat iets leuks op.

Y: Gezellige foto's bij de kermis, bijvoorbeeld?

007: Ja, of een selfie in de achtbaan, kijk dat is gewoon superleuk om te gebruiken. En ja, dan kan je wel zeggen van, we hebben al vijf van dat soort foto's ofzo, maar ja die zesde foto, dat is echt niet erg en het is ook wel leuk om te laten zien dat mensen het naar hun zin hebben. En zij zien dit weer terug en sturen het weer door naar hun vrienden en familie van: kijk ik sta op [lokale omroep]! Dat helpt je medium ook vooruit en helpt ook een beetje het liveblog van sfeer te voorzien. Maar als het meer om nieuws gaat, dan kijken we wel een beetje van: voegt dit echt iets toe? Dus als het om de tiende foto gaat van een gesloten museum dan denk ik niet dat we het zouden plaatsen. Nee, kijk tenzij het... Als iemand gewoon een foto heeft gemaakt van een bordje "museum gesloten" en wij hebben er daar al vier van, dan gaan wij die niet als vijfde plaatsen. Maar als het nou iemand is die dan een selfie maakt met dat gesloten museum, misschien wel. Dus het gaat ook wel een beetje over het karakter ervan: is het een uniek beeld? Voegt het echt iets toe? Is het een persoonlijk verhaal, want dat doet het veel beter dan als iemand een random foto maakt.

Y: Dus je kunt ervan uitgaan dat als het een foto is met iemand erop, dat dit waarschijnlijk sneller door de persoon weer wordt doorgestuurd.

007: Ja, daar denk je wel inderdaad over na, natuurlijk. Dat is ook wel één van de redenen om met User Generated Content te werken, zodat je een breder bereik krijgt en niet alleen maar beelden van je verslaggevers, maar ook dat van andere mensen.

Opdracht 1

Tijd	Handeling	Verificatiemethode
00.30	Zoekt op de website van Frans Heslinga van de bron naar de foto die onderzocht moet worden.	
01.00	007 slaat de foto op en gaat Google Reverse Image Search gebruiken.	Expliciete
02.00	Vindt bericht van Tracy Jan op Twitter met de foto van de opdracht, linkt haar aan het artikel van de Washington Post.	
03.00	Controleert wie Tracy Jan is. Ziet op Twitter staan dat ze werkt bij The Washington Post. En ziet een link naar het artikel van de Washington Post.	Hybride achtergrond
04.00	Vindt het artikel bij de Washington Post waar 007 de naam Art Fennell vindt. Concludeert dat dit het eerste antwoord moet zijn.	
04.30	Kijkt verder naar andere bronnen waar eventueel de foto ook geplaatst is.	
04.30	Controleert de foto nogmaals, maar dan gebaseerd op de foto van Tracy Jan - van het artikel, zonder de bewerking van die in Word-document staat. Maar ziet geen andere bronnen.	
05:00	007 vindt een artikel van The Observer en scant de tekst. "Het zou ergens in het artikel moeten staan", zegt 007 over waar de bron van de foto vandaan komt.	
06.00	Bekijkt op basis van een van de foto's van de andere mannen in het artikel van de Washington Post een bericht geplaatst op The Telegraph	
06.30	Googlet op de naam Art Fennell, maar vindt niet de foto van de opdracht.	Cross checking bronnen
07.00	Bekijkt nogmaals de foto op Twitter en de tekst erbij.	Hybride achtergrond
08.00	007 verwacht dat The Washington Post artikel beschrijft waar de bron vandaan komt. En bekijkt nogmaals de andere linkjes in het artikel.	
09.00	Gaat nog even op de sociale media van Art Fennel kijken: "Denk dat hij het zelf geplaatst heeft." Ziet geen foto die er op lijkt op Instagram en Twitter.	Cross checking bronnen

10.00	Concludeert dan The Washington Post, opent nog kort Facebook, maar rond de opdracht af.	
-------	---	--

Opdracht 2

Tijd	Handeling	Verificatiemethode
11.00	Bekijkt het filmpje en vertaalt de Arabische tekst uit het filmpje. "Besmet in Engeland", zegt 007 op basis van de vertaling via Google Translate.	Expliciete
12.00	Beschrijft dat het filmpje niet veel views heeft. Bekijkt het account en wat voor filmpjes er zijn. "Veel bullshit," zegt 007 gebaseerd op een overzicht op Youtube van andere filmpjes. En ziet geen reacties onder het filmpje van de opdracht.	Hybride achtergrond
16.00	Bekijkt het hele filmpje nu af. Kan daar niet echt iets uit opmaken	
18.00	"We kunnen Google proberen." Googlet "Video intensive care Young woman UK." en ziet verschillende video's met dezelfde vrouw.	Cross checking bron
19.00	Concludeert dat het een bekende video is omdat The Guardian er ook een item over heeft gemaakt. "The Guardian op zich goed aangeschreven naam."	
20.00	007 vindt de naam in het filmpje van The Guardian en googlet daarna haar naam. Vindt een Facebookpagina. Maar kijkt toch verder	Cross checking bron
21.00	Ziet een artikel van De Standaard met ook de naam Tara Jane Langston. Concludeert dat dit dan het antwoord moet zijn. Als zoveel verschillende media dit concluderen. "Die hebben hun werk ook goed gedaan", zegt 007.	Cross checking bron

Opdracht 3

Tijd	Handeling	Verificatiemethode
22.00	Leest het artikel van de bron die gegeven wordt in het Word-document.	
23.00	Begint met googelen van de HTML link in Google Reverse Image Search. Ziet daar allemaal sites "die ik niet zoek", aldus 007.	Expliciete
24.00	Bekijkt Aboutaleb en ziet dat hij vrij jong oogt. En linkt dit met dat de foto uit 2016 komt, en dat dit dus wel eens zou kunnen kloppen.	

25.00	Bekijkt de donatiepagina van Indignatie en concludeert dat daar geen verder informatie staat over de website.	Hybride achtergrond
26.00	Kijkt of er een bron tussen zit die iets anders heeft geplaatst dan de foto's.	
26.30	Googlet Aboutaleb en Ollongren. En ziet bij afbeelding een artikel van RTL Nieuws en Bilderberg. En ziet Aboutaleb en Ollongren op de foto. En bekijkt de datum. (2016)	Cross checking bron
27.00	Scant door het artikel. Ziet alleen niet wie de foto's gemaakt heeft bij het artikel.	
27.30	Ziet tussen de Google Image Search op Aboutaleb en Ollongren een andere foto van de twee politici. Ook met een kopje dat ze bij Bilderberg zijn. Dit vindt 007 nu vrij klaarblijkelijk.	
28.00	Googlet 'Bilderberg 2016 Ollongren' en ziet weer het artikel van RTL Nieuws. Vindt het een nadeel dat alleen RTL Nieuws het heeft gezien. Had graag tweede legitieme bron gezien die dit ook concludeert.	Cross checking bron
29.00	Concludeert dat de foto wel klopt op basis van zijn zoek.	
30.00	Google Image Reverse Search met HTML link de foto van het artikel van Indignatie en bekijkt welke via Google als eerste geplaatst is.	Expliciete
31.00	Gaat er nu van uit dat Ollongren wel bij Bilderberg is geweest en de foto als eerst bij Wanttoknow is geplaatst. Zegt dat dit voor nu zijn antwoord is, maar geeft twijfel aan.	

Geïnterviewde: 008

Interviewer: Yvet Jody Maassen (Y)

Datum: 21 september 2020

Locatie: Skype, Den Haag

Leeftijd: 33

Ronde 1: Identiteit

Y: Bij welk mediabedrijf werkt u?

008: [Landelijke krant]

Y: Is dit het enige medium waarvoor u nu werkt?

008: Ja, ik heb nu een contract met de [landelijke krant], dus ik mag ook niet meer voor een ander schrijven.

Y: Nou dat is heel fijn, een vast contract hebben, toch. Wat is uw functie daar?

008: Ik ben redacteur, tegenwoordig heb ik een portefeuille. Ik deed eerst de nieuwstafel, nu schrijf ik over de [sector], bij de ondernemers redactie.

Y: Bij [landelijke krant] wat ik eerder gehoord is, je hebt de nieuwstafel met het snelle nieuws, en een portefeuille, dat is dat je je eigen [sector] probeert te volgen.

008: Precies.

Y: Hoe lang werkt u al voor het [landelijke krant]?

008: In dienst twee jaar en daarvoor heb ik nog een half jaar gefreelanced.

Y: Deze functie heb je net? De nieuwe functie?

008: De functie heb ik twee jaar nu.

Y: En tijdens het freelancen heb je meer de nieuwstafel gedaan.

008: Ja, ja ja.

Ronde 2: Liveblog

Y: Je hebt ook eerder meegewerkt aan een liveblog bij het [landelijke krant].

008: Niet heel vaak, maar we hebben in de tijd dat ik net begon wel eens voor een kort moment een liveblog gehad. Bijvoorbeeld als de ECB een vergadering had, de Europese Centrale Bank. Dat kan nog wel effect hebben op de koers, dus dan hadden wij een liveblog

tijdens die vergadering over wat er gebeurde, en dan zag je ook met de vergadering mee de koersen veranderen.

Y: Oh [lach]

008: Dat was een leuke manier in zo'n live vorm te gieten. Verder, ik doe nu een portefeuille, maar als je een portefeuille doet betekent het dat je soms de nieuwsdienst doet. Dat doe ik een enkele keer in het weekend op zaterdag of zondag, uhm, en een enkele keer doordeweeks 's ochtends vroeg of 's avonds laat. Uhm, en dan doe ik ook wel eens... op dit moment met corona hebben we continu twee liveblogs lopen, nu echter nog één. Dat waren er heel lang twee. Eentje over corona in het algemeen en de maatregelen die genomen worden en de effecten van corona.. um, en het ander meer over wat er op de beurs gebeurt en dat nu met corona ook veel beweeglijker is. Dat vraagt weer om heel andere soort berichten. Beide liveblogs heb ik gedaan, maar goed, alleen als ik aan de beurt was en dat is dus niet elke dag.

Y: En uhm. Hoe werkt bij jullie een liveblog? Je had het er al over, de ECB, als zoiets gebeurd. Corona. Wanneer maken jullie de keuze om een liveblog te maken en wie maakt die keuze?

008: Volgens mij wordt die keuze door de chefs gemaakt, dan hebben we de nieuwschef die zegt of het wel of niet gebeurt, uhm. Met corona is besloten door de hoofdredactie om continue een liveblog bij te houden. Of er wel of geen liveblog komt, dat ligt wel hoog in de organisatie, of daartoe wordt besloten of niet.

Y: Ja, dus niet dat jezelf zegt van ik denk dat dit wel...

008: Nee, nee.

Y: Wie werkt er voor zo'n liveblog, wie doen dat normaal gesproken

008: Eigenlijk heel simpel. Het beursblog wordt tijdens werktijden door de beurs redactie opgezet en het corona liveblog in principe door de nieuwstafel: de makers van het urgente nieuws. Buiten kantooruren dan doet de nieuwstafel alles eigenlijk.

Y: Ja, dus buiten kantooruren is de nieuwstafel voornamen degene die...

008: Ja, eigenlijk de enige.

Y: In jouw functie, je hebt een portefeuille maar af en toe moet je ook de nieuwstafel doen.

008: De nieuwstafel doen, ja

Y: Stel dat je op zo'n functie zit dan kan het zijn dat je aan een liveblog werkt?

008: Ja.

Y: Wat is het laatste waar je aan mee hebt gewerkt?

008: Poeh, ik zou het niet weten, volgens mij was dat op een zaterdag. Toen was het niet een hele drukke tijd. We hebben met corona besloten om die liveblog voor een langere periode te doen, op sommige dagen was er dan heel veel nieuws, andere dagen viel dat ook wel mee. Dat was niet de meest stressvolle dag.

Y: Als er geen tweede golf op komst is, wordt dat wat minder...

008: Ja.

Y: Ik had al gevraagd wie wordt ongeveer... Wie worden er gevraagd voor die liveblog, zijn dat eigenlijk mensen die voor de nieuwstafel werken?

008: Bij ons heb je [collega], die heeft heel lang geschreven, en die deed het dan vrijwel elke dag.

Y: Die was een beetje chef uh?

008: ... in vaste periodes, door een vast persoon te doen. Maar gebeurt ook regelmatig dat dat niet lukt.

Y: Is er een taakverdeling bij de liveblogs of zit er één iemand op, of hoe...?

008: Er zit in principe één iemand op. We hebben ook niet speciaal software voor zo'n liveblog. Dus dat betekent letterlijk dat niet twee mensen tegelijkertijd in het stuk kunnen zitten. Dus dat ook niet meer dan één persoon er tegelijkertijd aan kan werken. Wat we wel doen... En dat is in praktijk de vraag in hoeverre dat uitkomt. De gewone redacteurs worden ook gevraagd om een stukje aan te leveren wanneer er iets in hun portefeuille gebeurt wat voor de coronaliveblog of beursliveblog interessant is. En dat sturen ze dan naar de redacteur die op dat moment de liveblog doet.

Y: Maar ligt het er een beetje aan of die redacteur dat doet, of er tijd voor is?

008: Ja, ja. Dat betekent de facto, dat het gros van de berichten door die ene auteur worden gemaakt.

Y: En stel je doet zo'n liveblog, wanneer plaats je er iets op. Wanneer is iets liveblog waardig om het zo te zeggen?

008: Uhu, [stilte] ik denk dat wij die afweging anders maken dan veel andere media. Zeker met het beursblog is dat wanneer het de koers van een aandeel wel echt kan veranderen, en is dat een overweging. En uhm. Ik denk bij de corona liveblog ligt de grens een beetje wanneer het een groot effect kan hebben op de samenleving of de economie. Uhm. En wat dat een groot effect is dat hangt er een beetje van af.

Y: Ja, dus dat ligt een beetje aan wat de impact is wanneer je daar..

008: Het is natuurlijk zo dat als er heel weinig groot nieuws is, dan leg je de lat automatisch iets lager legt.

Y: Wat komt er dan als de lat iets lager ligt?

008: Zeker die eerste dagen met corona, uhm, dan buitelden er miljarden beslissingen over elkaar heen, en dan moet het nieuws heel belangrijk zijn wil je het in je liveblog vermelden, maar wanneer er minder van die grote beslissingen worden genomen, dan kan een individueel bedrijf wat sneller aan de orde komen.

Y: Normaal zou, een lokale ondernemer iets minder snel uitgelicht worden als er tien omvallen dan als er maar eentje omvalt, dan valt die ene iets meer op, laat ik het zo zeggen.

008: Ja ja, nee op die manier. Over lokale ondernemers schrijven we niet zo snel, behalve als het weer model staat voor iets groters. En dat staat het in deze tijd ook wel snel.

Y: Een beetje *offroad* nu, met deze vraag. Weet je, je bent journalist bij het [landelijke krant], wat is voor jou de belangrijkste taak als journalist.

008: In zijn algemeenheid?

Y: Ja.

008: Ik denk dat onze hoofdtaak is om uh, onze lezers te helpen met informatie, waarmee zij betere beslissingen kunnen nemen. [Stilte] Dus uiteindelijk, informatie waar onze lezer, dat zijn of beleidsmakers, bestuurders van een bedrijf soms ondernemers zelf, die moeten continue zelf beslissingen maken, de informatie die wij in de krant aanleveren die helpt hen om betere beslissingen te maken. Om betere beslissingen te nemen, dat is uiteindelijk ons streven...

Y: Ja. En...

008: Dat betekent dat je berichten maakt over wat voor trends er bij bedrijven zijn, uhm wat voor belangrijke regelgeving er veranderd is, of wat het effect daarvan is op ondernemers. En ook wel wat er in de samenleving in bredere zin gebeurt heeft er daar invloed op. Uhm. Wat voor beslissingen er dreigen te worden genomen.

Y: Ja, uh...

008: Dat probeer je in een mix te doen zodat je ook wat makkelijkere verhalen hebt, wat leukere verhalen om te lezen.

Y: Ja.

008: Hetgeen waarvoor ik op aarde ben, is toch te laten zien hoe de samenleving in elkaar zit, waardoor de lezer uiteindelijk zijn eigen werk beter kan doen. En uh de informatie? Is dat helder of...?

Y: Jazeker, het was echt een mooie concrete zin. Uhhh. En de informatie die de samenleving en bij jullie de beleidsmaker laten zien, wanneer laat je die zien? Welke keuzes maak je daar in?

008: Wanneer iets belangrijk genoeg is of...?

Y: Ja..

008: Ja dat is niet zo'n hele harde grens uhm. [Stilte] Ik hanteer daar ook niet hele harde grenzen in zelf.

Y: [stilte] Oké. Dat kan ook. Het is ook een beetje een grote filosofische vraag misschien...

008: Zou je daar een voorbeeld van hebben waarin...

Y: Nou... laten we even terug gaan naar de liveblog. Wanneer denk je, dit is iets wat op onze liveblog mag staan, of kan staan. Wanneer denk je dit is handig voor onze liveblog?

008: Uhm. [stilte]

Y: Handig is misschien niet het goede woord.

008: [Kraak in audio]

Y: Stel, je krijgt informatie binnen, of je ziet een bron, wanneer denk je dit wil ik inderdaad ook op de liveblog plaatsen?

008: In de liveblog meenemen?

Y: Ja.

008: In het begin waren het aantal besmettingen best belangrijk, dat gaf een beetje aan, eigenlijk ook bij gebrek aan beter, hoe de pandemie zich ontwikkelde. Maatregelen van overheden zijn ook wel heel belangrijk. Grote koers reacties. Dus uhm. Wanneer de beurs zoveel procent achteruit gaat?

Y: Of als het aandeel Netflix omhoog gaat?

008: De echte sterke bewegingen zien. Reorganisaties, en dan is het echt weer, als er er tien op een dag aangekondigd worden, dan leg je de lat daarin hoger, dan wanneer dat anders is... Uhm, cijfers van het CBS bijvoorbeeld die uitkomen, die iets duiden over de economie. Dat zijn voor ons vaak wel belangrijke berichten. Is dat wat concreter wat je bedoelt?

Y: Zeker. Dat maak het iets duidelijker. En uh...

008: Individuele personen, dus bijvoorbeeld uh, een beroemd persoon die corona krijgt of iets in die hoek, het ging natuurlijk heel veel over corona, dat doen we in principe niet.

Y: Nee.

008: Of het moet wel weer effect hebben op beleid. Bij Boris Johnson deden we het wel.

Y: Ah okay, ja.

008: Niet percé om hem persoonlijk...

Y: Staatsman is...

008: Effect heeft op hoe het Verenigd Koninkrijk beslissingen neemt op dat moment, omdat er grote politiek consequenties aan zitten...

Y: En uh, voordat je iets plaatst, moet je het ook verifiëren. Kijken of het klopt. Hoe doe je dat met bronnen, waar let je op?

008: Sowieso waar het vandaan komt, uiteraard. Uhm, en dan baseren we ons wel geregeld op de persbureaus waar we lid van zijn, in ons geval Bloomberg en Reuters en ja. Verder heb je een aantal overheidsdiensten zoals het RIVM, die informatie geven. En bij het liveblog, gebruik je toch wel veel van dat soort informatie bronnen. Op je portefeuille kijk je veel verder dan dat, maar juist bij een liveblog, waar het echt om wat grotere thema's gaat, kijk je toch naar de statuur van de afzender.

[audio valt weg]

008: In zo'n liveblog is dat toch wel het belangrijkste...

Y: En zit daar een verschil in tussen dingen die je misschien plaatst op een liveblog en dingen die je misschien plaatst in een artikel, een eigen artikel?

008: Liveblog is meer het snellere nieuws en een eigen artikel daar geef je meer duiding bij. En uhm, bij beide is de afzender wel belangrijk, maar in een artikel werk je ook nog wel eens met mensen die je gesproken hebt, of met, zoals met anonieme bronnen, en dan is het altijd goed dat je meerdere anonieme bronnen hebt en die komen uit verschillende kampen, dat soort zaken, maar in liveblogs komt dat gewoon net wat minder voor. Want vaak geeft de informatie die je hebt, [kraak op verbinding], aan waar het vandaan komt.

Y: Ja.

008: En wat we echt belangrijk vinden is duidelijk aan te geven waar, uhm, de informatie vandaan komt.

Y: Ja, en uhm, krijgen jullie ook wel eens, ook bij liveblog, zoals dat heet... User-generated content, informatie of beelden van mensen op straat, die jullie dingen doorsturen? Via de email of via de app?

008: Nee, eigenlijk niet. In het liveblog vrij weinig. Ik doe het ook niet heel veel.

Y: Nee

008: Misschien dat het wel een enkele keer is voorgekomen. Het gewone nieuws van de straat, dat doen wij ook gewoon ietsjes minder. Dat doen we sowieso niet super vaak in de krant. Dat zouden we wat meer kunnen doen maar...

Y: Ja. Dus als ik...

008: En die dingen verifiëren is een stuk ingewikkelder, maar dat speelt bij ons gewoon net even een stuk minder.

Y: Nee ja daarom. Dat maakt het juist super interessant voor mij. Want niet iedereen werkt bij de [landelijke krant], dus eh ... Geeft een mooi ander beeld.

008: Dat is natuurlijk ook met die overheidscijfers, die officiële getallen, daar kun je ook vraagtekens bij zetten, hoe relevant dat is. Bijvoorbeeld het aantal besmettingen, dat eh, er is een tijd geweest dat er veel vertraging zat in de cijfers. Dan zeg je dat er wel duidelijk bij. Je geeft de reikwijdte van datgene, uh, wat je opschrijft wel duidelijk aan.

Y: Ja, dus dan werk je wel met de overheidscijfers, maar je denkt er alsnog wel kritisch over na. Het is wel, mits en maar, we weten dat ze vertraagd zijn bijvoorbeeld. Of...

008: Ja... Dus dat het getalsmatig nog kan oplopen. Dat soort zinnen zet je er wel bij. En wat ik in de nieuwsdienst wel eens heb op zaterdag, dat is misschien niet een liveblog, maar uh, bij natuurrampen bijvoorbeeld.

Y: Uhu.

008: Dan kunnen wij onmogelijk verifiëren hoeveel slachtoffers er zijn gevallen bijvoorbeeld. En dan zie je ook wel eens dat verschillende persbureaus verschillende aantallen noemen en dan schrijf ik vaak op, uhm, hoe, sterk die aantallen variëren.

Y: Als het loopt van 5 tot 20 bijvoorbeeld

Ja ja ja. Dan zeg ik die noemt dat en die noemt dat. Je moet de lezers ook niet te veel vermoeien, maar ja, je moet ook wel de onzekerheid duidelijk in je cijfers aangeven, vind ik.

Y: Dus je zou dan niet zeggen van: Reuters zegt het zijn er 20, maar Florida Post die in Florida zit, die zegt 50. Dan zou je niet bijvoorbeeld kiezen voor Reuters want die vertrouw ik en dan schrijf ik daar naar toe?

008: Uhm... Dat kan ook... Dat ligt er dan echt aan wat je het meeste vertrouwd. Als je één van de twee echt meer vertrouwd dan geef je die gewoon aan. Maar dat is ook niet altijd het geval. En als beide bronnen ongeveer even goed te vertrouwen zijn dan kan je in principe ook wel beide even vermelden.

Y: Het ligt er een beetje aan. De ene keer zeg je Reuters heeft dit gezegd dus ik schrijf Reuters aan, en de andere keer zeg je misschien kan ik ze allebei wel doen...

008: Ja.

Y: Okay

008: Het hangt natuurlijk enorm van de context af.

Y: Ja. En ook hoe belangrijk het misschien is?

008: De ene wel, de ander niet. Dan hoef ik de ander ook niet te noemen

Y: Ja. En kijk je dan vaak..

008: Maar als ze heel dicht bij elkaar liggen, dan maakt het ook niet heel veel uit welke van de twee je dan kiest...

[stilte]

008: Maar dat hangt natuurlijk enorm van de context af.

Y: Ja. En ook hoe belangrijk het weer is voor het nieuws?

008: Ook hoe belangrijk het is. Maar ook hoeveel vertrouwen je hebt in de cijfers. Als ik een goede reden heb om aan te nemen dat de cijfers van Reuters helemaal correct zijn en die van een ander niet. Dan hoef ik de ander ook niet te noemen.

Y: Ja. kijk je dan vaak...

008: Als ze heel dicht bij elkaar liggen, maakt het ook niet heel veel uit welke van de twee je kiest. Maar als het echt heel sterk varieert en je kunt er niet echt een verklaring voor bedenken dan vind ik het wel heel transparant om beide gewoon te noemen.

Y: Ja. en uhm, wat ik eerder ook al vroeg. Bronnen die van burgers komen, daar werken jullie vrij weinig mee, indirect in ieder geval.

008: Uhu.

Y: Zeker niet bij liveblogs. Wanneer denk je, dit is goed genoeg gecontroleerd, dit plaatsen we op een liveblog. Dit.. waaraan moet iets voldoen. Je had het eerder ook al over overheids cijfers, betrouwbare cijfers.

008: De afzender is dus belangrijk. Verder krijgen we ook wel eens onderzoekjes door, dan kijk ik altijd naar de methode die gebruikt is. Uhm dat varieert nogal eens stevig. En dat moet wel enigszins solide zijn wil je dat opschrijven en uhm. Verder...

Y: Ja

008: Bij sommige bronnen is het ook handig om het op verschillende plekken te verifiëren. Het hangt natuurlijk heel erg af van het type bericht. Als het bijvoorbeeld om winstcijfers van een bedrijf gaat, dan is het gewoon een partij die het goed aan kan leveren. En als het op de site van het bedrijf staat, dan geloof je dat in principe... Ja.

Y: Wanneer twijfel je dan weer, wanneer moet je er meer voor doen?

008: Vooral wanneer het om ander soort informatie gaat.

Y: Ja

008: In mijn portefeuille schrijf ik nog wel eens over mensen die vertrekken, om wat voor reden dan ook. Vaak is er dan wat ruzie binnen dat bedrijf geweest en dan wil ik in het bedrijf wel verschillende mensen gesproken hebben. Weten ook wat hun belang is om iets te melden. Uhm. En dan wanneer ik, uit meerdere hoeken onafhankelijk van elkaar bepaalde informatie heb gekregen en ik heb het ook geverifieerd via de officiële weg. Dus vaak via de woordvoerder van het bedrijf die er dan vaak nog niks over willen zeggen, op dat moment.

[lach]

008: Oh

Y: [Hij valt een beetje stil. Ik hoop dat hij de connectie weer pakt. Ja volgens mij zie ik je weer]

008: Hoor je me nog?

Y: Ik hoor je weer.

008: Ja, ja. En soms ook dat je bewijsmateriaal wil hebben. Dus uh, bijvoorbeeld als iemand naar de rechter gaat, dat je dan ook daadwerkelijk de aanklacht te zien krijgt, dat soort zaken...

Y: Ja.

008: En normaal hangt het er een beetje van af in hoeverre je iemand vertrouwt.

Y: Ja. Dus als je al een band hebt, of als het iemand uit je netwerk is, dan heb je soms iets meer... dan vertrouw je iemand iets meer dan iemand die je voor de eerste keer spreekt?

008: Ja ja.

Y: Oké.

008: En zo stel ik er ook nog wel eens, uhm... Bijvoorbeeld bij een persbericht rondom een bedrijf... dat wordt nog wel eens door een communicatiebureau gedaan. De kwaliteit ervan wisselt nogal..

Y: Uhu.

008: Zeker wanneer je dan nog een vraag hebt over de strategie en je krijgt meteen van iemand binnen het communicatiebureau zelf een antwoord, in plaats van het bedrijf. Dan vertrouw ik dat niet onmiddellijk. Soms stel ik ook nog wat controle vragen, waar je eigenlijk het antwoord wel op weet, en dan even kijken wat voor antwoord je er op krijgt.

Y: Dus controleren met vragen om te kijken of degene die je spreekt er wat over weet...

008: Er werkelijk iets over de strategie wat kan zeggen

Y: En een persbureau, of hoe heet dat, een communicatiepersoon die het verhaal heeft leren te vertellen zoals het er staat.

008: Het komt wel eens voor dat die dan vol door de mand vallen...

Y: Haha.

008: En hetzelfde is dat met de onderzoeksmethode, je hebt wel eens een bedrijf dat heeft onderzocht, zoveel procent van de Nederlanders vindt dit. Ja dat ik daarin wat vragen heb over de steekproefomvang of uhm. Of in hoeverre dat...

Y: Het representatief is...

008: Het representatief is. En uhm en er random mensen verzameld zijn. Als je daar dan geen duidelijk antwoord op krijgt is dat ook een overweging om daar niet over te publiceren. In weze is dat ook een soort controle vraag. het gaat lang niet altijd om het antwoord op zichzelf, maar wel dat het blijkt dat er een solide onderzoeksaanpak is.

Y: Ja. En om nog even tot slot terug te komen bij de liveblogs.

008: Ja.

Y: Daarin gebeurt het minder omdat jullie uitgaan van persbureaus, cijfers die uitkomen, minder zelfonderzoek dan....

008: Ja, ja. Wanneer dat niet zo is, is het vaak dat de redacteur die er sowieso al een artikel over heeft geschreven er dan nog één a twee alinea's voor het liveblog blijplakt. Voor de makers van de liveblogs speelt dat minder. Wat ik ook nog wel eens doe, dat is rond cyberveiligheid, dat ik een aantal deskundigen spreek die iets zeggen, en dat ik dan goed kijk wat de bron is. Dat bewijs kan ik lang niet altijd zelf beoordelen, en dan wil ik nog wel eens in de andere hoek het bewijs doorsturen aan iemand die er verder niks mee te maken heeft, maar die wel kan helpen

Y: ...Om de codes te lezen

008: Om te kijken of het iets is waar ik daadwerkelijk iets mee kan. Ja, dan moet ik natuurlijk ook wel het vertrouwen hebben dat het niet verder doorgespeeld wordt.

Y: Maar daar ga je wel vanuit bij bepaalde contactpersonen, laat ik het zo zeggen?

008: Bij sommige contacten durf ik daar wel op te vertrouwen. Ik weet dat wetenschapsredacties überhaupt heel veel op die manier werken. Dat, als een publicatie uitkomt, ze de publicatie dan doorsturen naar andere wetenschappers om hen het dan ook even te laten beoordelen. Je weet het niet gewoon altijd...

Y: Zeker mensen uit hetzelfde veld, die snappen het, die weten wat voor ander onderzoek er is gedaan, Of het betrouwbaar is. En...

008: Het helpt dan ook wel om het te duiden. Soms laat je iemand ook aan het woord. Soms hoeft dat ook niet, maar dan is het wel goed om het gecheckt te hebben..

Opdracht 1

Tijd	Handeling	Verificatiemethode
01.00	Begint door de bron te bekijken die gegeven is. En bekijkt de website maar vindt niet die foto.	
02.00	Slaat de foto op. Wil eerst de foto in de zoekmachine Duck Duck Go plaatsen, maar doet het uiteindelijk toch op Google Reverse Image Search.	Expliciete
03.00	Vindt het artikel van The Washington Post want het is de bron die 008 het meest kent en vertrouwt. Opent het in een ander tabblad en kijkt eerst verder.	
04.00	Vertelt dat hij kijkt hoe groot de foto is, want kopie kan nooit groter zijn dan het origineel.	Expliciete
05.00	Bekijkt het artikel van The Washington Post en inclusief de filmpjes die erin staan. Bekijkt of in de filmpjes de foto te zien is.	
09.00	Ziet een Facebookbericht maar ziet dat die in mei geplaatst is, en daardoor dus later is geplaatst dan het artikel van de Washington Post en daardoor niet originele foto is.	Hybride achtergrond
10.00	Googlet de naam Kip Diggs, die bij een van de andere foto's staat bij het artikel. Maar ziet geen foto die op de man lijkt op de foto.	Hybride achtergrond
12.00	Cropt de foto om vervolgens in Google Reverse Image Search te plaatsen. En vindt een link naar Pressreader.	Expliciete
14.00	Scrollt nog een keer The Washington Post door en vindt de foto van Art Fennell.	
16.00	En gebruikt Duck Duck Go en zoekt op Art Fennell en bekijkt foto's om te controleren of dit hem inderdaad kan zijn. Zegt dat het voor het eerst geplaatst is bij The Washington Post.	Hybride achtergrond

Opdracht 2

Tijd	Handeling	Verificatiemethode
17.00	Bekijkt het filmpje	
18.00	Vertaalt de Arabische tekst met Google Translate, maar heeft geen uitkomst	Expliciete
21.00	Maakt screenshot van het filmpje en gebruikt Google Reverse Image Search.	Expliciete

21.30	Vindt een artikel van het NOS waarin de naam staat van Tara Jane Langston. 008 zegt het nu bijna zeker te weten.	
23.00	Voor de zekerheid googlet 008 nog even die naam en ziet veel foto's die op haar lijken. 008 vindt een artikel van The Guardian. En concludeert dan: dit is inderdaad Tara Jane Langston.	Cross checking bron

Opdracht 3

Tijd	Handeling	Verificatiemethode
23.30	Slaat de foto weer op en gebruikte Google Reverse Image Search.	Expliciete
25.00	Ziet veel bronnen die 008 niet op klikt. Niet de bronnen die 008 zoekt.	
27.00	008 gaat naar de aangegeven bron en leest het artikel.	
28.00	Bekijkt resultaat van de Google Reverse Image Search bij de foto's en komt zo op een Twitterprofiel terecht.	
30.00	Gebruikt Duck Duck Go en zoekt op Bilderberggroep. Ziet daar een artikel van het AD over de conferentie. 008 wil kijken waar het was.	Cross checking bron
32.00	Zoekt daarna op Bilderbergconferentie 2016. En ziet dat het toen in Dresden was.	Cross checking bron
33.00	Ziet op Wikipedia dat Kajsa Ollongren dan aanwezig was.	
36.00	Zoekt op Duck Duck Go dan 'Kajsa Ollongren Bilderberg 2016' en opent wat artikelen en weet dat ze daar daadwerkelijk is geweest.	Cross checking bron
37.00	Vindt bij de afbeeldingen bij Duck Duck Go 'Kajsa Ollongren Bilderberg 2016' met afbeeldingen en ziet een Youtube Filmpje van NoMercie Monsanto.	
38.00	Ziet dat die geplaatst is op de datum van de conferentie.	
38.30	Kijkt via Google Streetview of inderdaad het hotel er vergelijkbaar uitziet als op de foto.	Expliciete
39.00	Gebruikt Image Search bij Yandex en plaats daar de foto. Vindt het filmpje en een aantal Russische websites. Daarnaast ook filmpjes van andere mensen die kwamen bij Bilderberg.	Expliciete
40.00	Vergelijkt de Youtube-beelden met de foto. En concludeert dat het er bijna hetzelfde uitziet.	
40.30	Heeft daarnaast snel gezocht op Duck Duck Go op Bilderberg en	Cross

	bekijkt de afbeeldingen. Daar staan gebouwen op en foto's die lijken op de situatie die te zien is op het filmpje en de foto van de opdracht. Concludeert dat dit dan waarschijnlijk het origineel is.	checking bron
--	--	------------------

Geïnterviewde: 009

Interviewer: Yvet Maassen (Y)

Datum: 27 september 2020

Locatie: Skype, Den Haag

Leeftijd: 30 jaar

Y: Je werkt voor [online nieuwssite]? En dat is dan ook je voornaamste werkgever?

009: Ja.

Y: Wat is je functie daar officieel?

009: Officieel is mijn functie gewoon redacteur. Dat is zoals dat in ieder geval in mijn contract staat. Het staat in mijn persoonsgegevens binnen de database, dus ik ben gewoon redacteur. Maar dat is nu wel een redelijk vrij breed begrip. Ik zit normaal eigenlijk vaak bij de sportredactie, dat is waar ik bij [online nieuwssite] ben binnengekomen en na een jaartje ben ik daar ook bij de algemene redactie gaan draaien. En meestal is dat gewoon het schrijven van artikelen, maar bij grote gebeurtenissen, dus bij sporten is dat vaker zo dan bij algemeen, behalve nu, nu word ik vaker ingezet om bij alles gewoon mee te doen.

Y: Dan wordt je dus ook ingezet voor de liveblogs of andere evenementen die er gebeuren?

009: Ja.

Y: Je werkt dus bij [online nieuwssite], dat is redelijk veel online natuurlijk, hoe lang werk jij daar al voor?

009: Ik moet even denken. Ik denk inmiddels al 3 jaar. Ik ben in maart 2017 binnengekomen als stagiaire bij de sportredactie. Dat heb ik vier maanden gedaan. Toen ben ik in juli bij de sportredactie gekomen als redacteur. En een jaar later ongeveer, halverwege 2018, ben ik ook algemeen erbij gaan doen.

Y: Doe je voor beide liveblogs?

009: Ja, bijvoorbeeld, gisteren – ik weet niet of je van sport of voetbal houdt – was het debuut van Ronald Koeman als coach van Barcelona – het officiële debuut van Ronald Koeman, die wedstrijd hebben wij geliveblogd en dat heb ik gedaan gisteravond. Dus de wedstrijd die begon lekker om 9 uur zoals ze dat altijd doen in Spanje, dus dat is heel erg fijn want verder was er niks te doen. Toen heb ik even de hele wedstrijd geliveblogd. [Stilte] Meestal als ik bij algemeen zit dan schrijf ik gewoon nieuwsartikelen. Dus gewoon eerste lijn nieuws verwerken en op de site zetten en af en toe interviews doen. Maar ook vaak – wat ik bijvoorbeeld al zei: bij de persconferenties doen we altijd een liveblog en ook bijvoorbeeld toen de Black Lives Matters protesten begonnen in Nederland en op een gegeven moment bijna om de dag in een andere stad wel een andere protest was, hebben wij ook een liveblog gemaakt en die heb ik toen ook meestal gedaan, vanuit mijn huis of vanuit de redactie.

Y: Voor sport is het dus vaak evenementen, maar algemeen als er nu met persconferenties of een ander iets gebeurt, iets abrupts, dan wordt jij ook gevraagd voor de liveblogs?

009: Ja, vaak wel. Het hangt er wel een beetje vanaf wat het is. Kijk zo'n persconferentie is precies wat [online nieuwssite] is, namelijk nu, want het gebeurt allemaal op dat moment live. Wij hebben sinds het coronavirus Nederland heeft bereikt en dat is inmiddels ook alweer 6 maanden geleden, halverwege maart, ook een corona liveblog op onze voorpagina staan. Maar dat is wat wij meer een *slowblog* noemen. Dat is dus niet live, je bent dus niet alleen maar bezig met wat er op dat moment gebeurd is, maar het is meer een overzichtje van waar mensen altijd naar toe kunnen om zo dan even terug te lezen en te kijken wat de laatste stand van zaken is? Wat heb ik bijvoorbeeld gemist in artikelen die wij hebben geschreven?

Y: Een soort van samenvatting daarvan?

009: Ja precies, en ook voor wat kleiner nieuws wat niet groot genoeg is om in een artikel mee te nemen. Want ja als wij het allemaal meenemen dan moeten we onze voorpagina ongeveer verdrievoudigen om mensen de tijd te gunnen om dat allemaal te lezen. Dus toen hadden wij bedacht dat we ook steeds een soort korte nieuwsflitsen in het liveblog kunnen zetten waar mensen altijd terecht kunnen en op hun dooie gemak er doorheen kunnen gaan.

Y: En dat noemen jullie dus een *slowblog* eigenlijk?

009: Ja.

Y: Een liveblog dat is dus meer wat er nu gebeurt, dan moet je heel snel doortypen. Maar zo'n *slowblog* is iets wat je elke dag of de hele dag door aanvult maar niet als het op dat moment heel snel moet gebeuren?

009: Ja, laat ik het zo zeggen: zometeen om 7 uur, dan is de persconferentie die wij gaan livebloggen en dat is dan wel te volgen in het corona liveblog. Dat hoort dan als het ware in een echt liveblog en dat geldt dus ook alleen voor de persconferentie van Rutte en alles wat daaromheen zit meestal niet. Wij hebben het een keer gedaan toen Ernst Kuipers een persconferentie hield over de ic-capaciteit en dat soort dingen. Maar over het algemeen, zeker bij algemeen, zijn de liveblogs meer *slowblogs* tenzij er daadwerkelijk iets op dat moment gebeurt.

Y: Straks ga je de persconferentie doen en wat is het laatste liveblog waar je aan hebt gewerkt?

009: Nou ja gisteren, het officiële debuut van Koeman als coach van Barcelona. Alleen de vorige algemeen, dat was de vorige persconferentie, die was afgelopen vrijdag – het houdt mij bezig.

Y: Hoe werkt bij jullie een liveblog? Wanneer wordt er gekozen voor een liveblog?

009: Dat hangt een beetje af van de situatie. Bij sport is er eigenlijk bij alle grote evenementen meestal wel een liveblog. Bijvoorbeeld, eerder vandaag is Roland Garros begonnen, dat volgen wij, maar niet live; er komen altijd wel resultaten enzo. Maar daarnet heeft Kiki Bertens gespeeld, als hoogst geplaatste Nederlander, en die doen we dan wel live, in ieder geval voor sport. En wij hadden, bijvoorbeeld, gisteren het WK wielrennen op de weg en daar wordt ook de hele dag een liveblog van bijgehouden over wat er allemaal in de koers gebeurt. Zondag begint de Giro D'Italia en daar gaan wij ook elke dag de etappe livebloggen. Dus sport leent zich natuurlijk heel goed voor liveblogs en het is ook heel vaak zo dat mensen het wel kunnen zien: wedstrijden van het Nederlands elftal of de Champions League wedstrijden, schaatswedstrijden, wielkoersen. Mensen kunnen dat allemaal wel zien, dat is redelijk openbaar op de televisie. De Formule 1 vergeet ik nog bijna. Eigenlijk zijn dat onze best gelezen liveblogs, in ieder geval van sport. En mensen kunnen dat meestal

zelf zien op de televisie, maar we merken toch wel dat er een hele grote behoefte is om een tweede scherm erbij te hebben, gewoon voor wat overzicht. Wat je net al zei: dat er af en toe een soort van samenvatting op de achtergrond.

Y: Of iemand die aan het werk is en tussendoor even meekijkt?

009: Precies, noem het maar allemaal op. Zodat mensen zich niet compleet verliezen in wat zij alleen maar op dat moment zien, maar dat zij ook gewoon heel even kunnen terug scrollen van wat gebeurde er nou eigenlijk of wat is dit nou eigenlijk of waarom gebeurt dit nou op dit moment?

Y: Of wie maakte het doelpunt, wie was dat ook alweer bijvoorbeeld?

009: Ja, of stel je voor je bent net te laat of je mist een doelpunt of een aanval omdat je naar de wc bent, noem het allemaal maar op. Dat mensen het toch even weer teruglezen op hun gemak. En hetzelfde geldt voor de liveblogs over het algemeen, mensen kunnen natuurlijk die persconferentie op allerlei mogelijke manieren volgen en dat is alleen maar meekijken en met zo'n liveblog ernaast kunnen ze eventjes teruggaan om alles nog even na te lezen. Bijvoorbeeld wij hebben al meegekregen van horecaondernemers, die worden dan specifiek genoemd in zo'n persconferentie en daar zijn ze natuurlijk op gefixeerd, dus ze kijken wel. Maar als vervolgens Rutte en De Jonge daarover uitgesproken zijn en het hebben over branches die voor hen niet relevant zijn, dan gaan zij nog even terug om te lezen, wat is er nou precies gezegd over ons, onze branche en wat moeten wij doen.

Y: Welke journalisten worden gevraagd om mee te werken aan een liveblog?

009: Niet specifiek. Er zijn er een paar bij de redactie die zich daar meer mee bezighouden. Het kan natuurlijk zomaar zijn dat iets gebeurt waarvoor je een liveblog nodig hebt en er is niemand aanwezig die zich regelmatig bezighoudt met de liveblogs. Meestal kan je dat wel inplannen, dus bijvoorbeeld al die sportwedstrijden en zo'n persconferentie van het kabinet weet je al van tevoren. Dan weet iedereen ook wanneer hij er klaar voor moet zijn. Maar het kan ook zo zijn dat uit het niets opeens iets gebeurt en dan is het wel de bedoeling dat iemand die aanwezig is dan, in ieder geval, wel begint. De beslissing om de liveblog überhaupt te doen, wordt dan gewoon met de werkzame redacteurs, hoofdredacteur, de chef coördinatoren en de samenstellers overlegd, eigenlijk met iedereen die er op dat moment bij is. Maar ja als het echt groot is, dan zie je ook wel dat mensen die niet aan het werk zijn, die willen dan ook wel eens bijspringen van: zal ik dit even overnemen of zal ik de artikelen uitlichten naar aanleiding van wat er is gebeurd? Er zijn redacteurs die zich daar meer mee bezighouden maar het is niet dat er één iemand is die dat alleen doet.

Y: Dus er zijn dan toevallig een paar redacteurs die er wat vaker mee bezig zijn, zoals jij, die dan vaak op de liveblogs gezet worden?

009: Ja. Wat ik in ieder geval wil zeggen is dat de liveblog gemaakt wordt door wie dan ook aan het werk is en iedereen die hier werkt kan gewoon de mogelijkheid krijgen om dat te doen. Maar op een gegeven moment moet je alles wat je in zo'n liveblog zet, zeker als het belangrijk is... Daar moeten natuurlijk ook wel artikelen van komen. Wat ik dan vaak doe als ik dit zie, bijvoorbeeld ook voor vanavond, dan stuur ik even een berichtje van: hey, wil jij bijspringen, dan neem ik de liveblog over zodat jij met het artikel aan de slag kan. Dus ook voor vanavond, ik hoef vandaag eigenlijk niet te werken, dan wordt er een persconferentie aangekondigd en stuur ik een berichtje van: hey, zal ik vanavond vanaf zeven uur de liveblog overnemen zodat de rest zich bezig kan houden met de artikelen.

Y: Stel dat jij dit niet had aangeboden dan zou iemand op de redactie zeggen van: ik neem dit wel op mij?

009: Ja. Het kan wel zijn, dat gebeurt ook weleens, dat ik zelf een berichtje krijg van: hey, er komt weer een persconferentie aan of hey, er is iets aan de hand kan je even bijspringen? Soms doe ik dit uit mijzelf en als ik een keertje niet kan dan is er altijd wel iemand die het kan overnemen.

Y: En doe je dat altijd in je eentje of is er een soort van taakverdeling bij de liveblogs?

009: In principe doe ik dat in mijn eentje. Het is niet zo zeer een taakverdeling bij de liveblog, het is meer dat de liveblog an sich een taak is, want jij zorgt voor de liveblog en zorgt ervoor dat er goede teksten, goed beeldmateriaal en alles wat relevant kan zijn daarin voorbij komt. Dan is er wel iemand, want het liveblog is als het ware ook op [online nieuwssite] een artikel op zich. Mensen kunnen er wel op klikken en dat moet dan ook weer behandeld worden als een artikel met onder andere een kop die bijgehouden moet worden, relevant gehouden moet worden. Dat wordt dan meestal gedaan door één van de redacteurs, want die hebben dan wat meer het overzicht en de samenstellers die houden in de gaten wat de verdeling is op de pagina en zij zijn ook degene die het beste weten hoe de kop kan worden ingestoken. Vaak op het moment, bij de persconferenties als Rutte iets belangrijks zegt, wordt dat dan de kop van de liveblog, want mensen moeten alles zo snel mogelijk weten en daarna kunnen ze het in de liveblog nalezen. Op een gegeven moment wordt daar dan een artikel van gemaakt met bijna dezelfde kop. Dat wordt bijgehouden door de samenstellers, want die bepalen het overzicht van wat waar komt en met welke insteek.

Y: Dus eigenlijk: één iemand heeft de taak liveblog, maar er is ook altijd een samensteller die überhaupt kijkt naar de site van wat waar staat en hoe iets is. En die bedenkt dan ook van: hey, laten we de kop van de liveblog veranderen of misschien is het tijd voor een nieuwe foto in de middag?

009: Precies, precies. Het zijn ook de samenstellers die eigenlijk het laatst, de beslissing moeten nemen of er een liveblog komt. Nou inmiddels bij de corona blog, zeker als er een persconferentie is, hoeft dat niet besproken te worden. Maar in elke andere situatie zou dat kunnen. Zijn zij degene die kiezen. Het kan natuurlijk wel geopperd worden, maar uiteindelijk moeten zij goedkeuring geven.

Y: Dus je zou wel kunnen opperen van goh is dit iets interessants voor de liveblog, maar is het uiteindelijk de samensteller die doorslag geeft van: dit gaan wij vandaag doen.

009: Ja, zoals ik al zei: de meeste dingen zie je al aankomen, maar er kan wel een keer iets plotseling tussendoor komen, omdat het heel groot nieuws is. Ik weet nog goed dat de MH17, toen die werd neergehaald, nou ja, daar moet je een liveblog van hebben. Al was het alleen maar om mensen steeds bijna per minuut te kunnen blijven informeren op een snelle manier en natuurlijk ook om daarna reacties te kunnen bundelen van wereldleiders, van betrokkenen en ja van alles en iedereen eigenlijk. Sommige dingen die kun je niet zien aankomen en dat zijn wel dan meteen de grootste nieuwsstukken. Ook dan is het eigenlijk een no-brainer om er een liveblog uit te gooien.

Y: Dit is een losse vraag, maar was dat de enige reden vóór corona om een liveblog te beginnen bij het algemene nieuws?[Een ramp] Ik merk dat er vandaag meer [live]blogs zijn dan vroeger.

009: Ja, nou ja. Het is in ieder geval voor het coronavirus op zich. Wij kwamen er op een gegeven moment achter dat wij niet alle nieuws kwijt kunnen in artikelen. Tenzij... Dan moeten we echt veel te veel gaan combineren en dat kan je niet kwijt in de koppen, dus dan

zien mensen het niet op de voorpagina en dan missen ze het eigenlijk helemaal. Dus in zekere zin is het eigenlijk ook een beetje ruimte voor jezelf verschaffen. Je weet dat er uiteindelijk wel artikelen van moeten komen. Maar ja, als er op een bepaald moment zoveel is. We wisten toen natuurlijk niet dat de pandemie zo lang zou duren en waarschijnlijk zoals nu nog wel even zou aanhouden, maar het was toen al een overweging om in ieder geval een plek te hebben waar je alles van het belangrijkste nieuws tot de korte nieuwsflitsen kan teruglezen.

Puur om dan te zeggen voor die kleine dingetjes, kijk nou, als je op een gegeven moment be wijze van spreken iets hebt uit Duitsland, België en het Verenigd Koninkrijk, dan kan je dat bij elkaar gooien en zeggen van: dit zijn de maatregelen elders in Europa. Dat gebeurt natuurlijk nooit allemaal tegelijkertijd, misschien pas gedurende de dag of gedurende de week of langer, dan is een liveblog, en zeker zo'n slowblog, waar mensen dan altijd even kunnen checken wat is de stand van zaken, de ideale manier om dat wel altijd te hebben, zodat mensen zodra het gebeurt het kunnen lezen zonder dat het ten koste gaat van de ruimte voor de artikelen die er uiteindelijk ook nog gaan komen.

Y: Je zet natuurlijk van alles in zo'n liveblog, wanneer publiceert je een bron voor een liveblog? Wanneer denk je dit is goed genoeg om in een liveblog te zetten?

009: Uhm, ook daar hangt het er een beetje van af wat het is. Kijk, als je echt live naar iets zit te kijken, dat volgen wij natuurlijk verder ook op televisie en soms via livestreams via Youtube of Twitter bijvoorbeeld, maar als je live naar iets zit te kijken dan ben je eigenlijk alleen maar aan het beschrijven wat er gebeurt. Dus dan hoef je niet te zeggen: dat zie ik nu net op livebeelden die toevallig voorbij komen op CNN. Die beelden zijn niet per se van CNN, maar die zijn in het algemeen beschikbaar, alleen jij ziet het dan toevallig daarop.

Bijvoorbeeld bij corona hebben wij een vuistregel dat als wij coronacijfers krijgen van een ander land, wij dan alleen de officiële cijfers van de regering daarvoor gebruiken. Dat is in elk land anders, maar wij gaan altijd uit van de nationale gezondheidsautoriteit, ministerie van volksgezondheid of hoe ze dat dan verder ook noemen, maar in ieder geval wel de officiële cijfers en dat zetten wij er dan ook altijd bij in de tekst van: vandaag worden er in het Verenigde Koninkrijk door de NHS zoveel nieuwe positieve gevallen en zoveel doden gemeld.

Y: Ja, dus overheidscijfers in iedere geval?

009: Ja, ja in ieder geval altijd van officiële instanties en als wij iets overnemen van andere media, dus dat deden wij toen wij de liveblogs hadden over BlackLivesMatter in de Verenigde Staten, als wij dat overnemen dan zetten wij er altijd wel bij van wie wij het hebben. Zeker in het geval van media, als wij bepaalde zaken overnemen van andere media dan zetten wij er altijd bij waar wij het vandaan hebben.

Y: Dus je schrijft het toe naar de bron die je hebt om het zo te zeggen?

009: Ja eigenlijk wel. Kijk, wij hebben daar bijvoorbeeld geen correspondent lopen, dus als bijvoorbeeld CNN meldt dat er grootschalige protesten zijn, kijk dan kunnen wij er wel vanuit gaan dat dat werkelijk zo is. En dat ga je dan verifiëren want er zijn altijd wel mensen ter plekke die het op Twitter zetten, dus je kan het altijd wel nagaan. Maar ik zeg dan wel, er zijn genoeg media die het zo verdraaien dat ze niet helemaal benoemen wat er gebeurd is, dus dat proberen wij in ieder geval te vermijden. En als wij het toch vermelden dan in ieder geval met vermelding van de bron, wie dat ook verder is. Het kan CNN of een plaatselijk medium zijn. Als het maar een nieuwe ontwikkeling is, alleen brengen wij het nooit, zo van, dat melden de media, maar wij melden dan ook echt wie het uitgebracht heeft, want je hoort iets heel anders als CNN iets brengt dan als Fox News iets brengt, om maar een voorbeeld te

geven. De duiding die zij aan dat soort gebeurtenissen geven die wil nog wel eens verschillen, dus daar houden wij ons zoveel mogelijk van afzijdig. Maar als er mensen op straat aan het protesteren zijn met spandoeken, als er auto's of winkels in de fik staan of als er gevochten wordt, dat is altijd wel te zien. [Ruis op de audio] Als Fox of CNN dat dan melden, zijn we een beetje terughoudend. Wie zijn nou echt de boosdoeners? [ruis op de audio] Daar zijn wij altijd een beetje terughoudend in, want daarin zijn wij ook afhankelijk van de plaatselijke media en die zijn niet altijd betrouwbaar.

Y: Jij had het daarnet al over betrouwbaarheid, even een losse vraag hierover, jij bent journalist bij [online nieuwssite] – wat is volgens jou de belangrijkste taak van een journalist?

009: Ja, dat is een hele simpele vraag, waar niet zo 1,2,3 een simpel antwoord op te geven is, ook al omdat verschillende journalistieke media ook wel verschillende doelen en vooral verschillende stijlen hebben. Voor mij is het vooral, in eerste instantie, puur om mensen te informeren. En daarbij heb je een onderscheid van wat mensen moeten weten, ongeacht of ze het leuk vinden of niet, en je moet weten wat mensen willen weten of wel leuk vinden om te weten. Dat is niet altijd het keiharde nieuws maar leuke en opvallende nieuwtjes. En je weet ook wat mensen vooral niet willen lezen. Daarin moet je altijd een afweging maken. Maar als het iets is waarvan wij vinden dat mensen het moeten weten dan is het de taak van de journalistiek om de duiding te maken. Of dit objectief iets is, dat is wat mensen moeten weten. Dan vind ik dat in ieder geval journalisten altijd zoveel mogelijk volgens de feiten moeten aangeven wat er is gebeurd. En daar kan je natuurlijk daarna duiding, uitleg over geven en wij bij [online nieuwssite] doen dat niet maar bij andere media wel: opinie geven omdat dat puur bijdraagt, in ieder geval de eerste twee dragen verder bij, aan het begrip van de mensen. Voornamelijk als het gaat om zaken die voor sommige mensen te ver van hun bed show zijn. Maar zodra je bij allebei duiding geeft en zeker bij opinies, als je daar terecht komt, dan wordt het een grijs gebied waar je echt moet oppassen dat je niet feiten gaat herinterpreteren om je eigen punt duidelijk te maken. En daarom vind ik zelf liveblogs zo belangrijk omdat die puur er op gericht zijn om echt op het moment zelf te vertellen wat er gebeurt. Wat verder ook heel goed is om te controleren, want in principe kan iedereen dat zien. Als ik zometeen, tijdens die persconferentie zeg of opschrijf dat Rutte heeft gezegd dat iedereen erin kan stikken en dat hij het [ruis op audio] zo vindt. Ja dat kan op het moment zelf en verder daarna helemaal worden gefactcheckt en dan wordt aangetoond van dat zegt hij helemaal niet en zo'n liveblog is dat meteen een soort van zelf-solmiserende (commissurrende) tekst omdat je niet wegkomt met onzin. Mensen kunnen meteen zien dat dat niet waar is, mensen kunnen meteen horen dat dat niet waar is en als ze het op dat moment even niet zien dan kunnen ze het altijd even terugzien of teruglezen.

Y: Ja, en ook vooral bij [online nieuwssite], wat ik ook van jou hoor, heb je eerst het nieuwsfeit, duiding en later je opinie. Maar [online nieuwssite] focust zich voornamelijk op het nieuwsfragment wat er komt?

009: Ja, ja het is ook [online nieuwssite] dus het is letterlijk wat er nu gebeurt. En dat is dus puur en alleen de gebeurtenis zelf. Dus dan heb je, bijvoorbeeld, een eerste versie van een artikel, stel je voor, er is nu een conflict tussen Azerbeidzjan en Armenië. Dat is eind vorige week weer opgelaaid. Dan begin je bij de aanleiding: om het daarover te hebben dat er gevochten wordt en dat er doden vallen in zo'n grensgebied omdat er gewoon weer gesteggeld wordt in een gebied waar ze allebei menen recht op te hebben. Wat je dan eerst doet is het nieuwsbericht: van er is gevochten en er zijn doden gevallen en daarna kom je met de uitleg en de duiding van Azerbeidzjan en Armenië, die hebben al jaren onenigheid over dit gebied en vinden allebei dat dat hun grondgebied is en er waren al eerdere conflicten uit de tijd van toen de Sovjet-Unie uit elkaar viel, dus het ligt allemaal heel gevoelig. En dan ga je de achtergrond en duiding erbij geven zodat mensen in iedere geval het eerdere nieuwsbericht wat beter begrijpen, want het is eigenlijk een soort, ik wil niet

zeggen verantwoording of rechtvaardiging, maar je moet wel altijd uitleggen waarom je iets meeneemt. Wij krijgen ook vaak genoeg mails van mensen die zeggen van “ja, er is dit gebeurd in, noem maar wat, in Nigeria of Indonesië, waarom lees ik hier niks over?” Daar moet je altijd wel eigenlijk een uitleg voor hebben. [Korte kraak op audio]. Dat vind ik zelf persoonlijk ook. Daarom ben ik heel blij met [kraak op audio]

Y: Ja, en hoe verifieer jij bronnen? Wat als jij iets schrijft? Hoe controleer jij of iets klopt voor je artikel of je verhaal?

009: In eerste instantie, wat ik net al zei, hangt het af van de bron. Wij werken natuurlijk wel met een bepaalde gradatie van betrouwbaarheid, dus persbureaus als Reuters, ANP, Associated Press en AFP. Dat zijn betrouwbare namen, dus als die met iets komen, dan kunnen wij dat meenemen omdat er zo'n grote mate van betrouwbaarheid is. Ze zitten er soms ook wel eens naast en dan moeten wij even bij andere bronnen checken en soms zelfs proberen zoveel mogelijk zelf te verifiëren. Als het bij zo'n grote naam van een persbureau binnenkomt, dan kunnen we dat wel vertrouwen. Hetzelfde geldt voor andere media. Als bijvoorbeeld, de Volkskrant of het NRC of het AD met een onthulling komt en wij vinden dat interessant, dan nemen wij het ook altijd wel mee, met bronvermelding natuurlijk. Vervolgens gaan wij zelf uitzoeken hoe dit dan zit, als er bijvoorbeeld een grote rechtszaak is waar dan een nieuwe ontwikkeling is en de Volkskrant of Trouw schrijft daar iets over, dan nemen we dat mee. Maar dan vervolgens sturen we dan wel onze eigen rechtbankverslaggever erop af van: ‘hé, zet even je netwerk in en bel even alle woordvoerders die jij in je telefoon hebt om na te gaan of dit klopt en zo ja wat zijn de gevolgen en noem maar op’. Hetzelfde geldt voor de politiek, bijvoorbeeld, voor dat er zo'n persconferentie is, lekt er altijd wel uit wat ze gaan zeggen en heel vaak via de NOS. En ja, dat nemen we dan ook wel mee, want dat is gewoon een betrouwbaar medium. Niet iedereen is het daarmee eens, maar als je een beetje objectief ernaar kan kijken, dan weet je dat je daar de NOS gewoon in kan vertrouwen. Maar dan zeggen we wel tegen zo'n persoon. [kraak op audio]. Zoek het even uit, praat met betrokkenen, met je eigen bronnen. Probeer het bevestigd te krijgen. En als het niet klopt, probeer dan uit te vogelen wat wel.

Y: Dus eigenlijk persbureaus zijn wel dusdanige bronnen, dat neem je gemiddeld over?

009: Ja, onafhankelijke persbureaus, want landen hebben ook hun eigen persbureaus. Om maar een voorbeeld te noemen, wij zetten dat er altijd bij onder de bronvermelding. Wij zetten het erop voor de mensen, zodat ze weten dat deze informatie of coronacijfers in China bekend zijn gemaakt door het persbureau van de Chinese Communistische partij waarvan wij weten hoe nauw zij de informatie houden dan zetten wij dat er altijd bij. Dan zeggen wij niet letterlijk: neem het met een korreltje zout, maar wel, we willen niet suggereren dat ze onbetrouwbaar zijn, maar we houden wel een slag om de arm want dit staatspersbureau heeft ook wel in het verleden dubieuze claims gemaakt en wel namens de regering. Maar ja, die regering is zelf dan ook wel vaak dubieus [onduidelijke audio].

Y: Je viel op het einde een klein beetje weg, je had het over Russische staatsbureaus daar zit een verschil in. Hoor je mij voor de rest nog wel?

009: Nee, inderdaad die staatspersbureaus, je hoeft niet meteen te zeggen dat alles wat zij schrijven propaganda is en leugens, maar je moet ook niet vergeten, zeker voor jezelf en naar je lezers toe, te vermelden dat deze informatie niet per se betrouwbaar is. Omdat in het verleden wel eens is gebleken dat dat eerder ook al niet betrouwbaar was.

Y: En wat maakt een item of een bron geverifieerd? Wanneer denk je, nu is het goed genoeg, nu kan ik het doorsturen?

009: Nou ja, in principe, betrouwbaarheid. Dus ja, de persbureaus van goede naam, de cijfers van regeringen van goede naam. Bijvoorbeeld in Duitsland, om maar een voorbeeld te noemen, worden de coronacijfers altijd bekendgemaakt door het Robert Koch Instituut en dat is gewoon een medisch instituut dat zich hiermee bezighoudt. Het is in feite het ministerie van volksgezondheid, alleen noemen zij het niet zo. En dat zijn gewoon officiële cijfers van professionals, die zijn officieel gecertificeerd. Het zijn niet mensen die zich zomaar arts noemen of een soort raar artsen collectief, waar maar misschien een kwart van de artsen bij aangesloten is, dat zijn gewoon echt de officiële instanties. En als zij het zeggen dan achten wij het betrouwbaar genoeg om mee te nemen. En ja, hoe wij dat dan bepalen, dat is dan als een persbureau of een medium over een langere periode steeds betrouwbaar en objectief blijkt te zijn dat werkt natuurlijk mee aan de betrouwbaarheid en dan ben je in de toekomst ook wel eerder geneigd om iets mee te nemen.

Y: En zit daar een verschil in, bij een liveblog of bij een artikel, in wat je plaatst?

009: Er zit een verschil in, in de zin dat bij liveblogs de drempel iets lager is omdat het in een liveblog ook heel belangrijk is om eigenlijk zoveel mogelijk te noemen. Wel met duiding, je zegt nog steeds: “deze cijfers komen van het staatspersbureau van Rusland of China,” dus ja het is niet per se 100% waar. Maar je neemt het wel mee, zo zal je niet zo gauw een artikel schrijven op basis van dat soort cijfers. Maar in een liveblog wel, omdat daar eigenlijk het idee is om zoveel mogelijk informatie beschikbaar te maken, zoveel mogelijk reacties beschikbaar te maken. En dan is het ook wel de bedoeling dat mensen daar zelf hun eigen afweging in maken en daar helpen wij bij, als het ware, met duiding van “dit wordt nu gezegd door deze persoon of deze instantie maar die zei vorige week nog iets heel anders.” Dus dan is het wel een persbericht plaatsen maar het moet wel mee omdat het toch wel, in ieder geval, een kijk op een zaak is. En dat hoeft je natuurlijk ook weer niet overal te doen, je hoeft niet te delen wat elke individu daarover te melden heeft, maar als het iemand is die er iets mee te maken heeft of het is een organisatie die er is mee te maken heeft, dan wordt het wel interessant alleen al om de reactie, omdat het hun visie is, hun blik op de zaak is.

Y: Ja.

Voor de volledigheid, want je wilt vooral niet de indruk wekken dat je een bepaalde kant van verhaal veel meer belicht dan een andere kant, want dan krijg je natuurlijk, allerlei boze mensen op de mail, die met allemaal van die mailtjes komen met “waarom schrijf je hier niks over”. [kraak op audio] ... meer verschillende kanten belichten. En meestal in de artikelen beperken wij ons tot de kern en cijfers en in de liveblog is er meer ruimte voor reacties van verschillende kanten en daar kunnen mensen zelf hun eigen onderscheid in gaan maken.

Y: Dus bij een liveblog is het ook meer informatie, of eigenlijk zoveel mogelijk informatie, plaatsen en bij een artikel moet je toch iets meer keuzes maken?

009: Ja, dus een artikel is eigenlijk voor als wij echt dingen weten, dus als er dingen bevestigd of geverifieerd door ons zijn of bekendgemaakt door officiële instanties. Een liveblog is dan meer echt snel wat er op dat moment naar binnen druppelt van “wij krijgen nu berichten dat dit is gebeurd”. Wij hadden, bijvoorbeeld, die explosie in de haven van Beiroet een maand geleden. En op dat moment, toen het gebeurde, start je een liveblog op, want op dat moment is het nieuws dat er een explosie is geweest en dat kun je verifiëren, dat kan je zien, er zijn foto's van, beelden van en op een gegeven moment wordt een statement door de regering uitgegeven, daar kan je dan wel een blog van maken. Maar als het gaat om aantallen slachtoffers, schade of oorzaken, ja daar komt op een bepaald moment heel veel

van voorbij en vaak is het ook waarschijnlijk waar, maar het is niet officieel bevestigd en dat kan je niet zo stellig in een artikel zetten en bij een liveblog wel.

Y: Want je kan het later nog gaan disclaimen van “wij controleren dit nog?”

009: Ja, altijd met de disclaimer van “er bereiken ons nu berichten” of “er wordt nu door een wat minder betrouwbare of minder bekend of plaatselijk medium gemeld dat, in dit geval, onveilige explosieven waren opgeslagen in een warenhuis”. En toen bleek dat uiteindelijk inderdaad wel zo te zijn, maar dat kunnen we alleen zeggen op het moment dat de regering dat bekend maakt, wat later ook wel gebeurt is. Maar dan kan je het al van tevoren erover hebben met de disclaimer: het is niet bevestigd maar het zijn nu de eerste berichten.

Y: In een liveblog, zeker als je het hebt over Beiroet, krijg je eventueel User-Generated Content binnen, oftewel beelden van het publiek zelf, hoe gaan jullie daarmee om?

009: Wij hebben bij [online nieuwssite], een reactieplatform. En daar doen wij steeds meer mee, bijvoorbeeld bij een corona persconferentie van het kabinet zijn er altijd mensen die vragen hebben en dan zeggen wij ook tegen die mensen “stel je vraag op [reactieplatform online website]” en meestal hebben wij daar in het liveblog geen tijd voor, maar dan is er wel altijd de redacteur die met de vragen aan de slag gaat. Die beantwoordt het dan en dat wordt dan een artikel. Bij andere zaken, bij dingen die live gebeuren meestal zaken die in Nederland gebeuren en dan plaatsen wij ook wel eens een oproep aan mensen van, he ben jij in de buurt... [kraak op audio]. Vooral als het mooi beeld is, als er geen foto's van iets zijn om de simpele reden dat er geen fotograaf aanwezig is of het ergens gebeurt waar mensen niet zo makkelijk komen en er zijn andere burgers die daar zijn met de telefoon, dan kunnen wij dat ook in principe gebruiken. Bijvoorbeeld bij die BlackLivesMatter protesten hadden we wel vaak een verslaggever ter plaatse die daar ook foto's maakt, maar niet toen het in Den Haag, een paar weken geleden, helemaal uit de hand liep. Uiteindelijk, waren er wel regionale fotografen en die foto's komen weer binnen bij ons, maar op het moment dat het gebeurde hadden wij alleen de Twitter van mensen die daarbij waren.

Als je dan bijvoorbeeld een foto hebt van politiebusje met een paar politieagenten daarnaast, dan gaat het voornamelijk om de foto zelf natuurlijk en dan is het in principe het nieuws dat er is politie aanwezig is en die kunnen ingrijpen op het moment dat het fout gaat. Dan moet je oppassen dat je niet pontificaal zo'n tweet er bijzet waarin staat dat de agenten zonder reden beginnen in te slaan op de onschuldige omstanders. Dus beelden liegen over het algemeen niet, tenzij ze overduidelijk bewerkt zijn, maar dat zien wij dan. Onbewerkte foto's liegen niet. Die geven meer het beeld van de situatie, zeker op het moment dat er geen fotografen zijn.

Y: Maar dan werken jullie er meer mee als er geen fotografen zijn?

009: Ja, nou ja kijk uiteindelijk zijn er altijd wel fotografen. ANP is er vaak bij, er zijn altijd freelancers die dan naar dat soort gelegenheden gaan en wij zijn ook op verschillende fotodiensten geabonneerd, dus uiteindelijk komen die officiële foto's er ook wel. Maar vaak duurt dat een tijdje en zeker als iemand er niet is, want die moet er nog naar toe, moet dan nog de foto's nemen. Ja en voordat dat allemaal is gebeurd en je pech hebt en zo'n bijeenkomst kort duurt of verplaatst is, dan heb je die beelden pas eigenlijk al op dat moment, ik wil ik het niet zeggen, te laat. Zeker op het moment dat het echt gebeurd dan heb je ook heel veel aan foto's en beelden die omstanders maken en dat zijn omstanders die toevallig in de buurt zijn en daarom de eerste beelden binnenharken.

Y: En die omstanders, controleren jullie die beelden? Wanneer plaats je dat door?

009: Nou ja, wij plaatsen het alleen maar door zodra het relevant beeld is. Dus bijvoorbeeld iemand die een filmpje van zichzelf neemt terwijl hij zo'n demonstratie is, dat doen wij dan niet. Maar een foto van een vol Malieveld, dat doen dan weer wel. En het hangt gewoon een beetje af van de tekst die daarbij wordt geschreven, als wij een tweet pakken met een foto van een vol Malieveld waarbij degene die foto heeft geplaatst er bijzet "iedereen houdt zich keurig aan de maatregelen" en wij krijgen berichten door en zien op andere foto's dat dit helemaal niet zo is, dan zetten wij dat er ook wel bij.

Het is nooit de uitleg en de duiding die de mensen zelf vaak hebben, die weten het vaak zelf ook niet, want je hebt mensen die zeggen "er was opeens een knal" of "er was opeens heel veel geschreeuw hier en daar maar ik weet verder ook niet wat er is gebeurd".

Y: Dus jullie geven zelf een beetje duiding aan de foto's?

009: Precies. In ieder geval, wij kunnen dan wel melden: er zijn berichten van mensen die zeggen dat de politie wordt ingezet en er wordt een waterkanon ingezet, noem het allemaal maar op. Maar dan schrijven wij er ook wel heel duidelijk bij dat dat wordt gemeld door mensen die aanwezig zijn.

Opdracht 1

Tijd	Handeling	Verificatiemethode
00.00	Bekijkt foto. En vindt het overduidelijk de hele afbeelding te duidelijk geframed.	
04.00	"Weet niet of het een bekend iemand is? Dat weten we niet."	
06.00	Bekijkt de persoon op franshanseling.nl en ziet een anti-coronawebsite. Is daarom sceptisch over de informatie.	Hybride achtergrond
10.00	Zegt dat hij Frans Heslinga zou bellen, of contact zou zoeken om te achterhalen wie de man op de foto is. Zeker bij haast.	Hybride achtergrond
12.00	Stel dat Heslinga niet zou opnemen, dan zou hij het mailen.	
13.00	Bekijkt de Facebook van Frans Heslinga en herkent de man van eerdere complotvideo's.	Hybride achtergrond
15.00	Vindt bron niet betrouwbaar genoeg. Staakt	

Opdracht 2

Tijd	Handeling	Verificatiemethode
16.00	Klikt op de link van het Youtube-filmpje. Ziet Arabische letters maar spreekt het zelf niet.	

17.00	Ziet dat filmpje 18 maart is geplaatst, vlak na grootschalige uitbraak van corona en dat het filmpje weinig views heeft en weinig abonnees.	Hybride achtergrond
18.00	Bekijkt het daadwerkelijke filmpje.	
20.00	“Is dat dan een influencer die ik niet ken?”	
21.00	“Bron onderzoek heeft hier niet veel zin,” 009 vindt het een persoonlijke vlog, en een Engels accent. Ziet geen match met de Arabische letters.	
23.00	Geeft aan dat de beelden gecontroleerd worden voor nieuwsitem. Maar vaak door een collega, die deze persoon kent en de omgeving erkent en het Filmpje al gezien heeft. Kans dat dit filmpje nergens is opgedoken. Als deze vrouw belangrijk was geweest, hadden we haar wel gekend. Erg anekdotisch.	
24.00	Bekijkt account dat filmpje heeft geplaatst. Beschrijft hoe je via Youtube contact kunt leggen. En kunt vragen.	Persoonlijk contact
25.00	Beschrijft hoe je via Over bij Youtube kunt vragen naar identiteit.	
26.00	Denkt niet verder te kunnen met het filmpje zelf. “Tekst vertelt niet voldoende en kwaliteit is te slecht.”	
27.00	Denkt dat het filmpje nep is in verband met kuchen bij het begin. Kwaliteit en Arabische tekst en weinig views. “Zou second opinion van collega kunnen vragen?”	

Opdracht 3

Tijd	Handeling	Verificatiemethode
30.00	Bekijkt de link van het artikel. 009 concludeert dat het project meer een hobbyproject is door de kopjes en de opmaak.	
32.00	Benoemt de optie Google Reverse Image Search.	
34.00	Bekijkt bij pagina-info en ziet dat het op Facebook geplaatst is.	Expliciete
35.00	Daar staat bij een link staan van twitteraccount dat heet: stop de bankiers, en daarop concludeert hij dat de bron niet klopt. Linkt ook weer naar de website indignatie.	Hybride achtergrond
36.00	Bekijkt de Twitterpagina van Indignatie en concludeert dat het onbetrouwbaar is.	Hybride achtergrond
38.00	Zou bij CMS systeem kunnen kijken van Bilderberg, maar kan die database niet in om te zoeken.	
42.00	Bij de vraag hoe hij de originele bron zou controleren zegt 009 via de database. 009 vindt de foto te wazig en daarom is de foto	

	niet waarschijnlijk. Ook omdat Ollongren wethouder van Amsterdam wordt genoemd. Dit kan ook van een politieke bijeenkomst zijn.	
45.00	Teveel rode vlaggen, alarmbellen om verder te zoeken, volgens 009.	

Geïnterviewde: 010

Interviewer: Yvet Maassen (Y)

Datum: 30 september 2020

Locatie: Google Hangout/ Zoom, Den Haag.

Leeftijd: 24 jaar

Ronde 1: identiteit

Y: Bij welk mediabedrijf werkt u?

010: Ik ben bij [regionale omroep] in dienst.

Y: Wat is uw functie daar?

010: Ik ben online redacteur.

Y: Hoe lang doe je dat al? Hoe lang ben je daar al online redacteur?

010: In dienst sinds april, maar ik werk daar sinds vorig jaar februari. Ik heb daar eerst stage gelopen, toen gefreelanced en toen in dienst gegaan.

Y: Je werkt op de online afdeling zei je net, online redacteur. En dan werk je ook aan de liveblogs?

010: Ja.

Ronde 2: Liveblog

Y: Hoe werkt dat ene liveblog bij [regionale omroep]?

010: Wij hebben eigenlijk pas sinds kort een geïntegreerde liveblog. Dus dat we vanuit onze eigen CMS kunnen opstarten zeg maar. Eerder gebruikten we een tool die we moesten embedden. Uhm. Bij ons is de drempel om een liveblog te starten wel vrij hoog. In tegenstelling tot andere media waar ik gewerkt heb, maar ook naar wat ik zie tijdens mijn werk. Wij openen echt alleen een liveblog voor dingen waarvan we weten dat ze in ieder geval een hele dag gaan lopen en eigenlijk nog specifiek startten we alleen een liveblog als het een aanvulling is op de berichtgeving die we al hebben. Wij werken bij ons op de site met verschillende platformen, regio's, dus bijvoorbeeld regio [regionale stad], regio [andere stad]. Wat we eigenlijk doen bij livebloggen is dat we de bijdragen vanuit die regio die normaal gesproken alleen op de platformen terecht zouden komen en niet op de homepage, die bundelen we op een liveblog. Zodat de lezer een overzichtelijke plek, uhm, heeft waar alle berichtgeving binnen komt. Daar voegen we dus ook losse tweets aan toe, kleine dingen, die eigenlijk te klein zijn om een los bericht over te schrijven, maar die we wel graag mee willen nemen. We hebben bijvoorbeeld bij de hitte, als het heel warm is, dan hebben we altijd hitte blogs, dat is een beetje ons dingetje. Dan zie je bijvoorbeeld op een ochtend dat vier redacteurs of verslaggevers uit verschillende regio's gaan peilen hoe druk het is op het

strand om 8 uur 's morgens. In plaats van dat we vier berichten op het homepage zetten met het is druk in [regionale stad], het is druk in [andere regionale stad], het is druk in [andere regionale stad], zetten we die dan alleen op de platforms en die halen we dan van de home af, op de liveblogs zetten we dan dat het overal druk is.

Y: Ja, dus dan werken jullie echt met die regio's samen, of die verschillende regio's die jullie verdeeld hebben daar, en dan kijk je de verschillende dingen aan. Je zei ook bij andere media waar je hebt gewerkt doen ze veel sneller een liveblog, waar heb je nog meer gezeten?

010: Ik weet bij [lokale krant] bijvoorbeeld, daar heb ik gezeten, daar doen ze ook niet heel snel, maar daar zijn ze uh, wel iets happiger op livebloggen. Dat komt ook omdat ze iets meer redacteurs hebben die daar dedicated mee bezig kunnen zijn. Uhm, ik was daar stagiair. Ik werd heel vaak op liveblogs gezet omdat dat lekker makkelijk was. Bij [regionale omroep], hebben we die tijd meestal niet, uh, we kunnen over het algemeen niet zeggen een redacteur gaat zich de hele dag bezig houden met het livebloggen. Uh, zoeken voor het liveblog en uh, daar hebben we de bezetting gewoon niet voor. Daar lopen we best wel vaak tegen aan. Omdat het gewoon best wel veel werk is. Um, en dat je dus zeker moet weten dat er een constante nieuws flow is om zo'n liveblog te kunnen starten. Want als er een liveblog start, dan willen we wel elk kwartier een update daarin, ten opzichte van andere media waar het soms wel een uur of twee uur stil ligt. Wij hebben daar wel andere standaarden voor.

Y: Het idee bij een liveblog is, het moet een hele dag lopen, elk kwartier moet er dan wel een update zijn, het moet wel echt iets groots zijn op dat moment.

010: Ja, wij hebben bijvoorbeeld geliveblogged tijdens, in december waren er boerenprotesten waarbij distributiecentra van supermarkten stilgelegd werden, toen hebben we hele dag geliveblogged. Puur omdat we heel veel bijdragen kregen, van fotografen, van verslaggevers, van redacteurs, omdat het voor ons gewoon teveel werk was om allemaal in losse berichten te gaan verwerken. Plus het zou voor de lezer een soort *sensory overload* worden, het zou dan elke tien minuten een nieuw bericht opleveren. In plaats daarvan dus een liveblog. Verder het belangrijkste nieuws nog in regioberichten verwerken. Ik denk dat dat een goed voorbeeld is van hoe wij dit graag doen.

Y: Ja, je zij bij [lokale krant], en uh, bij andere media, wordt snel gezegd: we zetten de stagiair erop, hoe zit dat bij jullie?

010: Wij hebben niet een hele stabiele stroom aan stagiaires, bij ons... wij zetten er liever een redacteur op.

Y: Wie worden er meestal gevraagd om te werken aan het liveblog?

010: Uh, iemand die aan het werk is, daar wordt verder niet... Ja. Over het algemeen is het prettig als de mensen die snel nieuws kunnen verwerken, als die op het liveblog zitten, maar in principe is het enige wat je doet hele korte snipits schrijven, wij... uh als je kijkt naar bijvoorbeeld de stijl van de NOS, van hun liveblogs, die doen daar echt lange berichten in, berichten die wij als echte berichten op onze liveblog zouden plaatsen.

Bij ons zijn de liveblogs veel meer fragmenten, dus echt een heel korte video, zoals yo een tweet, waar we één of twee zinnen bij zouden schrijven, echt een hele kleine snelle update. Alles waarover we twee of meer alinea's kunnen schrijven, maken we een apart bericht van. Ook omdat we eigenlijk de platforms hebben en die ook graag gevuld willen hebben.

Y: Aan welke liveblog heeft u voor het laatst meegewerkt?

010: Oeh, de laatste keer dat ik geblogd heb was... [Stilte] Ik denk de hitte blog van deze zomer, maar daarvoor was denk ik de belangrijkste tijdens de storm Ciara, ik denk dat dat de laatste was waar ik echt actief aan heb gewerkt. Aan de hitte blog heb ik een beetje meegewerkt, ja.

Y: Doe je dat vaak in je eentje of heb je een taakverdeling bij de liveblog?

010: Vaak is er wel één iemand die dat bijhoudt. Al helemaal toen we nog met uhm een derde partij werkten die het moest embedden. Het was een ontzettend gezeik als we er met meerdere mensen tegelijk in zaten te werken. Want dan zit je weer met het opslaan, dat dan niet goed gaat, of updates die er dan weer uitgehaald worden. Meestal wordt daar gewoon één persoon voor aangewezen zodat het niet door elkaar loopt. En anders moet je ook zoveel overleggen: 'hé ik ga dit even in het liveblog zetten. Hé, ik ga dat even in het liveblog zetten'. Dat kun je beter gewoon één iemand laten doen.

Y: Dan is één iemand tussen aanhalingstekens chef liveblog op die dag?

010: Ja.

Y: Dus ja, meestal is er één iemand daarvoor verantwoordelijk. Hoe wordt bepaalt wie dat gaat doen?

010: Wie er het meest zin in heeft, dat is verder bij ons niet een heel proces. Er wordt natuurlijk wel gekeken wie de redacteurs zijn die er op dat moment zitten. Als er bijvoorbeeld redacteurs zitten die weinig ervaring hebben, dan proberen we die natuurlijk niet op het liveblog te zetten, maar ja, het is een beetje... Iedereen moet dit gewoon kunnen en doen. Het vraagt natuurlijk ook een stuk van je aandacht, het is ook heel anders dan hele lange artikelen schrijven.

Ronde 3: Verificatie

Y: Uh, Wat is voor u de belangrijkste taak als journalist?

010: Umm ja...

Y: Een brede vraag...

010: Ja, ik denk twee dingen. Uhm. Als dat mag?

Y: Zeker.

010: Eén is voor mij heel erg mensen op de hoogte houden van wat er speelt specifiek in hun omgeving. Juist omdat ik denk dat landelijk nieuws vaak niet... Mensen zien de relevantie wel, maar de urgentie komt vaak minder hard binnen omdat ze concrete voorbeelden missen. En ik denk dat regionale media daar een hele belangrijke taak in hebben. In mensen concrete voorbeelden geven van hoe en wat er speelt in hun in hun dorp en invloed heeft op hen. Uhm. En ten tweede een hele belangrijke taak voor mij als journalist is het controleren van instituties, ja, zeg maar echt de journalist als controlerende macht. Ik denk dat het juist in de regionale journalist belangrijk is omdat de lijstjes bij ons veel korter zijn. De onderwerpen voelen soms wat minder uhm, beetje... Een gemeenteraad die er een zonnepark doorheen drukt, dat klinkt niet als het meest sexy onderwerp, uh, maar voor mensen in de gemeenten is het wel belangrijk dat iemand dat voor ze controleert en dat iemand daar mee bezig is. Dat is voor mij wel...

Y: Je zou maar een zonnepark opeens in je achtertuin hebben staan. Lijkt me dat je daar best wel last van kan hebben, of een mening over hebt als burger, ja.

010: Ja.

Y: Je had het ook over het controleren van de instituties, hoe zorg je dat je een bron op een item goed gecontroleerd hebt, goed geverifieerd hebt voordat je het plaatst?

010: Altijd wederhoor halen, wat voor verhaal je ook maakt, altijd ook de andere partij aan het woord laten. Ik heb een goed voorbeeld. Ik heb laatst een artikel geschreven over een studentenvereniging in [stad], waar ondanks corona-maatregelen nog ontgroeningen plaats vonden en ook gewoon op weinig afstand kampeerweekenden weg en zo. Ik had daar een relatief soliede bron voor waarvan ik weet dat ze de waarheid sprak, maar dan ga je toch een reactie vragen bij het bestuur. Ja. dat soort dingen.

Y: Dan ga je toch ook kijken wat zij er in ieder geval op te zeggen hebben?

010: Ja. Altijd uh, wat je ook publiceert, de andere partij de kans geven om er op te reageren. Als ze er niet op willen reageren, prima, dan zet je dat erbij. Maar wel in ieder geval de kans geven om die kant van het verhaal te laten horen.

Y: Dus ook, voordat je het publiceert de andere kant de kans geven om erop te reageren?

010: Ja. [Stilte]. Wel binnen redelijk termijn. Ik ga niet dagenlang wachten op een reactie. In ieder geval wel de kans geven om te reageren, ja.

Y: Ja, en uhm, je zorgt dus dat je altijd wederhoor pleegt. Hoe zit dit bij items, artikelen, gaat dat altijd goed?

010: Uhm. Wij zijn er wel echt streng op. Uhm, dat we altijd meerdere bronnen en meerdere invalshoeken in een verhaal willen hebben. We spreken er onderling elkaar ook echt op aan. Duidelijk ook omdat het bij het ene verhaal wat belangrijker voelt dan bij het andere. We hadden een tijdje terug een verhaal over een inzamelingsactie voor een jongen die al zijn spullen verloren was bij een brand. De kop begon iets van: letterlijk zijn al zijn onderbroeken verbandt, ofzo. Uiteindelijk was er best wel veel geld voor de jongen ingezameld, mede

omdat wij er een artikel over hebben geschreven. Het bleek gewoon dat hij ook geld van de verzekeraar had gekregen, uiteraard. Uh. Dat zijn wel dingen. Het voelt niet heel relevant. Naja, het is natuurlijk alsnog kut dat zijn onderbreuken verbrand zijn en dat hij zonder huis zit, maar dat zijn wel dingen waar we elkaar onderling wel op aanspreken. Weet je, probeer daar ook iets anders bij te bedenken en probeer er ook rekening mee te houden dat [storing in geluid]

Y: Het geluid valt een beetje weg, even kijken. Ah het werkt weer! Maar het laatste wat ik van je hoorde, je had het over de jongen waar de onderbreuken van waren verbrand, mooie titel trouwens... Maar ook bij zo'n onderwerp denk je, toch even de andere kant van het verhaal bij vertellen. Dat hij de verzekering ook heeft.

010: Ja.

Y: Ja.

010: Weet je, in ieder geval ... Niet kritiekloos, werkt het weer?

Y: Het werkt weer!

010: Hoorde je wat ik antwoordde of moet ik het herhalen?

Y: Je zei dat je niet kritiekloos iets oppent in ieder geval.

010: Ja. Ja.

Y: Hoe is het om bronnen en items te controleren en te verifiëren voor een liveblog, maakt dat een verschil?

010: Uhm, [stilte] bij een liveblog op een andere manier omdat we juist dus heel veel gebruik maken van artikelen die we al geschreven hebben en waar dus al meerdere bronnen in zitten. Maar ook, we proberen dingen zoveel mogelijk te checken, maar [kraak in audio] door de snelheid al goed voor speculatie. Ik vind dat dat makkelijker een plek kan hebben dan in een artikel, vaak. Um, en wij maken niet heel journalistiek zwaarwegende liveblogs in het algemeen, en zo'n boerenprotest-liveblog kun je makkelijker wegzetten: 'hier is een tractor gespot op de [snelweg], misschien is ie wel onderweg naar [stad]'. Um. Dat proberen we dan wel met een slag om de arm te doen. Maar een tractor over de [snelweg] dan kun je er opzich wel vanuit gaan dat hij onderweg is naar [stad] of een andere stad in de regio zeg maar. Dus ik denk dat onze manier van livebloggen het wel anders maakt.

Y: Ja, dus je zegt: bij een liveblog zijn er vaak iets minder journalistieke verhalen of uh, plus er zit een soort snelheid in waardoor je soms iets sneller speculaties hebt, maar jullie proberen het wel zoveel mogelijk te checken.

010: Ja. [stilte] Ja, wij publiceren nooit dingen die uh, impact kunnen hebben op andere mensen zonder dat we ze checken. Dus als er iets groots aan de hand is, dan checken we altijd eerst of iets klopt voordat we iets publiceren. Maar, uh, stel, ik gebruik heel graag het grote voorbeeld: stel er ontploft een bom op [stad] Centraal. Klinkt heel heftig. Dat relateert even makkelijk. Stel er ontploft een bom op [stad] Centraal. Dan zou je als je een liveblog opent de eerste tweet die zegt er is zwaar vuurwerk gevonden in de buurt van [stad]

Centraal, weet je, zoiets, dat zou je dan ook meenemen. Dat kun je later checken. Daar zou ik geen artikel aan wijden omdat het zo puur speculatief is. Maar in een liveblog kun je het iets makkelijker nuanceren en kun je het iets makkelijker herstellen. Dat vooral.

Y: Ja. Omdat het eigenlijk doorgaat, je ziet het verloop?

010: Ja, en mensen die een keer het liveblog checken zullen in het algemeen vaker het liveblog checken. het is meestal niet dat mensen de allereerste update lezen en dan denken laat maar. En dat.. Dat vind ik wel een verschil maken.

Y: En uh, maken jullie gebruik van user-generated content als in beelden van de burgers.

010: Heel veel zelfs

Y: Heel veel zelfs. hoe controleren jullie die?

010: Ja veel. We proberen die altijd gevoelsmatig te checken. En natuurlijk voor zover mogelijk checken bij instanties. Kijk, als iemand ons een video doorstuurt van een file onderweg richting [regionale stad] dan proberen we ook voor ons zelf na te denken, wat zou iemand er nou echt aan hebben om nu een neppe video door te sturen van file richting [stad] en we kunnen er dan vanuit gaan dat dat zo is. Tja. Je weet niet hoe dat gaat, of nou ja, ikzelf weet niet hoe dat gaat als er echt eens iets groots gebeurt, een heel groot hard nieuws gebeurtenis, waar we een liveblog voor zouden openen, dan moet je dus aan een bom op [stad] Centraal denken, en dat gebeurt gewoon niet zo vaak.

Y: Dat is er ook eentje die je niet aan ziet komen. En je zegt gevoelsmatig te kijken goh een file naar het strand, hoe komt dat? Is het mooi weer vandaag, hoe moet ik dat zien?

010: Ja, gewoon, uh, gevoelsmatig, joh, ben ik al de hele dag aan het schrijven hoe druk het is onderweg naar het strand van [regionale stad], ja? Dan kan ik vrij logisch de conclusie trekken dat de video die ik nu ontvang klopt. Kan ik nog eventueel weerleggen met ANWB verkeersinformatie, maar het is de, [stilte] kan even niet op het woord komen. De motivatie om te liegen over dat soort dingen is heel klein, dat is weer iets anders met een bom die ontploft op [stad] Centraal of [bekende locatie] staat in de fik, weet je, dan moet je er iets gevoeliger mee omgaan, omdat je anders wel een kans hebt dat mensen er om gaan liegen, omdat mensen soms bepaalde politieke motieven hebben. Het is natuurlijk erg makkelijk om te schrijven: een moslim heeft een bom af laten gaan in [stad] Centraal. Dat zijn dingen die we in een liveblog niet zomaar mee zullen nemen. Maar in dit geval, met User Generated Content, bij grote gebeurtenissen kan het belangrijke aanvulling zijn van informatie die je krijgt van instanties. De politie heeft natuurlijk een eigen agenda met wat ze naar buiten willen brengen. De veiligheidsregio heeft ook een eigen agenda in wat ze naar buiten willen brengen. En dat moet ook. Het is ook onze taak als journalist om zeg maar niet alleen af te gaan op de berichtgeving die zij mij geven, maar ook op wat wijzelf vinden en binnen krijgen. Want wij zijn geen spreekbuis voor de politie of de brandweer.

Y: Dus jullie proberen ook als de politie een statement heeft, [stilte] sorry hoorde even feedback, ook als de politie een statement geeft, dan kijken jullie alsnog, klopt deze statement wel.

010: Voor zover het mogelijk is, ja. Dat kan niet altijd, al helemaal niet als er iets groots aan de hand is. Ik denk wel dat het vooral andersom gaat. De politie komt vaak met hele summiere informatie naar buiten, vaak aan het begin van dit soort gebeurtenissen. En als wij dan een video binnenkrijgen waarop hele duidelijke details te zien zijn, dan gaan wij daar natuurlijk mee aan de haal. Dan leggen we het altijd wel even terug bij de politie. We hebben een video, daar zien we dit en dit en dit op. Kunnen jullie dat bevestigen? Als zij zeggen: we kunnen het niet bevestigen, maar we ontdekken het ook niet, dan is dat publiceerbaar, want we hebben een bron, maar de politie kan het niet bevestigen, maar de politie is niet onze enige bron. Meer in die trant.

Y: Je had het er al over, eerder over gevoelsmatigheid, soms heb je wat grotere nieuwsitems. Zijn er wel eens situaties voorgekomen, dat er groter nieuws was, en dat je dan beelden van mensen binnenkregen, die je dan extra moest controleren?

010: Um. Niet perse beelden, maar uh, maar we hebben wel geliveblogged toen er een hele grote brandstof storing was bij Schiphol, toen het hele vliegveld plat lag, en chaos en paniek uitbrak. We hebben dan een Schiphol verslaggever die er daar dan dedicated op zit. Die leverde dan informatie bij me aan die hij tegenkwam op Twitter of op welke andere manier dan ook bij hem terecht kwam. Dat moet je verifiëren op één of andere manier en anders niet plaatsen.

Y: Dus dan denk je soms ook wel, deze kunnen we beter maar niet plaatsen want we kunnen het niet controleren?

010: Uhm, ik probeer wel altijd een manier te vinden om het te bevestigen. Als de politie het niet wil, probeer ik het bij de brandweer, als de brandweer niet wil dan probeer ik het bij de gemeente. In ieder geval totdat je iets hebt zodat je het zwart op wit hebt, zo van oh ja, wij herkennen dit. Al helemaal als het gaat om echt gevoelige dingen. Dan liever een dubbel check dan het maar plaatsen en hopen dat het klopt.

Y: Als je bronnen binnen krijgt, wanneer is het publiceerbaar voor een liveblog, waar moet het aan voldoen?

010: Dat ligt voor mij heel erg aan de nieuwswaarde op dat moment. Het liefst zie ik liggende foto's in hoge resolutie en video ook horizontaal geschoten. Maar als je super shaking beeld hebt van een bom die ergens midden in een straat af gaat, dan boeit het me ook niet dat het shaking is, dan maak ik er wel wat van. Die lijn, verschuift heel erg naar hoe dringend het nieuws is op dat moment en hoe waarschijnlijk het is dat ik een andere bron ga vinden, een betere bron zeg maar.

Y: En qua controleerbaarheid, hoe zit dat, wanneer denk je ik heb het goed genoeg gecheckt, nu kan ik het op de liveblog gooien?

010: Tja, [zucht] Als er echt dingen zijn waar discussie over nodig is, dan gaan er meerdere mensen over. Dan ben ik ook niet de eindverantwoordelijke. daar hebben we een chef

nieuws voor, samensteller en uiteindelijk ook een eindredacteur. Dat zijn ook mensen die getraind zijn om dat soort ethische keuzes te maken. Al helemaal omdat in werken met journalisten er altijd een soort van hijgerigheid is. Mensen beschuldigen de Telegraaf daar heel erg van, maar als je journalist bent ben je hongerig. Ik ken geen enkele journalist die een brandweer door de straat hoort gaan en niet op 112 meldingen gaat kijken van wat er aan de hand is. En die hijgerigheid heb je altijd wel. Je wilt heel graag dat jouw verhaal gepubliceerd kan worden. Als jij een video binnen krijgt, iets supervets, wat zeg maar de politie tegenspreekt, waarvan jij weet dat dit klopt, maar de politie wil het niet bevestigingen. Als journalist wil je dat er zo snel mogelijk uitgooien want het is jouw break, jouw scoop. Weet je wel. Dus er zijn altijd mensen met een groter moreel kompas achter je die dat een beetje kunnen beteugelen, en een beetje kunnen zeggen, misschien moeten we hier eerst nog een andere instantie voor bellen, of check het nog een keertje. Dus daar zit wel een controlesysteem achter, in ieder geval.

Y: Je zegt dus ook, stel dat je twijfelt over iets, moet ik dit publiceren of niet, je had het over chef nieuws, een samensteller, die zijn aanspreekbaar om eerst die keuze misschien nog te kunnen maken.

010: Ja bij ons is er altijd wel iemand die even mee kan denken, al helemaal over ethische kwesties. We zijn ook sowieso een hele open redactie, dus het is ook echt niet zo dat alleen een chef nieuws hierover mag meewegen. Ook de stagiair mag daar over meepraten. En uiteindelijk maken we met zijn allen daarover een keuze, maar daarin is de keuze van de leidinggevende wel doorslaggevend.

Opdracht 1

Tijd	Handeling	Verificatiemethode
02.00	Controleren van website, door inhoud website te raadplegen. "Over het algemeen skip ik dit soort websites heel snel."	Hybride achtergrond
02.30	Maakt screenshot van de afbeelding en plaatst het in Google Reverse Image Search. "Standaard trucjes die je op de School van de Journalistiek veel leert"	Expliciete
03.00	010 vindt een Twitterbericht van Tracy Jan. Ziet dat Jan vinkjes heeft op Twitter.	Hybride achtergrond
03.10	Daarna vindt 010 de foto waarbij de naam staat Art Fennell "Heb hem!"	

Opdracht 2

Tijd	Handeling	Verificatiemethode
04.00	Bekijkt het filmpje en zoekt tegelijkertijd de vertaling van de Arabische titel. "Ik ken deze video al."	Expliciete

05.23	Googlet 'British Woman Coronavirus' en vindt filmpje van HW News England waarbij Tara Jane Langston in de beschrijving staat. En klaar.	Cross checking bronnen
05.30	"Dit is zeg maar het voordeel van generatie die opgegroeid op het internet. Dit zijn geen skills die ik heb geleerd tijdens het werk of tijdens mijn opleiding. (...) anders zou mijn werkwijze niet heel anders zijn."	Non-elitebron

Opdracht 3

Tijd	Handeling	Verificatiemethode
06.00	Gebruikt Google Reverse Image search om echtheid foto te controleren.	Expliciete
06.30	"Het feit dat alle hits voor deze foto ongeveer van dezelfde site komen, zegt mij eigenlijk al dat hij weg is. Die conclusie zou ik vrij snel durven trekken."	Hybride achtergrond
07.00	"Ik vind de foto ook niet duidelijk genoeg," zegt 010 verwijzend naar resolutie en vergelijking.	
07.40	010 gaat toch nog even naar de originele bron die is aangegeven. "Dit soort sites zijn voor mij een hele grote rode vlag."	
08.00	(...) "En het feit dat deze foto alleen op dit soort sites voorkomt, ik zou het niet als echt beschouwen."	Hybride achtergrond
09.30	Om te zien waar de foto voor het eerst geplaatst is gebruikt 010 de datum gegeven op Google.	Expliciete

Geïnterviewde: 011

Interviewer: Yvet Maassen (Y)

Datum: 1 oktober 2020

Locatie: Skype, Den Haag

Leeftijd: 27

Ronde 1: identiteit

Y: Je werkt bij [online nieuwssite], heb je nog een andere functie? Of werk je alleen voor [online nieuwssite]?

011: Alleen [online nieuwssite]

Y: En wat is je functie?

011: Ik ben rechtbankverslaggever en algemeen redacteur. Voor de rest heb ik nog wat bij-functies, maar dit zijn de twee voornaamste.

Y: Hoelang werk je al voor [online nieuwssite] en hoelang als rechtbankverslaggever?

011: Vijf jaar bij [online nieuwssite] en twee jaar als rechtbankverslaggever, dat is niet fulltime hoor trouwens. Ik doe nu deels rechtbankverslaggever en deels algemeen redacteur.

Y: Doe je algemeen redacteur ook al twee jaar of ook al vijf jaar?

011: Dat doe ik drie jaar, denk ik, hiervoor ben ik drie jaar coördinator regio geweest.

Y: Je werkt ook aan liveblogs, doe je dat voornamelijk als rechtbankverslaggever of ook als algemeen redacteur?

011: Het vaakst als rechtbankverslaggever en soms als algemeen redacteur.

Y: En hoe vaak doe je dat? Hoe vaak heb je een liveblog?

011: Ik denk qua rechtbank, eens in de zoveel maanden. En dan vaak wel dagen achter elkaar, zoals nu net met Nicky Verstappen. En als algemeen redacteur maken we bijvoorbeeld met corona al liveblogs sinds maart. Dus dan liveblog ik praktisch gezien elke dag, maar dat is één of twee postjes. Weet je wel. Dat stelt niet zo veel voor. Bij breaking gebeurtenissen, dus stel er stort ergens een vliegtuig neer bij, weet ik het wat, Schiphol, dan natuurlijk. Maar dat is een eens-in-de-zoveel-maand liveblog.

Y: Hoe werkt bij jullie een liveblog?

011: Qua hoe het er technisch uitziet?

Y: Ja, of wat jullie doen?

011: Vaak zit er gewoon één iemand achter, dus dat. We hebben gewoon een CMS, en je maakt dan een artikel aan, en dat zien mensen dan. En dan hebben we een apart systeem waarin we livebloggen. Dan zie je eigenlijk gewoon een tekstvak. Als je daarin typt en je drukt op verstuur dan komt het eigenlijk gelijk op de website... en het is een soort van instant ding.

Y: En de laatste waar je aan hebt gewerkt was Nicky Verstappen?

011: Ja dat was Nicky.

Y: En dat was dus maandag? Dinsdag?

011: Ja, maandag dinsdag.

Y: Wie wordt er gevraagd om aan een liveblog mee te werken?

011: Uh, vaak mensen, als het gaat om breaking gebeurtenissen, mensen die snel zijn. Uh omdat er natuurlijk heel veel tegelijk op je afkomt. Uhm. Dan is het fijn dan mensen die snel kunnen typen, dat die dan het liveblog doen. Dat is natuurlijk ook met persconferenties. Je moet met een liveblog heel pitch perfect luisteren. Als iemand iets zegt dan kun je natuurlijk niet de hele zin opschrijven want dan ben je aan het notuleren, dat schiet niet op bij een persconferentie. Je moet een soort van luisteren, filteren en dan heel snel tikken wat de kern ervan is.

Y: Is er dan ook bekend, die is heel snel met typen? Of is dat wel bekend op de redactie?

011: [Collega] bijvoorbeeld, die heb je gesproken. Die doet vaak de persconferenties van corona. Ik tik ook snel, ik ben er ook vaak één van. Maar dat vooral bij breaking dingen, want corona staat vrij ver van de rechtbank af, ik weet niet of je je het kan voorstellen, maar dat is minder mijn ding. Dus gewoon de snelste tikkers en mensen die goed onder druk kunnen presteren. En denk ik gewoon kalm blijven

Y: Je doet het vaak in je eentje of is er ook een taakverdeling bij een liveblog?

011: In je eentje vaak, bij [online nieuwssite] zijn ze heel erg happig dat je dingen in je eentje doet. Dat doe je echt in je uppie.

Y: Dus het is wel heel erg belangrijk dat je iets in je eentje doet, haha?

011: Haha ja, wij hebben natuurlijk een hele kleine redactie, dus dat is ook een praktisch iets. Dan doet één iemand het liveblog en één iemand een artikel bijvoorbeeld

Y: Dus als één iemand dan over hetzelfde onderwerp een artikel schrijft, dan wissel je misschien wel informatie uit?

011: Ja, dus dan kan diegene snel terug lezen in het liveblog en daar dan dingen uit pikken. Dat werkt wel makkelijk.

Y: En bijvoorbeeld als de beelden extern aangeleverd worden, of zit daar nog iemand bij die zegt van, goh je kunt het beste zus of zo, of misschien is het tijd om de foto te veranderen bij de liveblog, of?

011: We hebben natuurlijk praktisch gezien ANP, Reuters. We hebben onze eigen foto mensen van [foto organisatie], en dan een samensteller, zo noemen wij dat. Ik weet niet hoe dat bij jullie heet. Maar wij noemen dat een samensteller. Dat is degene die zegt: goh, sorry je hebt wel heel veel tekst hier staan. Gooi er eens een foto in voor de vorm en variatie. Dus er is toch altijd wel iemand die over je schouder meekijkt of het er esthetisch wel goed uit ziet.

Y: Dus, de samensteller die kijkt of de website er überhaupt netjes uit ziet.

011: Ja

Y: Die scant dat mee bij de liveblog.

011: Ja

Y: Oké

Y: Wat is voor jou de belangrijkste taak als journalist, waar moet voor jou een artikel aan voldoen?

011: Ik denk dat feitelijke juistheid altijd een hele goeie is. Ik denk ook dat wij bij [online nieuwssite], de snelste willen zijn. En daarbij vinden wij ook de uitleg heel belangrijk. Dat vind ik zelf ook. Je kunt wel de snelste zijn, maar als jij een onbegrijpelijke... [tekst hebt]. Vandaag hadden we er één. Er was een Brexit-kop die niemand begreep. Dus we hadden het wel snel, maar als je de kop las, dan dacht je echt, Jan Piet van drie achter die begrijpt echt niet wat hier staat. Kernwaarde voor ons is het ook voor iedereen begrijpelijk maken, dat je mensen echt meeneemt in het verhaal.

Y: Wat maakt een item of een artikel geverifieerd, wat maakt het goed genoeg om te plaatsen.

011: Als het uit meerdere bronnen bevestigd is. Dan zouden wij het bijvoorbeeld meenemen. We hebben natuurlijk een aantal selecties, qua bronnen, er komt heel veel op je af natuurlijk qua informatie. Daarom proberen we altijd een hele goede selectie te maken van wat is waar en wat is een beetje *shady*. Bijvoorbeeld dingen die op Twitter binnen komen. Je kunt het toch signaleren. En misschien iets gebruiken maar als één iemand iets zegt dan gaan we dat natuurlijk niet meenemen. Dan proberen we dat met zijn allen zo snel mogelijk te checken en uh, dan kan het mee.

Y: Je had het net al over Twitter. Krijgen jullie ook vaak externe beelden binnen, van, user-generated content, zo heet dit dan in de wetenschap. Krijgen jullie beelden binnen van mensen?

011: Ja, maar vooral via onze mailbox en via [intern website link] krijgen wij dingen door. Dit zijn gewoon lezers die ons benaderen. En dan zeggen van: goh, ik zie een hele grote rookwolk boven Huttekutteveen. Volgens mij staat er iets in de fik. Je weet wel, dat soort

dingen. Maar ook hele goede tips, zoals de laatste maanden in coronatijd natuurlijk van leerkrachten, heel veel signalen van bij mij op school is het niet in orde, van bouwvakkers die zeggen: nou we kunnen helemaal geen anderhalve meter afstand houden. Je weet wel, dat soort dingen.

Y: Gebruiken jullie ook wel eens de beelden die je op Twitter ziet?

011: Nee, vaak, uhm, als iemand goede foto's heeft benaderen wij mensen of we ze mogen gebruiken. Maar het is niet zo dat het heel vaak naar ons toegestuurd wordt, dat niet.

Y: Maar stel je bent online aan het kijken naar... Er is iets gebeurd en je bent online aan het kijken naar beelden of informatie over wat er net gebeurd is. Dan benaderen jullie dus die mensen die misschien zo'n foto hebben gemaakt?

011: Stel het is een hele vette nieuwsfoto dan vragen we van, hé, mogen wij als [online nieuwsorganisatie] de foto gebruiken met credits naar jou erbij, weet je wel.

Y: Is het ook wel eens een nieuwsgaring wat je dan ziet op Twitter of wat je op Facebook voorbij ziet komen als bericht?

011: Het kan wel heel erg helpen met wat er is gebeurd, bijvoorbeeld bij de explosie in de haven van Beiroet. Dan komt er zo'n bericht binnen van: er zijn explosies. Tja, er zijn wel vaker explosies daar, zeker in bepaalde gebieden. Maar toen zagen wij die beelden en dan weet je natuurlijk meteen van goh, nou dit is wel iets meer dan gewoon een gas explosie. Dus we gebruiken het wel.

Y: Ja. Hoe controleren jullie die bronnen of een filmpje van Beiroet of dat klopt?

011: Uh, oeh. Nou ik denk dat als we meerdere van dezelfde soort beelden zien bij diverse bronnen. Natuurlijk kijken we dan ook heel erg naar lokale media, uhm en persbureaus, kijken of die dezelfde beelden ook hebben. Je doet altijd voor jezelf een standaard check. We hadden bijvoorbeeld laatst een foto doorgestuurd gekregen van een schietpartij, en toen zei ik zo van, huh? als je goed kijkt zie je dat de bommen geen blaadjes hebben, dus die kan nooit nu gemaakt zijn, want het was toen nog zomer. Dus zo ga je voor jezelf wel een selectie maken

Y: Ja, dus op die manier proberen jullie misschien nepberichten eruit te filteren.

011: Ja.

Y: Dus als je een foto of een beeld krijgt dan kijk je of meerdere bronnen het misschien al geplaatst hebben. En je kijkt ook überhaupt naar het plaatje van goh, is daar iets op te zien?

011: Ja, überhaupt kan dit plaatje wel kloppen. Hebben meerder media dit ook geplaatst? Zijn er meerdere mensen die vanuit dezelfde hoek, ongeveer hetzelfde beeld hebben gemaakt? Dan kun je daaruit wel een eerste selectie maken of het een nep foto is of niet.

Y: En uh. Bij het controleren uh, voor een liveblog, dingen die je op een liveblog plaatst, is dat anders dan een gewoon artikel?

011: Ik denk, ja, nou, in die zin is een fout bij een liveblog sneller gemaakt. Omdat je heel erg bezig bent met natuurlijk het laatste gerucht. Tja, niet gerucht, de laatste informatie in een liveblog te zetten. De lat voor welke informatie je brengt, ligt wat lager. Dus bijvoorbeeld bij een aanslag of iets dergelijks ga je niet in een artikel zetten straat x of y is afgezet. Dat soort dingen bewaar je voor een liveblog. Omdat je dat dan gewoon het snelste naar mensen kan brengen. Maar dat maakt het wel moeilijker om sommige berichten te controleren, want de lat qua snelheid ligt een stuk hoger, dus de selectie is wel anders.

Y: Dus ja, bij een liveblog omdat je zoveel sneller moet zijn ook omdat je niet een heel artikel eromheen moet schrijven, zijn de criteria anders.

011: Ja, de criteria zijn anders. Ik denk ook dat een fout sneller is gemaakt. Dat je sneller denkt van oh, dit tweetje kan er ook nog wel in. En dat blijkt dat een verkeerd tweetje of iets dergelijks te zijn.

Y: Gebeurt dat wel eens?

011: Volgens mij is het niet heel veel gebeurd, nee. Ik kom niet op een voorbeeld wat waarschijnlijk een goed teken is. Haha.

Y: Ja. Wanneer is een bron goed genoeg gecontroleerd om op een liveblog te komen? Wanneer denk je, ja nu kan het online?

011: Nou, niet van gewoon random mensen, die doen we er niet zo snel in. Dat is dan meer voor de politie-accounts of de premier of weet ik het wat. Die zetten we dan sneller ongecontroleerd door omdat dat mensen zijn waarvan je verwacht dat de informatie klopt. Uhm. En voor burgers, gewoon ooggetuigen en dergelijke hebben we wel een strengere selectie. En dan alleen als het beeld dan ook echt bevestigd is, dus wat we net zeiden, als meerdere mensen dezelfde foto, of het zelfde soort foto hebben, dan kunnen we ervan uitgaan dat die klopt.

Y: Ja omdat, die komen dan uit verschillende angles, uh..

011: Ja, als je hetzelfde ziet vanuit verschillende hoeken dan kun je ervan uitgaan dat het klopt.

Y: En er is dus zoals je zei een verschil tussen een premier die iets twittert of een ooggetuige...

011: Ja, en ik zeg niet dat die nooit fout zit, hoor. Dat zagen we ook bij die aanslag in Utrecht. Daar kregen we op een gegeven moment van de burgemeester Jan van Zanen een dodental door of was het een aantal gewonden? In ieder geval, later bleek het niet te kloppen en had hij een beetje voor zijn beurt gesproken, want de politie moest nog dingen bevestigd krijgen. Ja, toen stond dat verkeerd in het liveblog. Want je gaat er vanuit dat als de burgemeester iets zegt dat het dan klopt. Maarja, iedereen maakt fouten.

Y: Ja, maar je bent nog strenger, op um, op... Een instantie geeft misschien informatie, dat plaats je misschien iets sneller door dan als je het van een burger krijgt?

011: Ja daar zijn we veel strenger mee, met ooggetuigen.

Y: Ja

Opdracht 1

Tijd	Handeling	Verificatiemethode
02.00	Controleren van website, door inhoud website te raadplegen.	Hybride achtergrond
03.00	011 ziet Volkskrant artikel op website van Frans Heslinga en herkent de man van het artikel. Concludeert dat hij een beetje een 'gekkie' is.	
04.00	011 slaat foto op en plaatst de foto in Google Reverse Image search. "Dit heb ik heel lang geleden gedaan voor het laatst."	Expliciete
06.00	Komt op een artikel van The Observer, waar het artikel van The Washington Post instaat.	
06.30	Vindt ook het artikel bij de Washington Post. Ziet dat het Art Fennel. "Wil het nog wel dubbel checken".	
07.00	Kijkt bij Google Images om te kijken of onder de zoekterm 'Art Fennell mask'. Hierbij concludeert 011 dat er niet veel andere foto's verschijnen.	Cross checking bron
07.30	Bij de Google Search Images ziet 011 de Washington Post Twitter bericht van Tracy Jane met dezelfde foto. 011 kijkt bij de bio van het Twitteraccount en controleert of de naam klopt met het artikel.	Hybride achtergrond
08.00	"Nog nooit van hem gehoord," zegt 011. Maar omdat de foto bij The Washington Post staat vertrouwt 011 de informatie.	

Opdracht 2

Tijd	Handeling	Verificatiemethode
09.00	Bekijkt het complete filmpje van de opdracht	
11.00	Vertaalt de Arabische tekst die bij het filmpje staat via Google Translate.	Expliciete

11.30	“Ik heb het filmpje niet eerder gezien,” aldus 011. “Ze noemde de naam van de man (...) ik denk dat ik daar maar ga beginnen met zoeken.”	
12.00	Twijfelt of het met corona te maken heeft omdat het niet specifiek in het filmpje benoemd wordt, maar het komt wel uit de Google Translate.	
12.00	011 googlet de volgende woorden gebaseerd op termen uit het filmpje: ‘Corona Patient Richard Sick’. 011 kijkt bij de uitkomsten bij All, images, en video’s.	Cross checking bron
12.30	“Er staat niks herkenbaars bij haar in beeld,” zegt 011.	
12.30	Vindt bij videoresultaten van de Google Search een filmpje van The Guardian waar haar gezicht in ter herkennen is.	
13.00	Tara Jane Langston concludeert 011 na aanleiding van het artikel in The Guardian. “Een goede bron”, aldus 011.	Non-elitebron
14.00	Googlet daarna de naam ‘Tara Jane Langston’ en vindt veel Engelse artikelen van onder andere The Sun en The Daily Mail met haar naam. “Ik zie haar in Britse media volop terug komen, dus het zou wel kloppen.”	Cross checking bron

Opdracht 3

Tijd	Handeling	Verificatiemethode
14.30	Begint bij de website en begint met lachen. Scant daarna de tekst door.	
15.30	Slaat afbeelding op en plaatst het in Google Image Search	Expliciete
16.00	“Hier kan ik niet veel mee,” zegt 011 nadat ze scrollt langs de websites die bij de Google Search eruit komen. Bekijkt daarna de resultaten bij afbeeldingen waaruit 011 ook concludeert dat er alleen maar “bullshit websites” tussen staan.	Hybride achtergrond
17.00	Bekijkt het Twitterprofiel van een van de resultaten bij Google Search via afbeeldingen.	Hybride achtergrond
18.00	Googlet Kajsa Ollongren Bilderberg. “Je hoopt dat iemand dit toch al een keer heeft gefactcheckt.”	Cross checking bron
18.30	Ziet artikel van RTL Nieuws over Bilderberg in 2016. “Daar zie je ook de man met het hoedje.” En scant het artikel door.	
19.00	011 googlet: ‘Kajsa Ollongren Bilderbergconferentie’.	Cross checking bron

20.00	011 concludeert op vraag dat Kajsa Ollongren inderdaad op Bilderberg is geweest nadat ze op ook op wikipedia haar naam ziet staan bij de deelnemers. Daarnaast heeft RTL ook een foto van haar.	Elitebron en cross checking bron
21.00	Doet nog een Google Reverse Image Search omdat 011 nog geen antwoord heeft op de vraag waar het origineel van de foto vandaan komt.	Expliciete
21.30	011 concludeert dat de foto uit dezelfde hoek is geschoten als de foto bij RTL Nieuws, maar wel een stuk waziger.	Cross checking bron
22.30	011 ziet geen persbureau tussen de zoekresultaten staan. "Ze geven geen bronvermelding wie de foto heeft gemaakt," concludeert 011 bij het zien van de websites waar de foto op staat. Geeft het hierbij op.	Elitebron

Geïnterviewde: 012

Interviewer: Yvet Jody Maassen (Y)

Datum: 28 september 2020

Locatie: Skype, Den Haag

Leeftijd: 32

Ronde 1: identiteit

Y: Bij welk mediabedrijf werkt u?

012: Ik werk 32 uur in de week voor [lokale omroep].

Y: Hoe lang werk je daar al?

012: 8 jaar, geloof ik. Ja, zo iets.

Y: Ook altijd online? Hoe lang ben je hoofd online?

012: Ja, altijd online geweest. Toen ik er begon, heette het coördinator multimedia. Toen bestond de online redactie uit twee redacteuren per dag.

Y: Zo

012: Ik ben een jaar of vijf geleden denk ik, uh... is de functie veranderd. Toen werd iemand apart verantwoordelijk gemaakt voor het online proces met eigenlijk het belangrijkste doel om de hele redactie zo online minded mogelijk te krijgen. En inmiddels werkt de hele redactie primair voor online, en maken we ook nog TV, maar dat is in principe secundair.

Y: Hoe lang mag jij jezelf al hoofd online noemen?

012: Dat is sinds een jaar of vijf

Y: Een jaar of vijf. Eigenlijk een beetje met die overgang?

012: Ja..

Y: En um, je werkt ook aan de liveblogs bij [lokale omroep]...

012: Ja, incidenteel. Ik werk denk ik gemiddeld één dag in de week nog als journalist op de redactie, want dat is leuk en nuttig als je dingen bedenkt en een strategie uitzet... Het is ook goed om te weten of ze in de praktijk werken. Daarnaast ben ik ook opgeleid als journalist, ontzettend leuk om te doen, dus zolang dat kan en daar hoort ook livebloggen af en toe bij.

Y: Wat is de laatste waar je aan gewerkt hebt?

012: Goh, haha [lacht] goede vraag, wat is het laatste liveblog waar aan ik heb gewerkt? Ik durf het je werkelijk waar niet te vertellen

Y: Is het een tijdje terug geweest?

[prive info]

012: Ik zit even bij de tweede monitor te spieken, eentje die me bekend is. Nu heten ook niet al onze liveblogs liveblog meer in ons CMS natuurlijk.

Y: Dan heten ze tegenwoordig ook zoals wat het nu is...

012: Idealiter wel als in de trant van live. [stilte] Goh man, zo lang geleden dat ik aan een liveblog heb gewerkt bedenk ik me nu. Haha. Als ik dit van te voren had geweten, had ik het voorbereid natuurlijk, sorry, Yvet.

Y: Geen probleem, als je het niet kan benoemen, dan weet je het niet, toch?

012: Het zal ongetwijfeld iets corona gerelateerd zijn, maar durf het je echt één, twee, drie niet te zeggen. Uhm, mocht het mij te binnen schieten dan kom ik er op terug anders mail ik het er even achteraan.

Y: Welke journalisten worden gevraagd om mee te werken aan een liveblog?

012: Uhm? Om het liveblog te beheren of om er een bijdrage aan te leveren?

Y: Uhm

012: In principe kan iedereen een bijdrage leveren door content te maken, of dat nou video is of... [kraak op zender] Wat we doorgaans proberen is echt het beheren van een liveblog bij één iemand neer te leggen. Vroeger hadden we een aparte webredactie en een aparte tv redactie. Inmiddels is het zo dat in principe iedereen die werkzaam is voor [lokale omroep], uh, ook alle online werkzaamheden kan verrichten. In principe kan elke redacteur een liveblog starten en beheren. Je ziet wel in de praktijk dat de jongens en meisjes die van origine webredacteur zijn, dat die de meeste nieuwsdiensten draaien, zij zijn het die het in de praktijk vaak doen.

Y: Zij worden wel eerder gevraagd, degene met meer webervaring, voor het liveblog.

012: Ja. Laatste liveblog waar ik aan gewerkt heb denk ik, was over Derk Wiersum. Dat is alweer een jaar geleden joh.

Y: Sorry, ik had een storing. Kun je het nog een keer zeggen?

012: Derk Wiersum dat is de laatste waar ik aan gewerkt heb. Laatste die me nu een, twee, drie te binnen schiet.

Y: Goh, dat is inderdaad een jaar geleden.

012: Ja, een jaar geleden.

Y: Na prinsjesdag inderdaad.

Y: Wat is de taakverdeling bij een liveblog, ik hoorde, je hebt een beheerder, je hebt bijdrages?

012: Ja ja. Hangt er een beetje vanaf wat voor liveblog je hebt. Sommige liveblogs laten zich voorspellen, uh, zoals het grote belang van een liveblog bij een voetbalwedstrijd. Jij kijkt naar de website, en je tikt gewoon updates, en *that's it*. We beschouwen rechtbankverslaggeving ook wel eens als een liveblog. Taak van de verslaggever om ter plekke informatie te leveren, die geeft het door aan de redacteur, of die publiceert dat direct op Twitter en de redacteur zorgt ervoor dat het netjes in de liveblog terecht komt. En dan hebben we natuurlijk nog de keiharde calamiteiten. Als er een keer een storm optreedt of een bom ontploft of wat dan ook. In dat geval kan een redacteur in samenspraak met een eindredacteur een liveblog starten. Begint ie in eerste instantie zo zelfstandig mogelijk met het geven van updates, en dan uh, dan bepaalt een eindredacteur dat deze verslaggever er naar toe moet, of deze cameraman moet er heen om beelden te maken of wat dan ook. Dat zouden ze dan altijd in samenspraak doen, en waarschijnlijk de redacteur die de blog is begonnen weet het beste waar behoefte aan is.

Y: Dus als er een redacteur is die zegt: goh hier kunnen we een liveblog over beginnen, dan zou dit ook kunnen?

012: Ja, dat kan prima. Je hebt in de regel bij ons, uh, twee redacteurs op één dag die schrijven en zich met de actualiteit bezig houden, snelnieuws redacteurs noemen we dat. De rest is ook uiteraard met actualiteit bezig, maar dat zijn de redacteurs die kijken wat er op dat moment in de stad gebeurt, meldt P2000, wat komt er aan persberichten binnen, wat wordt er naar ons geappt, wat komt er binnen via socials. Etcetera. Die zijn doorgaans als eerste op de hoogte van een echt grote actualiteit. Dan gebeurt er iets, zeg uh, er wordt uh, iemand neergeschoten. De redacteur begint een bericht te maken. Die redacteur die zal echt als eerste merken: oh okay, de stroom informatie is zo groot, of het volgt elkaar zo snel op, dit is niet meer in één bericht te updaten. Ik ga voor een andere vertelvorm. Ik ga er een liveblog van maken, of als je een beetje ervaring hebt zie je het vaak ook wel al aankomen: 'joh, dit lijkt me ideaal voor een liveblog.'

Y: Ja.

012: Dat tik je dan even af met je eindredacteur. Of als je veel ervaring hebt dan tik je achteraf je eindredacteur aan en dan zeg je, ik ben een liveblog begonnen. Dat gebeurt ook wel eens.

Ronde 3: Verificatie

Y: En uh, bent zelf, wat je ook zei, je doet zelf ook journalistieke taken, je bent ook journalist. Wat is voor jou de belangrijkste taak als journalist? Beetje of topic...

012: Haha, de belangrijkste taak als journalist? Bij [lokale omroep] onze volgers, kijkers en lezers op de hoogte houden van de van dagelijks actualiteit en achtergronden. Ik vind dat wij een belangrijke taak hebben als de waakhond, ook in de stad. Dat is echt de belangrijkste taak, denk ik.

Y: Echt de waakhondfunctie, zorgen dat alles gecontroleerd blijft?

012: Zeker, zo goed en zo kwaad mogelijk als het gaat.

Y: Stel je hebt een bron en een item, hoe wordt dat geverifieerd, hoe wordt dat gecontroleerd?

012: Uhm, naja, je probeert het altijd wel te checken. Eén bron is geen bron. Als iemand zich bij ons meldt met een tip, zo van joh er is hier iets gebeurd, dan zullen we het altijd proberen te verifiëren. In sommige gevallen... Hangt echt af van wat er gebeurd is natuurlijk, als iemand zegt: joh, er is iemand doodgeschoten op straat, dan zullen we dat altijd eerst checken bij de politie. Als iemand zegt: joh, deze politicus heeft iets gedaan wat niet klopt, dan ga je natuurlijk niet als eerste de politicus bellen. Dan probeer je eerst een tweede bron te vinden en vervolgens confronteer je zo'n iemand er mee. Ja joh, je bent bekend met de gangbare journalistieke principes van waarheidsvinding. In sommige gevallen is het heel eenvoudig om even te bellen met een woordvoerder of voorlichter, soms ga je even wobbelen, of op andere creatieve manieren zoeken naar informatie. En anders zul je ook gewoon de wijk in moeten, dat doen we natuurlijk ook.

Y: Gewoon kijken wat er inderdaad is, het gewoon zelf zien.

012: Het zelf zien en mensen spreken. Dat werkt.

Y: Ik had het over bronnen die überhaupt geverifieerd moeten worden, hoe zit dat bij liveblogs. Zit dat anders?

012: Uhm, in principe niet natuurlijk. Uhm. Het is niet zo dat een liveblog een vrijbrief is om maar allemaal geruchten de wereld in te helpen. Integendeel zelfs. Ik denk juist dat als je kiest voor een liveblog, dat je dan heel goed in de gaten moet houden, wat melden we wel en wat melden we niet. Goed voorbeeld daarvan is dat een paar jaar geleden, in de zomer van drie jaar terug. Ja drie jaar terug. Toen reed er een auto in [stad] voor het Centraal Station, uh. Die werd staande gehouden door een agent. Die auto reed vol gas ervan door en schepte een aantal voetgangers. Naja, alle alarmbellen gaan dan af, want er waren ontzettend veel terroristische aanslagen geweest. Maar precies [storing]. Op een heel hoog tempo werd er geroepen: dit is een aanslag, het lijkt op een aanslag, wat is daar precies gebeurd? Het was toen voor ons van heel erg groot belang om juist heel erg neutraal te blijven. Het enige wat we weten is: er stond een auto stil, die is op zeker moment met vol gas weggereden, die heeft zoveel mensen geraakt. We zijn er snel heen gegaan. We hebben gesproken met de omstanders. Je kunt vertellen wat de omstanders hebben gezien. We merkten snel dat verschillende omstanders verschillende verhalen vertelden. De één zei: 'hij leek heel wakker', de ander zei: 'hij leek heel slaperig'. We probeerden dit allemaal naast elkaar te laten bestaan. Steeds benadrukken dat er is nog een hoop onduidelijk is. Maar, dit is gezien, en dit is gezien en dit is gezien. Na uiteraard steeds in contact te hebben gestaan met politie en woordvoerders die misschien meer sluitende informatie hebben.

Y: Ja. Dus dan..

012: En uiteindelijk in de officiële lezing is het geworden: geen terroristische aanslag. Ging om een man die een lage bloedsuikerspiegel had, en die deelnam aan de ramadan en een flauwte had gekregen. En stom toevallig een groep israëlische toeristen aanreed, het was

een man met een Noord-Afrikaans uiterlijk. Israëlische toeristen. Dat was natuurlijk helemaal...

Y: Ja dan gaan alle alarmbellen af. Maar goed dat je het dan niet doet.

012: Ja, ja. Precies dat was een moment dat je denkt, oké we moeten enerzijds heel snel informatie leveren, heel snel dingen zien te verifiëren, maar we moeten dus tegelijkertijd ook ook heel voorzichtig zijn.

Y: Ja. Dus ook juist bij zo'n liveblog goed er op letten dat het niet alleen geruchten zijn maar dat het ook inderdaad gecontroleerd is.

012: Ja zeker, ik bedoel als het stormt: omgevallen boom is een omgevallen boom. Uhm. een foto ervan hoeft je niet te verifiëren. Tenzij je heel duidelijk ziet dat hij vorig jaar is genomen. I don't know. Maar waarom zouden mensen dat doen, denk ik wel eens. Maar in dit soort zaken, ja, nee, zeker.

Y: En hoe gaan jullie om met User Generated Content, zoals dat heet, met beelden die jullie binnenkrijgen. Hoe controleren jullie die berichten?

012: Dat hangt er dus van af. Sommige beelden zijn heel vanzelfsprekend, wat ik al zei. Een filmpje van een zinkende boot, dat is gewoon een zinkende boot, helemaal als je er meerdere binnenkrijgt. Dan weet je, oke, deze boot is aan het zinken. Vaak is het als het om beeld gaat, uhm, en je hebt geen directe aanleidingen, je hebt niet direct een vermoeden, er zou wel eens een reden kunnen zijn waarom dit gemanipuleerd is, dan kunnen we dat in principe gebruiken. Helemaal als we, uhm, dat beeld kunnen stapelen met andere tips die we krijgen of informatie van officiële instanties. [Stilte] Kort geleden nog die bus op het [lokaal plein], die uhm, inreed op een aantal agenten. Er werd geschoten. Etcetera. Heel snel kregen we er amateurbeeld van binnen, toen wisten we al: er is een schietpartij geweest. We wisten al: er is een busje bij betrokken, er zijn agenten bij betrokken. Vervolgens krijg je een filmpje binnen. Dan weet je, dit klopt, want we hebben het al van meerdere kanten gehoord. Als mensen ons gewoon een tip geven, een textuele tip, zo van hé dit is gebeurd, er is hier brand, ik noem maar wat. Dan bellen we altijd eerst even. [Haha] Dan kun je bellen met de winkelier die ergens tegenover zit. Ziet ie het zelfde? Bel je even de brandweer, klopt het? Heel vaak klopt het. En soms klopt het ook niet. Denk dat de beste voorbeelden daar in wel zijn als er iemand overlijdt iemand. Dat gebeurt dan ook, iemand tipt: het is de eigenaar van die en die zaak. Dan moet je niet zomaar opschrijven, het is de eigenaar van die en die zaak. Misschien is het niet de eigenaar van die en die zaak, maar is het zijn broer. Staat hij alleen in de boeken als de eigenaar van die zaak, maar is de echte eigenaar iemand anders. Heel snel kun je er naast zitten. Iemand kan er heilig van overtuigd zijn dat ie gelijk heeft.

Y: Ja, dus wat ik ook hoor, veel zelf erbij zijn, om te kijken of zoiets klopt. Als er meerdere beelden zijn, dan kijken jullie of er meer filmmateriaal is, als bijvoorbeeld een boot zinkt.

012: Ja, nou ja, het is natuurlijk zo dat er ook best veel ervaring op de redactie zit, gelukkig. Een journalistiek onderbuikgevoel, wat ik zei. Uhm. In een hele hoop gevallen moet je ook inschatten, is er een reden waarom iemand uhm, zou liegen over deze tip. Als iemand ons

nu tipt en zegt, hé ik heb [burgemeester] gezien die de prostituees bezoekt, dat is iemand met een hoog profiel, die een hoop vrienden heeft maar ook een hoop vijanden. Dit gaan we eens even goed controleren. En again, nee joh; er is bij ons een auto tegen de boom gebotst, dan is er zeer waarschijnlijk geen... [stille], daar heeft niemand een belang bij.

Y: Er is geen motief om dat verhaal te verspreiden...

012: Ja, nee, heel misschien wel, Misschien iemand die er heel erg op kickt om foutieve informatie te verspreiden. Dat kan natuurlijk, je zal het altijd proberen te verifiëren. Maar het is niet iets waar je direct van denkt: oké, hier gaan mijn alarmbellen van rinkelen. Als iemand vervolgens zegt: [bekend persoon] zit in die auto, dan moet je denken, hé wacht. Iemand met een profiel, etcetera.

Y: Ja, dus je let op of het nieuws... of het echt schade kan aan doen... auto raakt boom, dat is natuurlijk de auto en de boom. Maar als je hoort [bekend persoon], dan denk je, dat nieuws kan veel meer [schade brengen aan het persoon - mits het uitgelekt].

012: Zeker.

Y: Wanneer vind je een bron goed genoeg om te plaatsen op een liveblog?

012: Ook dat hangt af van wat het liveblog is. In principe wil je natuurlijk zo veel mogelijk informatie van zo dicht mogelijk bij de nieuwsgebeurtenis. Ik denk dat dat een goede stijlregel is of iemand die terzake kundig is. Als we een liveblog hebben over instortende [muur], en in onze timeline meldt zich, weet ik veel, een bouwkundig ingenieur, die zegt dit en dit zou volgens mij wel eens gebeurd kunnen zijn en zo iemand zegt er iets over op Twitter, dan zou je kunnen denken, dit is iemand met verstand van zaken, we kunnen deze tweet meenemen in de liveblog. Uhm. Als Kees de patatbakker van tegenover de gebeurtenis zegt, 'nou volgens mij komt het omdat er altijd te hard wordt gereden bij [de muur], het is een mooie mening van Kees, maar dat nemen we dan niet perse mee. Je zoekt naar, of mensen die of ter zake kundig zijn, of mensen die iets van dichtbij hebben gezien. Als Kees de patatbakker heeft gezien dat een [auto] tegen die [muur] opbotste, dan is het natuurlijk interessant om zijn mening alsnog mee te nemen.

Y: Ja

012: Uhm, dus ja hoe dichter op...

Y: ... dus als Kees de patatbakker er is, en hij heeft een persoonlijk verhaal misschien, dan kan het wel interessant zijn. Maar stel hij wil, hij gaat, het komt door dit of dat, waar hij geen verstand van heeft. Dan is hij minder...

012: Ja, je probeert wel zo snel mogelijk te verifiëren, oké, weet iemand waar hij het over heeft of is iemand daadwerkelijk getuige geweest ergens van. Weet ie het daarom, dan ben je in principe ook ter zake doende als je iets hebt zien gebeuren.

Y: Dat is natuurlijk een andere reden waarom je iemand iets vraagt, of zijn mening meeneemt, laat ik het zo zeggen.

012: Ja.

5 oktober 2020: 09:00

Opdracht 1

Tijd	Handeling	Verificatiemethode
03.30	012 begint de opdracht met de foto op te slaan.	
08.00	Hierna plaatst 012 de foto in Reverse Image Search op TinEye.	Expliciete
08.30	012 heeft 9 resultaten: allemaal verwijzen ze naar een artikel van de Washington Post op 9 April 2020.	
10.00	Hierin vindt 012 de naam Art Fennell.	Omgekeerde sociale media
10.30	012 googlet de naam Art Fennell en is op zoek naar sociale media van hem.	Cross checking bronnen
10.40	012 opent Facebook Art Fennell Report en zegt "Huidskleur en baardgroei komen ongeveer overeen met zijn Facebook profiel."	Hybride achtergrond
11.00	012 concludeert dat de foto geplaatst op Facebook, de originele bron moet zijn van Art Fennell.	

Opdracht 2

Tijd	Handeling	Verificatiemethode
11.30	012 kopieert de link en bekijkt de video.	
12.30	Concludeert dat het een Britse vrouw is en gebruikt Google Translate voor de Arabische tekst.	Expliciete
13.30	012 doet hierna een Reverse Video Search: maakt een <i>still</i> van de video en plaatst deze in TinEye.	Expliciete
	<i>Problemen met verbinding. Die worden deels opgelost.</i>	
16.00	Bij de uitkomst ziet 012 een artikel van de Daily Mail met de naam Tara Jane Langston.	
16.15	Om te controleren wie Tara Jane Langston is, googlet 012 haar.	Cross checking bron
16.30	012 controleert haar bestaan op Instagram.	Omgekeerde

		sociale media
17.50	Vindt geen verdere aanwijzing, maar concludeert dat de opdracht voltooid is.	

Opdracht 3

Tijd	Handeling	Verificatiemethode
18.30	Gaat naar de bron van de opdracht en concludeert sarcastisch dat website "absoluut niet shady" is.	
18.40	012 Reverse Image Searched de foto op Google en vindt geen uitkomst.	Expliciete
19.30	Googlet of Kajsa Ollongren inderdaad bij Bilderberg geweest is en ziet dit op Wikipedia.	Cross checking bronnen
	Controleert op de website van Bilderberg zelf of deze informatie klopt. Is Ollongren bij Bilderberg geweest? Het antwoord is ja.	Elitebron
19.30	Ziet de bronnen JD Nieuws en Wanttoknow. Concludeert dat dit geen bruikbare bronnen zijn.	
20.00	012 reverse image searched via TinEye: 0 matches. "Wat opvallend is, natuurlijk."	Expliciete
21.00	Controleert Twitter bericht geplaatst met de foto, maar vindt deze te onbetrouwbaar.	Hybride achtergrond
22.00	Herinnert zich dat het journalistiek platform Pointer een artikel heeft waarin een Russische zoekmachine wordt gebruikt.	
24.00	012 vindt op de website van Pointer na snel zoekwerk dat de zoekmachine Yandex heet.	
25.00	Gebruikt Reverse Image Search bij Yandex met de foto.	Expliciete
26.00	Yandex leidt naar het Youtube-filmpje van NonMerci Monsanto. 012 vindt daar de <i>still</i> die gebruikt is door de website Indignatie.	Sociale Media
28.00	Bekijkt nog even voor de zekerheid vergelijkbare afbeeldingen op Yandex.	
28.30	Gaat naar de officiële website van Bilderberg om te controleren of Aboutaleb en Rutte tegelijkertijd bij Bilderberg waren met Ollongren. Met een persbericht.	Elitebron
29.00	012 concludeert dat het verst is dat 012 gaat komen tot de bron.	

